

Na
výsluní Božím

V. Hünermann

Na výsluní Božím

Na výsluní Božím

Naše dětská náboženská literatura má jen velmi málo prací, z nichž mnohé se pohybují v oblasti pohádek a mimo to jest většinou již rozebrána. Kniha „Na výsluní Božím“ znamená skutečný přínos na tomto opomíjeném úseku literární tvorby. Autor jí přibližuje veliké náboženské pravdy dětskému chápání a vnímavosti opravdu způsobem nejprůměřenějším. Příběhy shrnuté v 16 článků, ať jsou čerpány z biblických dějin, životů svatých, neb líčí dnešní děti, jsou plny života, vzruchu a malé čtenáře udrží v napětí až do poslední písmeny. Jednající osoby nejsou jen matné knižní stíny, nýbrž dětské duši tvárně podávané osoby, které žijí životem blízkým dětskému chápání, osoby, které si čtenář zamiluje, s nimiž cítí a dle jejich pří-

kladu jedná. Přčetné obrázky ideálně komponované a bezvadně kreslené děj činí názorným a účinným jeho zvětšují.

Kniha jest vhodným doplňkem náboženské výuky zvláště v přípravě k sv. svátostem. Připojený rozvrh článků usnadňuje jejich výběr pro jednotlivé příležitosti.

Při jedné kněžské konferenci kdosi si posteskl: „Potřebovali bychom knížku pěkných povídek k prvnímu svatému přijímání. Ne sladké pohádky, ale o dětech, které žily, hrály si, třeba i zlobily, ale změnily se v dobré děti z lásky ke Kristu Pánu . . .“

„Na výsluní Božím“ tuto touhu splňuje. Jest to nejvhodnější dárek dětem jak k vánocům, tak k prvnímu sv. přijímání.

Přeložil Al. Hanzelka

*Vydal Exerciční dům
ve Frýdku*

Cena váz. Kčs 63.—.

V. Hünezmann

*Na
výsluní Božím*

Exerciční dům ve Frýdku 1947

Milé dítě!

*V radostných dnech mláde
tuto knihu ti na památku
sedečně věnoval*

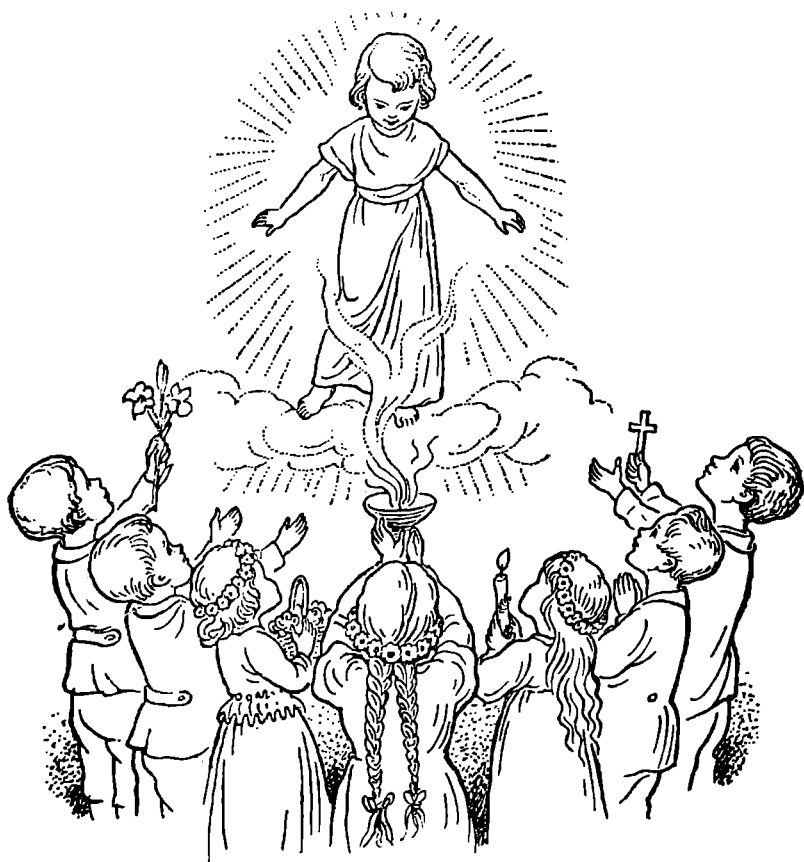
V *19*.....

O b s a h

	Strana
1. Slávek a Boží tajemství	9
2. Plavčík svatého Petra	18
3. Jidášův obraz	36
4. Neumřela dívka, ale spí	42
5. Hoši pod křížem	54
6. Obr se stromem	65
7. Frantík	74
8. Nosič Boha	99
9. Zač vděčíme Beppimu	108
10. Obětní svíce	124
11. Ublížils? Naprav!	133
12. Anna Kateřina	142
13. Bílý šat	154
14. Sněhem a ledem	159
15. Jak sobě Václav pozval Ježíška	165
16. Pašijový týden ministranta Zdeňka	176

Až se budeš připravovat ke svátostem, čti postupně tyto články:

I. Svatá doba přípravy:	
1.	Při křtu dostává duše život Boží a roucho dítky Božího.
7.	Příprav cestu Pánu. Sebevýchova.
9,4,8,10.	Těš se na Ježíška a měj Ho opravdu rád.
12.	S Pánem Bohem po celý den.
5, 7.	Denní oběti: splň povinnost, udělej radost, odřekni si něco.
11.	Pět částí svátosti pokání.
2.	Pán Ježíš nám slíbil chléb nebeský.
3.	Pán Ježíš ustanovil Svátost oltářní.
5.	Mše svatá obnovuje oběť na kříži.
6, 8.	Koho dostáváme při sv. přijímání.
13, 7, 3.	Dobrá a nedbalá příprava na sv. přijímání.
16.	Pokoušení se vrátí. Zůstaň věrný!
II. Práce po sv. přijímání:	
10.	Žij jako dítě Světla a nezapomeň, koho neseš.
9.	Přijímej často.
8.	Užitek častého sv. přijímání.
12.	Duchovní sv. přijímání.
4.	Láska není milována: Pán Ježíš, přítel dítek, Bož. Srdce Páně.
14, 15.	S Pánem Ježíšem do života!

Až do patnáctého století rozkvétala svatá víra v Gronsku, na tom ledovém ostrově daleko na severu. Ale pohané ze sousedních pobřeží vpadli do Gronska, zničili kostely a zabili kněze. Osmdesát dlouhých roků uplynulo, až konečně cizí loď tam přistála a

umožnila opuštěným poslati papeži list a požalovati otci křesťanů svoji bídu. „Více než půl století,“ tak to zní v listě, „postrádali jsme svaté oběti a svátostí, a jen jedno zůstalo nám k útěše a k oživení křesťanské víry!“

A co to bylo? Byl to korporal, posvěcené plátno, na němž poslední kněz sloužil poslední mši svatou.

Tento korporal uchovávali jako drahocenný poklad. Kdykoli se blížil čas velikonočního přijímání, bývala tato relikvie vystavena. Se všech stran, z dálky, sněhem a ledem, bouří a mrazem přicházeli ostrované, aby uctili, na čem Tělo Páně spočívalo. S pláčem pozorovali to málo, co jim z plnosti dřívější doby zůstalo, a volali k Pánu o slitování.

A když po letech přijeli misionáři a slavena byla první mše svatá, nezůstalo žádné oko suché, a po celý den spočívali šťastní Gronové na kolenou před nejvyšší Svátostí.

Đeti! Kolik lásky ke svátostnému Spasiteli měli lidé na ostrově uprostřed ledu! U nás svítí slunce tepleji, — ale srdce? Srdce jsou chladná.

Až dočtete některou povídku a odložíte knihu, pošlete po každé tichý pozdrav opuštěnému Spasiteli. Nebo ještě lépe — rozběhněte se k Němu na návštěvu a povězte Mu: Pane Ježíši, co by nám prospěl celý svět, kdybys Ty nebyl s námi spokojen? Proto, nejlepší příteli našich duší: Tvoji jsme, Tvoji býti chceme!

Al. H.

Slávek a Boží tajemství

Na zahradě si hrála devítiletá Božka s malým Slávkem. Najednou zaslechli, že je otec volá. Chytili se za ruce a běželi po schodech. Před dveřmi, kde maminka ležela, už otec na děti čekal a vztahoval k nim obě ruce. Tvář měl tak krásnou a taková radost hleděla mu z očí, že se Božka nepamatovala, že by byla kdy viděla otce tak šťastného.

„Už přišel?“ zvolala Božka, a srdce jí radostným očekáváním tlouklo až v hrdle. Otec vesele přisvědčil a pravil: „Ano, je to chlapeček! Pojdte dovnitř!“ Za okamžik stály děti u krásné, vyřezávané kolébky, a zahleděly se zvědavě na malý obličejíček, vykukující z bílých podušek.

„Ach, ten je malý,“ řekl poněkud zklamaně Slávek,

„to bude ještě dlouho trvat než si s ním budu hrát na koně.“

„Ale Slávku, ty jsi byl přece kdysi také malý,“ poučovala Božka, a hleděla zářícíma očima na nového bratříčka.

„Tak malý jistě ne,“ řekl pyšně Slávek, „tenhle přece

nemá ještě ani zuby ani vlásky.“

„Bratříček se ti tedy, Slávku, nelíbí?“ ptala se matka, ležící na lůžku s bledou lící, a bolestný úsměv pohrával na její bledé tváři.

„Nic si z toho nedělejte, mamičko,“ utěšoval Slávek, „něco z něho bude, třebaš je ještě takový malý. My už z něho něco uděláme.“

„Musíme doufat, můj hochu,“ pravila matka, „ale musíš se hodně, hodně modlit, aby vám Pán Bůh malého bratříčka ponechal a nevzal si ho hned zase do nebe.“

„No, já mu to už řeknu,“ byl Slávek srozuměn, „mohu mu hned také vyřídit, aby tě zase uzdravil. To nic není, když mamička leží nemocná.“

„Máš pravdu, Slávku,“ vmísil se do řeči otec, „je to tak. Po každé, kdy se narodí děťátko musí maminka za to trpět.“

„Kdybych to byl věděl, ani bych si nebyl objednával bratříčka. Nechci, aby maminka za to trpěla.“

„Ale já to dělám ráda, můj hochu,“ usmála se matka, „pro tebe jsem také trpěla, a jak ráda!“

„Ale vy musíte být zase brzo zdráva,“ rozhodl Slávek, a pak řekl, aby přece trochu matku potěšil: „Už se mi chlapeček začíná více líbit, myslím že už trochu povyrosl.“

„A kdy ho dáte pokřtít?“ ptala se teď Božka, která si usedla k matce na postel a hladila jí něžně ruku.

„V neděli, Božátko,“ odpověděl otec, „můžeš jít se Slávkem do kostela se podívat, jak se bratříček stane dítěm Božím.“

„A jak se bude jmenovat?“ chtělo vědět děvče.

„Cyril,“ pravil otec, „tak se jmenoval jeden z velkých svatých bratří, kteří přinesli na Moravu a do Čech svatou víru křesťanskou.“

„Já vím,“ pospíšila si Božka, „to jsou ti, kteří pokřtili knížete Bořivoje a svatou Ludmilu. V kostele stojí jejich sochy hned vedle oltáře.“

Otec přikývl. Slávek se však zahleděl ještě jednou zamyšleně na malého bratříčka a pak prohodil: „To bude dlouho trvat, než náš Cyril bude učit lidi o Pánu Bohu. Ale až bude pokřtěn, poroste pak rychleji?“

Tu se otec zasmál a pravil: „Můj malý Slávk, i ty se musíš ještě mnoho učit. Teď však s tebou půjde Božka pěkně dolů, a může ti to vysvětlit. Viď, Božko, že to už všechno dobře víš? Chystáš se přece letos k prvnímu svatému přijímání.“

„To všechno já už dobře znám,“ zazářilo děvče hrdě, „ale jestli tomu porozumí Slávek, to je jiná věc.“

„Já rozumím všemu,“ odbyl ji klučík.

„Tak tedy jděte dolů,“ usmál se otec, „maminka je unavena,“

Matka udělala dětem na čelo křížek, ony jí podaly ruku, a pak se ještě jednou podívaly do kolébky.

„No, já už to s ním nějak spravím,“ bručel si Slávek, a seběhl po schodech.

„Tak začni,“ pravil sestře, když usedli v dětském pokoji. „Proč bude Cyril pokřtěn?“

Božka chvílku vážně přemýšlela, svraštila čelo, aby si na všechno vzpomněla, co o tom pan kaplan říkal. Teď už to věděla.

„Křest odpouští hřích, činí pokřtěného dítkem Božím a dává nám nadpřirozený život milosti. Rozumíš tomu?“

„Ovšem,“ chlubil se Slávek, „ale co to říkáš o hříchu? Copak už Cyril provedl?“

„Ten ještě nic zlého neudělal, ale přinesl si dědičný hřích po Adamovi.“

„Hned jsem si myslel, že nám něco přinese do domu, co nebude za nic stát,“ huboval Slávek.

„Ty jsi ale hloupý,“ řekla Božka učeně, „všichni jsme si přinesli dědičný hřích, ty a já také.“

„Ty snad, ale já ne,“ bránil se hoch rozhodně. Božka byla skoro zoufalá.

„A přece je to tak, jak to říkám! Ale teď poslouchej.

Při křtu svatém se odpouští hřích dědičný. Pak je srdce úplně čisté. Milý Pán Bůh řekne potom andělům v nebi: Vidíte Cyrila, kterého dole křtí? Ode dneška je to moje dítě.“

„Jak pak to?“ chtěl vědět Slávek, „přece mamička pro něho trpěla. Proto patří mamince, tatínkovi a nám. Nebo Pán Bůh pro něho také trpěl?“

„To se ví, že ano,“ poučovala Božka, „také pro něho trpěl. Zemřel přece za nás na kříži, za mne, za tebe a za Cyrila. Proto při křtu svatém učiní teď Cyrila svým dítětem.“

„Ale prozatím si ho smíme nechat?“ chtěl hoch vědět jistotu, „myslím, že by mamička byla velmi smutná, kdyby jí ho Pán Bůh vzal.“

„Ano, Cyril zůstane mamčiným a tatínkovým, ale také se stane dítětem Božím. To je pro něho velké štěstí. Tím se stane jeho dušička krásnou jako andílek v nebi. Rozumíš tomu teď?“

„Ovšem, že rozumím,“ odbyl ji Slávek uraženě.

„Tedy dávej pozor,“ pokračovala Božka horlivě, „až bude Cyril pokřtěn, dá mu Pán Bůh nadpřirozený život milosti. Rozumíš také tomu?“

„Zcela jasně,“ přikývl Slávek, ale podíval se rozpačitě se strany na sestřičku, „řekni mi, jak to je. Cyril přece už žije, proč mu musí tedy Pán Bůh dávat teprve život?“

„To je právě to,“ horlila Božka, „teď má přirozený život jako každý nekřtěný člověk, ale při křtu dostane nadpřirozený život. Ten mají jen křesťané a andělé v nebi.“

„A jaký je to život?“

„Překrásný, svatý život, kterým se staneme podobni Pánu Bohu a jednou stále a stále budeme šťastni v nebi.“

„Bude se také Cyril podobat Pánu Bohu, až bude pokřtěn?“

„Ovšem, Cyril také.“

„To se naň musím pořádně podívat,“ rozhodl se Slávek, ale nešťastná učitelka naň celá zoufalá vykřikla:

„Ach, ty hloupý chlapče, to jen duše se podobá Pánu Bohu a tu nemůžeš vidět, jen Pán Bůh ji vidí.“

Chvilí Slávek usilovně přemýšlel, a pak pravil: „Ale poslouchej přece. Kdyby Cyril umřel tak už nebude dále žít?“

„Ovšem že ne!“

„A kde pak bude život, který mu Pán Bůh daruje při křtu?“

„Ten zůstane navždy!“ odpověděla Božka rozhodně, „ten nemůže nám vzíti ani smrt. Zemře-li Cyril, přijde do nebe a bude žít na věky u Pána Boha a u jeho krásných andělů, bude vždy šťastný a veselý a nic ho nebude trápit.“

„Ať tedy Cyril umře,“ řekl Slávek rozhodně.

„Jak můžeš něco takového mluvit?“ vyskočila Božka polekaně, „ani ti nenapadlo, jak by mamička plakala, kdyby bratříček musel umřít, a jak by byl smutný tatínek a já také! A nebylo by ti ho ani trochu líto?“

„Ale když by Cyril mohl být pořád u Pána Boha a andělíčků a byl stále veselý? To mu tedy nesmím přát?“

„Ano, ale nejdřív musí zůstatí hodně dlouho u tatínka, mamičky a u nás. My naň už dáme pozor, aby byl milý a hodný, aby pak později, ale hodně později, přišel také do nebe.“

„O to se už postarám já,“ rozhodl Slávek.

Den křtu byl velmi slavnostní pro celou rodinu. Děti směly jeti do kostela s kmotry, otcem a malým Cyrilem. Slávek si dával dobrý pozor, jak bratříčka křtili. Zvláště se mu líbilo, jak kněz kladl na dítko krásné bílé roucho a kmotrům dal do ruky hořící svíci. Božka mu pak srozumitelně vysvětlila, že svíce znamená jasné světlo, které Pán Bůh rozžal bratříčkovi v srdci. Bílé roucho znamená, že Pán Bůh učinil Cyrila svým dítkem, krásným, nevinným jako anděl. S velikou úctou díval se Slávek na bratříčka, když ho vezli domů. A když ho matka s velikou radostí sevřela v náručí a udělala mu křížek na čelo, tu cítil Slávek, že malý Cyril není už jen lidským, ale také Božím dítkem.

*

Za několik týdnů nastal v domě velký smutek. Malý bratříček dostal černý kašel, při němž až modral ve tvářiče. Matka ani na chvílku neodcházela od kolébky. I v noci bděla u nemocného dítka.

„Kdy pak spíte, mamičko?“ divil se Slávek, který se jednou vplížil po špičkách do pokoje.

„Až se bratříček zase uzdraví, pak to dohoním,“ řekla matka a usmála se smutně. Potom pohladila hošíkovi třesoucí se rukou vlasy a pravila: „Musíš se hodně, hodně modlit, aby nám Pán Bůh Cyrilka nevzal. Mamička by byla velmi smutná.“

„To dělám každý den,“ ujišťoval chlapec.

Jedné noci se Slávek náhle probudil. Co se to jen stalo? Před dům přijelo auto, pak kdosi zvonil. Někdo vystupoval po schodech. Dveře u pokoje se otevřely. Potom slyšel hlasy. Poznal otce, pak ale uslyšel jiný hlas, temný, hluboký hlas. To byl jistě pan doktor. Proč přišel v noci? Bylo bratříčkovi tak špatně? Chlapci tlouklo srdce div se nerozskočilo. Nyní slyšel maminku plakat. Neříkala Božka, že by maminka plakala, kdyby bratříček zemřel?

Třesoucíma se rukama odhrnul peřinu, a běžel bosky do pokoje, kde ležel nemocný. Chvilí poslouchal u dveří, a držel si rukou bušící srdce.

Otec a lékař stáli ve světnici, a lékař říkal:

„Dokonal, tu nemohl žádný lékař pomoci!“

Potom zaslechl výkřik od kolébky. To matka tam klesla.

„Mamičko!“ zvolal hoch, jemuž soucit rozdíral srdce. Několika skoky byl u ní. Vzal ji za ruku, hladil a znovu a znovu prosil: „Neplačte, mamičko, neplačte!“

Ale zdálo se, že matka chlapce ani neslyší. S pláčem se vrhla na mrtvolku svého miláčka, a třásla se po celém těle. Ani nerozuměla, když jí otec a lékař domlouvali.

„Neplačte, mamičko,“ žebronil chlapec znova, „hleďte, Cyrilek přece neumřel. Božka mi přece povídala, že Pán Bůh mu daroval takový život, který nikdy nepřestane. Slyšíte, mamičko? Nyní je v nebi u Pána Boha šťastný a veselý a hraje si s andělíčky. Zapamatoval jsem si to dobře, jak mi to Božka říkala. Proto nesmíte tak velice plakat.“

Štkání matčino tichlo. Pozvolna se uklidňovala. Bolest se mírnila.

Lékař, jenž se marně pokoušel ubohou ženu odvésti od kolébky, podíval se významně na otce. Slávek tu dokázal více než on.

„Mamičko, hněváte se na Pána Boha, že nechal Cyrila umřít?“ žvatlal hoch dále a objal matku kolem krku, „vy víte, že Cyril se stal dítkem Božím při křtu svatém. Pán Bůh ho měl radší, než my, že ho chtěl mít u sebe. Řekněte, mamičko, hněváte se na Pána Boha?“

Tu povstala nešťastná paní, sevřela chlapce do náruče a usmívajíc se v slzách, pravila:

„Ne, hochu, Pán Bůh je dobrý. Máš pravdu. Nesmím tak plakat. Cyril není mrtev. Je u Pána Boha a u andělů, a tisíckrát šťastnější než na zemi.“

Starý lékař stiskl otcí ruku a vyšel tiše ze dveří.

Plavčík svatého Petra

V Kafarnau přebýval před devatenácti sty lety jeden hoch. Jmenoval se Heli. Vlasy měl černé jako uhlí, a oči mu zářily jako nejjasnější hvězdy nad jezerem Genezaretským. Tak rád se smál, že se usmíval vždycky.

Zato matka Heliho se už nesmála tak často. Byla to tichá žena, chudá vdova, a jen velmi těžko sháněla

sobě a chlapi vezdejší chléb. Musíte totiž vědět, že Heli měl stále nesmírnou chuť k jídlu, takže matce bylo často až úzko, když jej viděla jísti. A přece zůstával štíhlý a hubený jako prut.

„Musíš si už sám něco vydělávat k jídlu,“ říkala jednoho dne matka, „já na všechno nestačím.“

Heli, který měl právě plná ústa čerstvého chleba, jenom přikývl, odešel k rybářům na jezeru Genezaretském a stal se u nich plavčíkem. Rybáři na Galilejském moři, jak se také jezero nazývalo, byli hodní lidé a měli z veselého hochu radost. Heli znal je už dávno všechny podle jména, neboť sotva se naučil běhat, potloukal se stále u jezera mezi rybáři. Byl to Šimon, kapitán jezerního mužstva, a jeho bratr Ondřej, velitel druhého člunu. U toho byli v lodi Tomáš a Filip, zatím co Šimon měl u sebe dva muže, Jakuba a Jana. Tito dva byli bratři. Janovi nebylo ještě ani dvacet roků. Byli to dobří lidé, ale když Heli něco pokazil, dovedli hubovat, že se na mladého nešiku sneslo celé hromobití. Ale zasmál se, roztáhl ústa až po uši a nic si z toho nedělal. Často byl Heli u Ondřeje na lodi. Tam to bylo horší, poněvadž starý rybář nenadělal mnoho řečí, zastihl-li hochu při darebnostech. Popadl provaz a napsal plavčíkovi své napomenutí hned na záda.

Jinak se však snášeli rybáři s malým Helim velmi dobře. Vždyť byl ochotný a veselý, při napínání plachet mrštný jako kočka a neztrácel odvahy ani v nejhorší bouři. Oh, měli byste jenom vidět, jak se Galilej-

ské moře umělo rozbouřit! Když se někdy přihnal vítr s hor a vybičoval vlny vysoko jako domy, že pohazovaly lodí jako skořápkou, počínalo se chvěti srdce i starým rybářům. Heli je viděl nejednou blednouti strachem. Ale plavčík si pískal jak nejsilněji mohl do zlé nepohody — nevím, bylo-li to odvahou či strachem — jakmile se však nejhorší bouře jen poněkud vyzuřila, už se zase usmíval.

Ano, byly to krásné časy na jezeře Genezaretském.

Od nějaké doby stávaly se však vyjížďky s rybářskými čluny řidšími. Bylo to ode dne, kdy ten zvláštní muž z Nazareta přišel k moři a povolal rybáře do svých služeb. Od toho

dne se vyjíždělo jen málokdy na rybolov, neboť muž z Nazareta, kterého nazývali Ježíšem, býval často s rybáři na cestách. Někdy se nevraceli po celé týdny a Heli, sedě na břehu, musel práti plachty a spravovat sítě. Tato práce ho příliš nezajímala, zato se mohlo při ní hodně přemýšlet.

Také dnes seděl Heli u svých sítí, a probíral se pozorně jejími oky. Znovu a znovu vrtěl hlavou. Jak ty sítě vyhlížely! Byl to také lov, jaký měli před týdnem! Na to Heli nezapomene, ani kdyby byl sto roků na světě. Ano, tak to bylo. Po celou noc se namáhali a přece ani nejbídnější rybička nezabloudila do sítě. Tu ráno, když muži unaveni a bručíce přistávali u břehu, přišel ten muž z Nazareta, a poručil jim: „Zajeďte na hlubinu a rozestřete sítě k lovení!“ Ten jistě mnoho nerozumí rybářství! Vždyť prý je tesařem! — napadlo tehdy plavčíkovi, a s úsměvem se díval na Šimona, co kapitán řekne takovému rozkazu. Avšak Petr, pokynuv klidně hlavou, dal povel k vyplutí. Tu se stal zázrak. Celý houf těžkých, nádherných ryb chytil se již za několik minut, takže se sítě počínaly trhati. Štěstí, že v posledním okamžiku připlul Ondřej se svým člunem a společně nalodili ohromnou kořist.

Byl to zázrak, to říkali všichni rybáři u jezera. Nebyl to však jediný zázrak, jež zažil spolu s nimi Heli. Jak by mohl zapomenouti oné bouře, při níž dokonce kapitán v lici zbledl, zatím co nazaretský cizinec ležel klidně u stožáru a spal. Tehdy i Heli zapomněl hvíz-

dat, a byl rád, že Šimon probudil Mistra a prosil ho: „Pane, zachraň nás, hyneme!“ A tu se stal opět zá-
zrak, že zapomněli dýchat úžasem. Pán jednoduše
vztáhl ruku, pohrozil větru a domluvil rozbouřeným
vlnám, jako by byly nějakými uličníky. Pak nastalo
hned veliké ticho a hvězdy zasvítily nad jezerem, hlad-
kým jako zrcadlo. Také v Kafarnau se staly zázraky.
Slepá Anna náhle prohlédla. Chromý Samuel mohl
zase chodit. Donesl si dokonce domů sám lože, na
němž ho přátelé přinesli k Ježíši Nazaretskému. Malo-
mocný Levi, který pro svou nakažlivou nemoc se mu-
sel skrývat v jeskyni u jezera, vrátil se jednoho dne
úplně uzdraven do Kafarna. Vyprávěl, že jej uzdra-
vil ten dobrý tesař z Nazareta. A v městečku Naim
vzkřísil dokonce mrtvého, když už ho nesli na hřbi-
tov. O tom všem musel Heli přemýšlet, zatím co prsty
opravovaly roztrhaná oka sítě. Pozvolna šla mu dnes
práce od ruky, neboť hoch viděl stále před sebou
obraz Ježíše Nazaretského. Jeho vysokou postavu,
jeho zázračné ruce, jež dovedly veleti větrům a vlnám,
jeho tvář se zářícíma očima, o nichž Heli věřil, že vidí
až do hlubin srdce!

Úctu musí mít před ním, nepopsatelnou úctu, a mi-
lovati jej více než matku doma.

Náhle se polekal. Rybáři přišli až k němu, a on
to ani nepozoroval, tak byl zabrán ve své myšlenky.
Tu však zavolal Šimon, jež Pán nazýval vždy Petrem:
„Hola, chlapče, nech té práce! Pojedem!“
„Na ryby?“ táže se Heli, záře v obličeji.

„Ne, jen na protější břeh. Mistr jede s námi. Za hodinu vyrazíme.“

„Jak dlouho tam zůstanem?“ chtěl ještě chlapec vědět.

„Den nebo dva,“ pravil Šimon, „můžeš člun napřed vymýt. Pospěš si, abys byl hotov!“

„Ano, kapitáne.“ Několika skoky byl plavčík u člunu Šimona Petra a tak horlivě drhnul kartáčem palubu, lavice a zábradlí, že vše za čtvrt hodiny zazářilo vlhkým leskem.

„Usušit to může slunečko,“ zasmál se, a rozběhl se domů, neboť mu na štěstí napadlo to nejdůležitější. Den dva mají být na cestě, jak řekl kapitán. Jestli také pamatuje na nutný proviant? Lodníci jsou v poslední době tak podivní, že zapomínají jíst a pít. Žaludek ubohého plavčíka pak za to trpí a smutně vyhrává. To se Heli raději sám důkladně zásobí.

Matka není doma. Jistě je někde na práci. Chvála Bohu, že napekla čerstvý chléb. Celá hromádka kulatých, vonných, ječných chlebů vyňatých před několika hodinami z horkého popela, leží na stole. Heli sebere všechny do svého lodnického košíku.

„To postačí,“ bručí si spokojeně. Z opatrnosti přidá k nim několik uzemych rybiček. „Člověk nikdy neví, k čemu to může být dobré!“

Potom pospíchá k lodi, do níž právě vstoupil Pán se svými učedníky. Plachty se vesele vzdouvají větrem. Petr se chopí kormidla, a už se jede po modrém moři, zářícím až do hlubin v jasném jarním slunci. Žádný nemluví při plavbě ani slova. I Heli se krčí mlčky na hromadě lodních lan, neodvrací však zraků od velikého Mistra, který sedí v předu na lavičce a hledí hlubokýma, jasnýma očima na lesknoucí se moře.

Vlastně chtěl Pán s apoštoly prodlíti sám v tichých horách na východním břehu, neboť poslední týdny přinesly všem mnoho námahy a utrpení. Ale ze zotavení a klidu nebylo nic.

Lidé v Kafarnau poznali, kam Pán odjíždí, a proto honem putují pěšky kolem jezera v tu stranu. Loď nemůže plouti rychleji, neboť je zatížena tolika lidmi. A proto když vystupovali na břeh, už opět tam na ně čeká veliký zástup. A lidí přibývá. Přicházejí ze všech samot a vesnic u jezera. Na konec je tu už pět tisíc mužů kromě žen a dětí.

A Pán vida je přicházeti, očekává je v horách. Neodvrací zraku od množství, jež k němu putuje se svými žaly a starostmi. Heli se zahleděl tam naproti na pastýře, který se ubírá se svým stádem tam na horské lučiny. Netlačí se zde lidé kolem Mistra jako tam ovce kolem pastýře? Pán musí míti tutéž myšlenku, neboť

když Petr poněkud nevrle jej upozorňuje na přicházející, kteří mu ani v horách nedají pokoje, potřeše Mistr klidně hlavou a praví:

„Líto je mi zástupů. Vždyť jsou opuštěni jako ovce bez pastýře.“

Teď zástupy dostihly Pána, obklopují jej s tisíci dotazy, vypravují mu o svých starostech a žalech. Pán jim trpělivě naslouchá. Je Spasitelem všem. Zde dává chudému muži dobrou radu, tam dodává trpícímu odvahy. Tu uzdravuje chromého, který Divotvorce následoval s nesmírnou námahou až do hor, tam žehná matce dítě, jež mu podává.

Potom Pán pozvedne ruku a poroučí lidem, aby se posadili kolem, poněvadž chce ke všem promluvit. Hodina za hodinou ubíhá a Pán stále ještě mluví. Vykládá o Otci nebeském, o životě věčném a o velké lásce Boží. Zástupy u jeho nohou sotva se odvažují dýchat, aby jim neušlo ani slovo, neboť každé slovo Ježíšovo dává jejich srdcím divuplné štěstí a nepopsatelný pokoj. Tu zapomínají také nejchudší a nejnešťastnější na starosti a bolesti, poněvadž slova velkého Divotvorce pozvedají jejich srdce nad všechna pozemská utrpení do nebe.

Také Heli, plavčík, jenž při kázání rabínů v synagoze nejednou usnul, neodvrací zraků od rtů Páně. Zapomíná na vše kolem sebe, dokonce na jídlo a pití. A to byl již skoro div u Heliho, věčně hladového plavčíka.

Nad mořem zatím zapadlo slunce. Úzký, nachový

pruh zrcadlí se ve vodě a svítí s vrcholků hor. Už před chvílí přestal Pán kázat, ale na zástupech spočívalo posud svaté, tajuplné ticho, jež se nikdo slovem neodvažoval přerušiti.

Teď však přistoupili k němu učedníci a řekli:

„Propusť již zástupy, ať jdou do měst a okolních vesnic, aby si nakoupili potravu a najedli se, neboť místo je pusté a hodina pozdní.“

On však odpověděl:

„Není třeba, aby odcházeli. Dejte vy jim jísti!“

Divili se, ale neodvážili se odporovati. I počítali, kolik by to stálo.

„Za dvě stě peněz chleba nestačí,“ odpověděl starostlivě Filip, „aby každý jen něco málo dostal.“

I řekl Pán: „Kolik chlebů máte?“

Kolik chlebů? Apoštolé nemají vůbec chleba. Na ten úplně zapomněli. To nejdůležitější zapomenou, jak se zdá plavčíku Helimu, v němž se teď při slovech Páně probudil hrozný hlad. Chvála Bohu, on sám je zásoben, a ruka jeho hladí spokojeně košík.

V tom okamžiku však Spasitel pohlédne na něho. Chvíli se naň dívá pevným, jasným pohledem. Hochovi připadá, jako by četl v pohledu nevyslovenou prosbu, ne, přímo výzvu, rozkaz. Co chce Mistr od něj, chudého plavčíka? Avšak v nejbližším okamžiku ví již Heli, co Mistr od něj chce. Pokradmu, ostýchavě, obrátí se na rybáře Ondřeje a šeptá mu:

„Poslyš, já mám pět chlebů a dvě rybičky. Jdi, řekni to Mistrovi!“

Ondřej se opravdu obrácí k Ježíši a sděluje váhavě: „Je tu chlapec, který má pět ječných chlebů a dvě ryby. Ale co je to pro tak mnohé?“

Malému Helimu tluče srdce až v hrdle. Co učiní Pán? Rád by mu dal jeden, dva chleby, aby netrpěl hladu, a také jednu rybičku mu přidá. Ne, dá mu polovičku, aby také apoštolé dostali po kousku. Co učiní Pán?

Ale Pán, vztáhnuv ruku, vzal mu celé jeho bohatství. Ano, všech pět chlebů a obě ryby. Nezůstalo mu nic. A hlad právě v tu chvíli se probouzí, hlodá neúprosně. Heli by rád zachytil aspoň jeden, dva chleby pro sebe, tu však cítí, že ten, jenž sedí před ním, může žádati všechno, může mu vzít všechno, i to poslední.

V nejbližším okamžiku však Heli zapomněl na svůj hlad. Musí stále hledět na Mistrovy ruce, jak dělí chleby a ryby na kousky, zatím co jeho rty téměř neslyšně pronášejí děkovnou modlitbu. Pak klade Pán kousky do rukou apoštolů a praví: „Nyní dejte každému, kolik bude chtít.“

Co se teď stane, je tak podivuhodné, že si Heli znovu a znovu protírá oči, aby se přesvědčil, bdí-li opravdu nebo jestli je to vše sen. Apoštolé jdou s chleby a rybami, jeho chleby a rybami, řadami zástupů. Tisíce lidí natahuje ruce po chlebu a rybách, jeho chlebu a rybách. Do každé ruky kladou velké kusy a přece zásob neubývá! Srdce buší hochovi tak, že se div nerozskočí. To přece není možné, co tu vidí, a přece nemůže pochybovat o tom, nač hledí vlastníma

očima. V rukách apoštolů se chleby a ryby množí a množí. Všichni jedí a nasytí se z toho mála, jež si hoch přinesl do hor.

A opět zazní hlas Páně: „Seberte drobty, které zůstaly, ať nezhynou!“

A když se do té práce dali, naplnili dvanáct košů.

Ano, takový je Pán. Může všechno, i to poslední žádati od každého, co však se mu dá, vrátí stonásobně zpět.

Mezitím také zástupy pochopily, že se před jejich očima stal zázrak. Šepot vzrůstá v mocný hukot, všichni vstávají se svých míst a tlačí se k Mistrovi, jenž vykonal veliký, neslýchaný div.

„Ten musí být naším králem!“ zvolá náhle někdo v zástupu. Na okamžik se lid zarazí. Náš král? Proč ne? Ano, musí být králem jejich země. Pak by se už nemuseli starat o vezdejší chléb, pak by nemuseli těžce pracovat a při tom ještě hladovět. Pak by se opět otevřely brány ztraceného ráje.

„Musí být naším králem!“ volá teď sto, tisíc, deset tisíc hlasů. Bouře zachvátila množství lidu, bouře nepopsatelného nadšení pro toho, který je tak zázračně nasýtil. „Ať žije, náš nový král!“ hřmí to zase jako ohromný jásot. Všechno se nyní tlačí a strká kupředu. Chtějí jej vyzvednout na ramena a nésti do Kafarna, potom ve slavném průvodu do Jerusalema, jej, nového krále, jenž může rozmnožovati chleby. Vždyť je tu pět tisíc mužů. On jim vyčaruje zbraně ze země, a vyženou krále Herodesa, a přemohou římské vo-

jáky, i kdyby jich bylo sebevíce. Sláva mu! Sláva novému králi Ježíši Nazaretskému!

Oj, kdyby ten byl králem! tak prolétlo i Helimu hlavou. Pak by matka nemusela mít tolik starostí o ustavičný hlad svého synka a nemusela by se lo-potit až do pozdního večera.

„Sláva našemu králi!“ křičí teď i plavčík, tleskaje rukama.

Ale kam se poděl Mistr? Teď ještě ho viděl mezi apoštoly, a nyní zmizel. Nikdo neví, kam odešel. Nevědí to apoštolé a také z tisícového množství to nikdo neví. Rychle klesá teď noc na hory a moře. Až do posledního zázvitu dne hledaly zástupy Pána, a teprve když se úplně setmělo, vydaly se na zpáteční cestu.

Šimon vybídl druhy: „Jdeme na loď. Mistr poručil, abychom nečekali a vypluli bez něho.“

Jdou smutně. Nespěchají. Až dosud snášeli s ním všechnu nouzi a protivenství. Teď, když měl být králem, posílá je, aby se vrátili, odkud přišli. Když došli k břehu, nebylo na nebi jediné hvězdičky. Petr se starostlivě zadíval do černých temnot.

„Jezero bude nepokojné,“ zabručel k sobě. Pak dal připevnit vpředu i vzadu lodi lampy, napnouti trochu plachty a rybářská loď odrazila od břehu do neproniknutelně černých vod.

Jezero bylo jako mrtvé, ani vlnka se po něm nerozběhla. Heli se těšil, že se kapitán přece mylil ve své předpovědi, avšak tu náhle propukla bouře s hromovým burácením. V okamžiku vzdouvají se vlny jako

domy. Rybáři sotva mohou stáhnouti plachty, jež jim bouře skoro rve z rukou. Filip přiskočí k Ondřejovi, aby mu pomohl u kormidla. Oběma rukama chytá se plavčík lanoví, aby jej víchr nesmetl s lodi přes palubu.

Čím dále tím bláznivěji zuří bouře. Jezero řve a hučí jako peklo. Loď sténá ve všech vazbách. Zdá se, že každým okamžikem se zlomí stožár. Nemohou s místa. Ježíš, který zůstal na hoře sám, pozoroval jejich nesnáze. Asi o třetí hodině po půlnoci vydal se za nimi.

Náhle spatřili, že kdosi jde po vodě k nim. I polekali se tak, že vzkřikli:

„Strašidlo!“

Tu však zvolal Jan: „Pán je to!“

A opravdu, všichni ho poznávají, když slyší jeho hlas:

„Mějte důvěru, nebojte se! Já jsem to!“

Tu Petr v náhlé radosti nad tím, že se k nim Pán vrací, byl by mu nejraději běžel naproti, a proto zvolal:

„Pane, jsi-li to ty, přikáž, ať jdu po vodě k tobě!“

On pak řekl jediné slovo: „Pojď!“

I vystoupil Petr z lodičky a opravdu kráčel po vodě

k němu. Ale vítr byl prudký, vlny se zdvíhaly proti němu i propadaly se před ním. Nevýslovná úzkost jej pojala, když se voda před ním rozestoupila, a on se začal propadat po kolena, po pás. Tu vykřikl ve strachu:

„Pane, zachraň mě!“

A Pán Ježíš vztáhl ruku, uchopil učedníka a vstoupil s ním na loď. A hned utichla bouře a vlny opadly. Pán se však zadíval vážně a vyčítavě na apoštola a pravil:

„Ó malověrný! Zase jsi pochyboval?“ Tu Petr sklonil koleno před Místrem a zajíkávě přešlo přes jeho rty vyznání:

„Jistě Syn Boží jsi ty!“

Nad jezerem počínají svítit všechny hvězdy. Nikdo na lodi nemluví ani slova. Srdce jejich jsou přeplněna mocnými divy, jež prožili. Heli si však slibuje v duchu, že nikdy nebude pochybovati ani o slůvíčku, jež pronese veliký Divotvorce, jež Petr nazval „Synem Božím“.

Když rybáři a s nimi Pán připluli do Kafarnaa svítilo slunce v nejkrásnějším, jarním lesku. Ještě je ticho v uličkách rybářské čtvrti. Svěží vánek vane od jezera. Pojednou město oživne. Pán jest náhle znovu obklopen velikým množstvím lidu. Jsou to titíž lidé, které včera tak zázračným způsobem nasýtil. V noci vykonali cestu kolem pobřeží a právě dospěli do Kafarnaa.

Co chtějí opět od Pána? Budou jej prosit, aby zase

tak k nim mluvil jako včera na hoře, když jejich srdce pozvedal až k nebi? Ale ne, oni přicházejí s jinou žádostí: „Pane, dej nám opět toho chleba, který jsi nám včera dával!“, tak naléhají na Spasitele. Ovšem že mají zase hlad po dlouhé noční cestě. Avšak Spasitel hledí na lidi, prosící o chléb, pohledem plným nevýslovné vážnosti, lítosti a lásky. Pak pronáší jeho ústa pevně a zvolna slavnostním hlasem:

„Chléb, který vám dám, dává život věčný. Jest to mé tělo.“

Mrtvé ticho následuje po těchto slovech. Pak za- počne šepot:

„Kterak tento může nám dáti za pokrm své tělo?“ Někdo se zasmál. Pán však znovu potvrzuje slova, jež pronesl:

„Amen, amen pravím vám: Nebudete-li jísti těla Syna člověka a pítí jeho krve, nebudete míti v sobě života. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já jej vzkřísím v den nejposlednější. Neboť tělo mé vpravdě jest pokrm a krev má vpravdě jest nápoj.“

Ale čím jasněji mluví Pán o svatém chlebě, jež chce lidem darovati ve své nezměrné lásce, tím hlasitější jest odpor, posměch a úšklebky lidu. Třebas viděli tolik zázraků, přece nechtěli věřit tomu, co jim právě zjevila nekonečná láska Páně. Začali se i rouhat tomu, jež ještě včera chtěli učiniti králem. Některé hloučky odcházejí s hlasitým smíchem a nechávají tu státí Mistra, jež den před tím tak nadšeně následovali do hor.

Helimu bylo podivně při těch slovech Páně. Jak se může státi, co právě slyšel? Chce Mistr dáti své tělo za pokrm a krev za nápoj? Kdyby Mistr řekl, že od zítřka bude slunce vycházeti na západě, snadněji by tomu uvěřil. A přece Heli nechce pochybovat o tom, co Pán řekl. Nebyl by Petr včera pro svoji nedůvěru téměř zahynul ve vlnách? Musí se přece věřiti každému slovu Páně, pevně a neochvějně věřiti, poněvadž dovedl konati zázraky!

„Ano, Pane, já věřím, já věřím!“ šeptá si plavčík. Přitom cítí v srdci velikou, tajuplnou touhu po onom chlebě, který Pán právě přislíbil. Je mu, jako by všechno štěstí nebe a země bylo v něm obsaženo. „Pane, dej mně toho chleba! Věřím, co jsi přislíbil,“ prosí úpěnlivě a neslyšně chlapcovy rty.

„Tvrdá je řeč tato. Kdož jí může rozumět?“ tak říkají mnozí, a začínají se rozcházet. I někteří učedníci odcházejí. Apoštolé mlčí.

Smutně hledí Mistr za nimi. Pak se však pevně zadívá na své apoštoly. Nechtou v jeho pohledu žádné žebroučkové, aby zůstali, a prosbu, aby ho neopouštěli, nýbrž rozhodnou otázku, kterou jeho ústa také vysloví:

„Zdaliž i vy chcete odejít?“ Chvilku trvá mlčení. Nikdo se neodvažuje ani vydechnout. Nyní se rozhodne o celém jejich životě. Vědí, že ten, jenž stojí před nimi, žádá více, než aby s ním putovali po svaté zemi s místa na místo. Žádá, aby se mu odevzdali celým srdcem, aby v něj uvěřili pevnou vírou, která

se neleká ani největšího tajemství. Žádá od nich víru a následování na život a na smrt!

Helimu, plavčíku, se téměř zastavuje srdce nevyřslovným napětím. Tu však vidí, jak se Petr vřchopil a přikročil k Pánu. Heli cítí, že Petr, první z rybářského mužřtva na jezeru Genezaretském, bude mluvit za všechny, také za svého malého plavčíka. A tak slyší slova, pronášena pevně a slavnostně Petrem, že se to poslouchá jako neochvějná přísaha, jako svatý slib.

„Pane, ke komu bychom šli? Ty přece máš slova života věčného! A my jsme uvěřili, a poznali, že ty jsi Kristus, Syn Boha živého!“

Od těchto památných slov, je svazek mezi Pánem a učedníky znovu uzavřen. Náležejí k sobě, a nikdo jich nerozloučí. To cítí Heli a nepopsatelná radost prošlehne mu mladým srdcem. Ví, že tam, kde budou rybáři, bude v budoucnosti také on. Také on náleží k Mistru, který vykonal včera s jeho chleby a rybami tak velký zázrak. Cítí, že za to obdrží celé nebe, přijme-li jednou chléb, ježž Syn Boží v této závažné hodině slíbil.

A plavčíku připadá pojednou, jako by musel umřít nevyřslovným, neunesitelným blahem.

*

A teř byste rádi věděli, co se stalo později z plavčíka Heliho. O tom nevykládá evangelium ničeho. Já však vím, že se stal dobrým a šťastným křesřanem. Odkud to vím? Je to zcela jednoduché. Daroval přece

Pánu své chleby a ryby, a co darujeme Spasiteli, to on tisliceronásobně odplatí!

Ale ještě něco — čemu se podivíš — ti prozradím. A je to svatá pravda, jak to říkám. Plavčák Heli jsi vlastně ty! Ty také dáváš Spasiteli chléb ve svaté oběti. Ano, činíš to s knězem u oltáře. Při proměňování koná Pán s tvým chlebem neslýchaný zázrak, činí z tvého chleba svoje vlastní tělo a krev. Podává ti je ve svatém přijímání jako největší dar, jež si mohla vymyslet jen Boží láska, moc a moudrost.

Jidášův obraz

Ve velkém italském městě Miláně žil před čtyřmi sty léty slavný malíř Leonardo da Vinci. Představený kláštera Panny Marie ho požádal, aby namaloval do jídelny obraz Poslední večeře Páně.

Než se dal veliký umělec do práce, modlil se, aby mu Pán Bůh pomáhal při tomto svatém díle. Často klečival po celé hodiny před svatostánkem, v němž Spasitel přebývá ve zlatém kalichu. Pokorně prosil, aby mu Pán sám ukázal v duchu obraz, který by důstojně představoval svatou událost ve večeřadle, aby mu vedl štětec, a on namaloval obraz ku cti a slávě Boží. Pak šel potěšen ku své práci.

Nejdříve maloval večeřadlo a posvátný stůl, na němž Pán vykonal největší div své lásky. Potom vymaloval svatého Petra, Jana a ostatní učedníky. Pro každého apoštola si dříve vybral vzor. To jest, hledal muže, o nichž si myslel, že se podobají apoštolům. Vyvolil k tomu ctihodné milánské muže: obuvníka s mohutným šedým plnovousem, tesaře, na němž bylo vidět, že po celý život těžce pracoval, rybáře, jemuž nepohoda a bouře učinily obličej tak tuhým, že vypadal jako z tvrdé kůže. Tak přišli všichni apoštolé Páně na velkolepý obraz. Konečně chyběly jen dvě osoby na malbě. Byly to: Kristus Pán a Jidáš. Ale kde najde Leonardo muže, jenž by vyhlížel tak krásně a dobrotivě jako Kristus Pán? Kde najde člověka,

jeuž by vypadal tak neupřímně, aby jej mohl malovatli jako Jidáše?

Marně pátral umělec v městě po celé týdny. Marně si prohlížel tvář každého, koho potkal. Nenalézal nikoho, kdo by mu mohl sloužit za vzor Krista a Jidáše. Již počínal ztráceti naději. Tu však jednoho nedělního rána, když právě vycházel z chrámu, potkal mladíka, z jehož tváře zářil takový nepopsatelný půvab a krása, taková ušlechtilá duše, že umělec se sotva vzpamatoval z radostného uleknutí. To byl vzor, jež hledal pro obraz Kristův.

Ihned se cizinci představil, a prosil jej, aby přišel druhého dne do kláštera Panny Marie. Jinoch rád vyhověl přání tak slavného umělce, a přišel v ujednanou hodinu do klášterní jídelny, jejíž jednu stěnu zdobila posud nedokončená malba.

Tohoto rána byl Leonardo na mši svaté, a s vroucí zbožností vykonal svaté přijímání, neboť kdo by byl více hoden malovati obraz Páně, než ten, kdo sobě odnášel Spasitele jako nejlepšího Pomocníka.

Tak povstal obraz Krista Pána, který je asi nejkrásnější, jež vytvořila lidská ruka. Cizinec, bohatě odměněn, rozloučil se s Leonardem.

Dlouze zadíval se umělec na mladého muže, podává mu naposled ruku. Při tom pravil vážně: „Bůh vám daroval zásvit své vlastní krásy, mladý příteli, proto směl jsem vás malovati jako jeho vlastního Syna. Dbejte o to, abyste nikdy neztratil této krásy!“

„A čím bych ji mohl ztratit, Mistře,“ tázal se s úsměvem cizinec, „starostmi, bolestí nebo stářím?“

Umělec však potřásl hlavou a pravil: „Starosti, bolesti a stáří vám neuloupí této krásy. To dovede jen jedno.“

„A co by to bylo?“

„Hřích!“ odpověděl Leonardo s hlubokou vážností. „Chraňte se hříchu, příteli!“

*

Rok po roce ubíhal. Malba v jídelně kláštera nebyla dosud hotová. Jedna osoba chyběla stále ještě na obraze. Byl to Jidáš, zrádce. Marně hledal malíř celá léta člověka, podle kterého by mohl malovati tohoto nešťastného učedníka. Chodil do žalářů a polepšoven. Na každého vězně se dlouho, dlouho díval. Ale ani ten nejhorší zločinec a ničema neměl tak nepříjemný obličej, že by dle něho mohl malovati zrádce Spasitele. Do nejhorších hospod města Milána šel Leonardo, v nejspinavějších městských čtvrtích hledal Jidáše. Nikde však jej nenacházel. Viděl mnoho zločinců a zpuštělíků, ale v každém obličejí shledal přece ještě aspoň trochu lidskosti. Ne, žádný z nich nebyl by asi býval schopen prodati Pána za třicet stříbrných.

Již se domníval umělec, že nikdy nedomaluje svého obrazu, když jednoho dne před milánským chrámem přivrávorl se k němu muž, při jehož pohledu sebou trhl. To byl tak dlouho hledaný Jidáš. Ten měl skutečně neřest napsánu na čele. Kdyby se byl ďábel objevil na světě v lidské podobě, nebyl by mohl vypadati jinak než tento zpustlý člověk, který se poloopilý potácel k umělci s prosbou o almužnu. Nebyly to jen krví podlité oči, naběhlá ústa, jež dodávala tváři žebráka tak nevýslovně odpuzujícího výrazu. Z tohoto obličejě hleděla na malíře tak příšerná špatnost, že Leonardo hned vzpomněl na satana.

„Pro svatou Madonu,“ blábolil žebrák, natahuje k malíři třesoucí se ruku, „pro Madonu, buďte tak dobří a dejte mi několik centesimů. Mám hlad a žízeň.“

„Jméno Matky Boží ani nevyslovujte,“ vážně odpověděl Leonardo, „ale můžete si něco vydělat. Pojdte se mnou, budu vás malovat.“

„Chcete mne malovat?“ smál se opilec, „to se vám tak líbím, že mne chcete vymalovat?“

„Pro vaši krásu vás nebudu malovat,“ pravil umělec, „ale pro vaši zničenou krásu, neboť jste kdysi měl asi jinou tvář.“

„Ano, ano,“ bručel neznámý.

Šli tedy spolu do kláštera Panny Marie. Tam se dal umělec hned do práce a za několik hodin byl obraz Jidášův dokončen. Kdo jej uzří, ten ještě dnes po půlčtvrtém století se zhrozí této postavy, z níž, jak se zdá, hledí na nás celé temno pekla.

Trpělivě nechal žebrák, jemuž v přestávce Leonardo předložil trochu jídla, umělce dokonati dílo. Pak odložil Mistr paletu a štětec a vtiskl cizinci do dlaně několik peněz s napomenutím, aby je hned neodnesl do nejbližší hospody. Ať si za ně raději koupí slušný oblek, neboť ty staré hadry sotva na něm drží pohromadě.

Zamyšleně zadíval se žebrák na peníze, jež mu Leonardo vložil do špinavé dlaně, jako by mu divná myšlenka proletěla hlavou, a řekl: „To nesouhlasí!“

„Co nesouhlasí?“ usmál se umělec udiven.

„Peníze nesouhlasí! Když jste mne kdysi maloval dal jste mi právě tolik zlaťáků jako teď stříbrňáků. Dnes jsem ale představoval Jidáše, a vy si myslíte, že Jidáš má dostati stříbrňáky a ne zlaťáky.“ A žebrák se smál až slzel.

Umělec, nejvýš překvapen, se tázal: „Já že jsem vás už jednou maloval? To není možné!“

„Opravdu jste mne maloval,“ vykládal žebrák „dokonce na tomto obraze jste mne maloval.“ Potom se přiblížil k obrazu a špinavým prstem ukázal na osobu Pána Ježíše a pravil: „Kdysi jste mne vymaloval jako Ježíše a teď jako Jidáše! Hahaha. To je podařené!“

Leonardo na chvíli ustrnul hrůzou. Zachvátil jej úžas, jakého ještě nikdy nepocítil. Pak uchopil pobudu za ramena, díval se mu dlouho, dlouho do očí, najde-li v nich poslední jiskru zničené krásy. Potom zavrtěl hlavou a pravil: „Ne, to nemůže být! Nevidím ve vašich očích ani trochu bývalé krásy.“

„A přece tomu můžete věřit,“ trval na svém žebrák, „mohu vám opakovat doslova, co jste mi tehdy při loučení řekl. Privil jste mi: „Bůh vám dal zásvit své vlastní krásy, příteli. Proto jsem vás mohl malovat jako jeho vlastního Syna. Dbejte o to, abyste nikdy tuto krásu neztratil!“ Tak jste tehdy řekl. Měl jste pravdu, mistře, měl jste pravdu. Zapamatoval jsem si vaše slova, ale nejednal jsem podle nich. Přišel jsem do špatné společnosti a potom to šlo se mnou s kopce. Tak jsem se konečně stal tím, kterého jste nyní maloval jako Jidáše. To je podařené!“ A žebrák se znovu zachechtal svým odporným smíchem.

Potom, popadnuv čepku, vrávorál ku dveřím, kde se ještě obrátil: „Ano, tak daleko to došlo, mistře. Nu, žijte blaze! Zlato mi stejně nedáte. Je ho také škoda pro takového jako jsem já. Jidáš dostal též jen stříbrné. To je podařené! Také to se mnou skončí jako s Jidášem. Hahaha!“

Dávno již za sebou přirazil otrhanec dveře, ale umělci stále ještě zněl v uších odporný smích.

„Tak se dovede smát jen jediný,“ pravil sám k sobě, „tak se směje pouze Jidáš.“

Za několik dní našli žebráka, jenž propil darované peníze, mrtvého v lese. Oběsil se na svém opasku.

Neumřela dívka, ale spí!

Jajr byl bohatý a vznešený muž v Kafarnau. Na břehu jezera měl nádherný dům s velikou, krásnou zahradou, v níž byl rybník se zlatými rybami. To nejmilejší, co měl na světě, byla dvanácti-

letá dceruška Alžběta, malé děvčátko, proto jí říkali Bětuška. Otec ji opatroval jako oko v hlavě.

Jednoho večera hrála si Bětuška s kamarádkou v zahradě. Děti pouštěly na rybník malé loďky, a když jim je větřík vesele unášel, radostí až tleskaly. Najednou ve hře ustaly. Ulice náhle oživila. Mnoho lidí šlo kolem zahradní brány. Všichni byli rozrušení a velmi živě si o něčem vykládali. Co chvíli se zastavovali a se ohlíželi, jako by na někoho čekali, kdo je následoval, ale zástupy vzadu tlačily je dále kupředu.

„Co se to venku děje?“ ptala se Bětuška kamarádky. Ale ta už odběhla k bráně, a dívala se planoucímá očima na ulici.

„Hned přijde, hned,“ volala na Bětušku kvapně, „pojď sem, také ho uvidíš!“

„Kdo přijde, Ruth, koho uvidím?“

„No, jej přece, Ježíše Nazaretského, velikého divotvorce,“ odpověděla Ruth, „ten všude uzdravuje nemocné a je tak dobrotivý, že bys ani nevěřila.“

„Ach ten,“ pravila Bětuška nedbale, „víš, tatíček ho nemá ani trochu rád. Začne-li někdo o něm, zamračí se a řekne: „O tom nechci ani slyšet.“

„Proč nechce o něm otec slyšet?“ divila se Ruth, „je přece nejlepší ze všech lidí.“

„Sama nevím proč, ale otec říká, že svádí a po-
buňuje lid.“

V tu chvíli byla tlačence venku největší. Obě děvčátka vyšplhala se na mříže brány, aby lépe viděla. Obklopen zástupy lidu, kráčel po ulici muž vysoké

postavy, snědého obličej, tak krásný a velebný, že Bětuška pošeptala rozčileně přítelce: „To je ten, o němž jsi mluvila, že?“

„Ano, to je on,“ přisvědčila horlivě Ruth.

„To nemůže být zlý člověk,“ pravila rozhodně Bětuška, „řeknu to otci, aby na něj více nehuboval.“

Když zástupy poněkud zašly, vzala Ruth kamarádku za ruku a pravila: „Půjdeme se podívat, kam jdou!“

„Ano, pojďme za ním!“ souhlasila Bětuška.

Pozvolna se zástupy rozcházely. Obě dívky viděly teď Divotvorce, jak usedl na lavičce před rybářským domkem.

„To je dům rybáře Šimona,“ šeptala Ruth, „bývá vždycky u něho. Heli, plavčík, který mi udělal loďku, mi to vyprávěl.“

Ježíš Nazaretský byl velmi unaven. Naklonil hlavu a snad usnul. Tu vyšlo z boční uličky několik žen, které nesly v náručí malé děti a větší vedly za ruku.

„Kam jdou?“ tázala se Bětuška zvědavě.

„Kam by šly, než k Ježíši Nazaretskému,“ vysvětlila Ruth.

A opravdu šly matky k rybářskému domku, kde Pán usnul. Tam však pěkně nepochodily. Šimon se zamračil, a jak už byl prudký, zahuboval:

„Nevidíte, že Mistr usnul? Tři dny jsme už na cestě a ani v noci nezamhouřil oka. Co tu chcete s těmi caparty? Nemůžete přijít někdy jindy, musíte ho budit?“

„Ten je ale zlý,“
šeptala Bětuška po-
horšeně. Ale Ruth za-
vrtěla hlavou a řekla:

„Ach, to ještě nic
není, to říká Heli
také. Šimon dovede
spustit hromobití, ale
nemyslí to tak zle, a
je nejlepším rybářem
na jezeře.“

Také ostatní muži
se mračili a bránili
ženám, aby neobtě-
žovaly Pána. Ten se
však už probudil a
usmál se, když viděl
ženy s dětmi a hubu-
jící učedníky. Potom
řekl klidným, dobro-
tívým hlasem:

„Nechte maličkých
přijít ke mně a ne-
braňte jim, neboť je-
jich je království ne-
beské!“

A vztáhl ruce po
dětech a ženy se
šťastným úsměvem

mu je přinášely. Ty, které už uměly běhat, přiskočily s jásotem ke Spasiteli, jenž je tak láskyplně přivítal. Pán zahleděl se vládně a vážně na každé dítě, vložil mu ruce na hlavu a požehnal mu. Jedno z nich však postavil před sebe a pravil učedníkům:

„Nebudete-li jako maličci, nevejdete do království nebeského. Amen pravím vám: Kdož by nepřijal království Božího, jako dítě, nevejde do něho. Kdo přijme jedno z maličkových ve jménu mém, mne přijímá.“

Tu dívali se apoštolé udiveně na svého Mistra, neboť nechápali, že by měli býti jako děti. Teprve později poznali, že Pán jim chtěl říci, že mají býti nevinní a pokorní jako děti.

Pojednou však oči Mistrovy zvažněly. Stále ještě držel dítě za ruku, jako by je chránil před nebezpečím. Potom však pronesl hlasem, z něhož jako by hřměla vzdálená bouře, takže obě dívky se až ulekly:

„Kdo by však pohoršil jedno z dětí, které ve mne věří, tomu by bylo lépe uvázatí na hrdlo mlýnský kámen a pohroužití ho do hlubiny mořské.“

A zase se uklidniv, dodal: „Hleďte, abyste nepohrdali žádným z těchto dítek, neboť pravím vám: Jejich andělé patří ustavičně na tvář Otce mého, jenž jest v nebesích.“

Potom se opět obrátil k matkám, a tázal se po jejich starostech a obtížích s dětmi a dával jim dobré rady. Dětem podal s úsměvem ruku, vykládal si trochu s nimi, a ke konci požehnal jim všem, matkám i dětem, ještě jednou.

Měli jste vidět oči našich děvčátek! Kdyby jim také poželhal! Nebyly tu však jejich matky, které by je k němu dovedly. Ruth ztratila matku už dávno, a Bětuška byla jista, že by ji matka k tomuto velkému Příteli dítek nepřivedla.

A právě Bětuška najednou mocně zatoužila jít také k Pánu Ježíši. Krev se jí hnala do tváře a srdcečko bušilo div se jí nerozskočilo. Vzala kamarádku za ruku a pravila odhodlaně: „Pojď!“ Propletly se mezi učedníky, kteří jim už nebránili, a stanuly před Ježíšem. Pozvedly k němu nevinné zraky a Bětuška řekla třesoucím se hlasem: „Požehnej nám také, milý Pane, třebaš tu nejsou naše maminky, které by nás k tobě dovedly.“

Tu se Spasitel usmál, zadíval se chvíli na děti a pravil: „Bůh vás pomiluj!“ a vloživ na ně ruce, požehnal je.

Bětuška nevěděla, jak se dostala domů. Tak nevýslovně byla šťastná. Matka ji sice pokárala, že byla tak dlouho pryč, a když Bětuška vykládala, u koho byly, rozzlobil se i otec a pravil:

„Nechci, abys chodila za tím, za nímž běhá všechna žebrota a otrhanci. Pamatuj si to jednou provždy. Nechci o něm ničeho slyšet!“ Tato tvrdá slova velmi zabolala Bětušku, ale nemohla zmařiti to veliké, tiché štěstí, jež cítila v srdci.

Za několik dní stalo se veliké neštěstí v domě Jajrově. Bětuška si hrála na honěnou s dětmi u rybníka. Běžela po hrázi, ohlédla se a spadla do vody. Zachrá-

nili ji sice před utopením, ale nyní ležela s těžkým zápalem plic na lůžku a lékař se již vzdával veškeré naděje.

Rodiče byli k smrti zarmouceni. Devět dní a nocí se nehnuli od jejího lůžka, naslouchali každému dechu dítěte, které se nepokojně zmítalo v poduškách. Znovu a znovu volalo v horečce totéž jméno:

„Ježíši, Ježíši, přijď ke mně!... Tatičku, je dobrotivý, velmi dobrotivý... Ty ho neznáš, jinak bys naň nehuboval... Ježíši, přijď ke mně!“

Před polednem přišel lékař. Prohlédl dítě, vážně se podíval na rodiče a pravil: „Zde je bohužel všechna naděje marná, dítě zemře co nejdříve.“

S pláčem se vrhla matka na dceřino lůžko a smrtelně bledý otec volal: „Všechn majetek vám dám, jen mi zachraňte dítě! Není naděje? Opravdu žádné naděje?“

V tom okamžiku vzpřímilo se dítě na lůžku, podívalo se na rodiče horečně se lesknoucíma očima a řeklo sípavě:

„Přiveďte ho... přiveďte ho...“

„Koho, dítě, koho?“ tázal se otec.

„Ježíše Nazaretského,“ zašeptalo děvče. „On mě uzdraví... Má mě rád.“ A jako by ho vidělo přicházet, usmálo se, ale potom kleslo vyčerpaně do podušek.

Ale Jajr se ještě nepoddal. Teprve když dítě dokonávalo, a všichni mu domlouvali, vydal se k Ježíši, aby ho přivedl. Byla to pro něho nejtěžší cesta v životě. Stále ho zdržovala pýcha, aby neprosil toho,

jímž doposud pohrdal. Vyhoví vůbec Mistr jeho prosbě? Co řeknou lidé, kteří ho znali, až on, hrdý a vznešený Jajr, přijde též k Ježíši jako prosebník? Ale nade vším rozmýšlením zvítězilo jedno: láska k umírajícímu dítěti!

Až za dlouho našel Pána kdesi na pobřeží jezera Genezaretského. Množství lidu bylo zase kolem něho. Všichni se užasle dívali na Jajra, jenž si prodíral zástupem cestu k Mistrovi. Ozvaly se posměšky, ale Jajr ničeho neslyšel a nedbal. Viděl jen Pána, jak naň hledí pln veliké lásky. Tu ubohý otec padl na kolena k jeho nohám a prosil z celé úzkosti srdce: „Pane, dcera má skonává, ale pojď a vlož na ni ruku, aby zůstala živa!“

Tu schýlil se Pán ke klečícímu, pozvedl ho a pravil: „Půjdu a uzdravím ji!“

Ihned se vydal na cestu, a všichni lidé ze zvědavosti běželi za ním. Když vcházeli do ulice, přiběhl jeden z Jajrových příbuzných a oznamoval: „Dcera tvá zemřela. Pojď, nezdržuj Mistra!“

Jajr zbledl a byl by se téměř zhroutil k zemi.

Pán však vzal ho pevně za ruku a řekl mu:

„Neboj se! Jen věř a bude zdráva!“

Jajr nevěděl, co se s ním děje. Když je dcera mrtvá, tak je opravdu všechno marno. Či mohl snad ten, jenž kráčel vedle něho, křísiti také mrtvé? Nechtěl tomu věřit, a přece zase poslední slovo Ježíšovo dodávalo mu podivuhodné důvěry.

Do domu Jajrova opravdu mezi tím vešel anděl smrti. Matka usedla na okraj úmrtního lůžka a ztrnule hleděla do bledého obličeje svého dítka. Nemohla pochopit, že navždy ztratila svou dcerušku. Její bolest byla tak veliká, že už vyplakala poslední slzu. Tak temné bylo její hoře, že neviděla a neslyšela nic z toho, co se dělo kolem ní. Měla oči jen pro zesnulou dcerušku.

Podle východního zvyku nesměli chybět v žádném domě smutku: hudebníci, kteří hráli pohřební písně, a ženy-plačky, které za peníze naříkaly a plakaly, aby bylo vidět, jak zemřelý byl milován. Tak byli po ruce vždycky tam, kam přišla smrt, neboť v domě smutku je očekával zisk.

Jajr zesmutněl a zbledl ještě víc, když uslyšel tento hluk ze svého domu. Tak přece to bylo pravda, co mu oznamovali: jeho dceruška je mrtva! Tu už ani velký Divotvůrce nepomůže. Nesmírná bolest jím otrásla, když překračoval práh teď tak smutného domu. Pán šel s ním, a poručil, aby vyhnali všechny zvědavce, kteří je předběhli, neboť se těšili, že zas něco uvidí. Jen své nejdůvěrnější učedníky vzal

s sebou. V úmrtní světnici zastřeli již okna a rozžali několik olejových lamp. V měděné pánvi dýmaly různé byliny a koření, plnice pokoj dusivým kouřem. Byl to smutný pohled: matka u lože mrtvého dítěte, ztrnula bolem, všude v koutech hudebníci a plačky, kteří u bohatých čekali zvlášť velký výdělek, a proto hráli a naříkali z plných plic.

Když Spasitel vstoupil, utichl hluk na okamžik. A On se obrátil k hudebníkům a plačkám a pravil jim:

„Co tu povykujete a pláčete? Odejděte odsud! Neumřela dívka, ale spí.“

I posmívali se mu, třebaš místo bylo tak vážné. Co jim to chce namluvit, že dítě spí? Oni přece byli při každém pohřbu a viděli smrt už tisíckrát! Věděli, jak vypadá člověk, který spí a který zemřel. Toto dítě je mrtvé, na tom už ani prorok nic nezmění. Jedna osoba však při slovech Páně pocítila v srdci podivnou útěchu a novou naději. Byla to matka. Procitla ze své ztrnulosti a zahleděla se na Spasitele úpěnlivě, jako by chtěla říci:

„Pane, můžeš-li ještě pomoci, učiň to, prosím tě se sepjatýma rukama!“

Apoštolé zatím na pokyn Páně odhrnuli záclony a otevřeli okna. Denní světlo linulo se širokým proudem do světnice. Kadidlo uhasili. Ve světnici nastalo ticho. Úzkost, naděje a zoufalství rvaly srdce rodičů. Také tři učedníci neodvažovali se ani dýchat. Co se teď stane? Jak mohl Mistr říci, že dívka

jenom spí, když každý na první pohled viděl, že je mrtva?

Nevěděli ještě, že to, co jest pro lidi mrtvo, jest Bohu pouhým spánkem, z něhož může vzbuditi lidi, kdykoliv chce.

Pán přistoupil k úmrtnímu lůžku. Pozvedl oči k nebi ve vroucí modlitbě. Potom chopil pevně do dlaně drobnou ručku dívčinu a zavolal zvolna a slavnostně:

„Talitha kumi! Dívko, vstaň!“

Matce puká srdce, otec chytá třesoucí se rukou po opoře, neboť se mu zdá, že klesne k zemi. A hle! Děvče se hýbá, otvírá oči, ohlédá se kolem, jako by procitlo z hlubokého spánku. Vidí Mistra, jak stojí před ním, a nevýslovně krásný úsměv mihne se po její tváři. Očka září jako dvě hvězdičky, a Bětuška šeptá radostným hlasem:

„Věděla jsem, že přijdeš, Pane Ježíši! Věděla jsem, že ke mně přijdeš. Ó, jak jsi dobrý!“

V nejbližším okamžiku drží již matka dítě v náručí, a tiskne je k sobě, jako by se bála, že je zase ztratí. Jajr však dnes po druhé sklání koleno před Spasitelem, aby mu děkoval, z plna srdce poděkoval.

„Pane,“ hlas se mu láme, „Pane, věřím, že jsi Spasitel, ježž nám Bůh poslal! Opušť, že jsem o tobě pochyboval. Láska k dítěti mi ukázala k tobě cestu!“

Tu Pán, pohlédnuv vážně na Jajra, opakoval tatáž slova, která řekl apoštolům před domkem Šimona Petra: „Nechte maličkých přijíti ke mně a nebraňte jim, neboť jejich jest království nebeské.“

Potom se obrátil k matce, stále ještě laskající dítě, a pravil: „Nyní dej dcerušce jísti, myslím, že má hlad.“

A Bětuška k tomu přisvědčila s úsměvem.

Hoši pod křížem

Bylo skoro poledne, když sedlák Šimon Cyrenský a jeho dva synové Rufus a Alexander odložili srpy. Od časného rána pracovali tito tři bez přestání na poli. Na bezoblačném nebi pálilo už slunce nemilosrdně. Hladovi a unaveni byli všichni, a těšili se na oběd a na několik hodin odpočinku.

Mlčky kráčeli cestou k městu, neboť rolníci když jdou z práce, nenadělají mnoho řečí. Blížili se k bráně, a tu je zarazil neobyčejný hluk. Slyšeli šum a hukot jako by sta, ba tisíce lidí byly na cestě. Z toho zaznívaly výkřiky a surový smích.

„Co to může být, otče?“ tázal se Rufus, ale sedlák zabručel jen několik nesrozumitelných slov. Nechtěl říci hochům, co si myslil. Byl to asi průvod s odsouzeným na Golgotu. Toto nepěkné divadlo byl by Šimon rád svým chlapcům neukázal. Půjdou raději postranní uličkou, snad se všemu vyhnou.

Ale bylo už příliš pozdě. Četa vojáků, před níž jel setník na koni, zahýbala právě do brány, a tolik lidí se za nimi tlačilo, že sedlák a jeho synové byli v okamžiku obklopeni a nemohli ani kupředu, ani zpět. Nu, věčně nebude průvod trvat, těšil se rolník, a bylo mu nyní líto, že nezůstal o čtvrt hodiny déle na poli.

Již přichází první odsouzenec. Chlapec nese před ním na tyči tabulku, na níž si může každý přečísti, že odsouzený se jmenuje Dismas a je odsouzen k smrti pro loupežné přepadení na silnici. Němě, s hlavou k zemi sklopenou kráčí lotr svou cestou, a vleče na ramenou těžký trám. Za ním následuje druhý. Vyhlíží divoce a hrozně. Jako dravec jde kupředu, v očích mu hoří bezmocný vztek a hustá pěna mu visí kolem úst. Na tabulce je napsáno, že je to lupič a vrah. Oba hochy zachvátil odpor a hrůza před tímto surovým člověkem.

Za nimi na provaze vedli a táhli třetího odsouzenec. Nesl kříž, větší a těžší než býval obyčejně. Do obličeje není mu vidět, neboť je zakryt trnovou korunou, jež ho bodá do hlavy a čela. Také před ním nesl hoch tabulku, na níž bylo napsáno:

„Ježíš Nazaretský, král židovský.“

„Ježíš Nazaretský,“ šeptá si Alexander. Toto jméno již slyšel. Tázavě vzhlédl k Rufovi.

„Tak se přece jmenuje veliký Divotvorce z Galilee,“ křičí rozčileně na bratra, protože v tom hluku není slyšet vlastního slova, ale hned si vzpomíná, kde se setkal s tímto nosičem kříže. Bylo to přece před několika dny. Tehdy prorok z Nazareta vjížděl slavnostně do Jerusalema. Ano, tehdy mu házeli lidé na cestu palmové ratolesti a mnozí prostírali před ním pláště, takže na oslíku mohl po nich jeti jako po koberci. A jak mu při tom provolávali slávu! Ano, teď to znovu Alexandrovi napadá: „Hosana, synu Davidu! Požehnaný, jenž se bere ve jménu Páně!“

To přece není možno, že by to byl on, ježž bezcité zástupy ženou na Golgotu.

„Copak učinil zlého?“ ptal se Rufus jednoho diváka.

„Ptáš se právě tak jako Pilát,“ zasmál se jedovatě. „Co učinil zlého? Je to podvodník, který se vydával za Syna Božího.“

„A kdyby jím byl opravdu?“ pravil Rufus, ale ten divák se až otřásal smíchem.

„Ty umíš dělat vtipy,“ zahučel, „kdyby to bylo pravda, jak si myslíš, nechal by se od několika vojáků vléci na Golgotu? Nevidíš, co z něho udělali? To nemůže být Syn Boží. Ten by přišel s jinou slávou! Podvedl nás a nalhával nám, že je Mesiáš, na nějž všichni čekají. Ne, hochu, s tím nemusíš mít soucit.“ Při tom plivl opovržlivě na nosiče kříže.

„Nemůže se opravdu bránit?“ tázal se nyní Alexander otce, ale sedlák neodpověděl, jen se temně díval na děsné divadlo.

Najednou výkřik! Smích! Strašné klení! Postava pod křížem se zapotácela sem a tam, padá na kolena, klesá k zemi. V nejbližším okamžiku spěchá k němu jakási žena.

„To bude asi jeho matka,“ myslí si Rufus, „kdo jiný by se staral o odsouzeného k smrti kříže?“

Ale surové, vojenské ruce odtrhly ženu a odstrčily ji s cesty. V jejích očích spatřili chlapci nekonečné utrpení a hoře. Ano, je to matka, jeho bolestná matka!

Ale kati ho pobízeli ke spěchu. Tu zahlédl Alexander jeho obličej. Můj Bože, byl bledý jako smrt i když byl zalit krví. Pak viděl oči. Ach, jaké oči! Hoch jako by v nich četl volání o soucit a pomoc a ne-skonalou lásku.

Na okamžik se průvod zastavil. Vojáci hleděli bezradně na omdlelého. Setník přijel blíže. Tu se k němu přihrnul židovský farizej, a volal s divokými posuňky: „Někdo mu musí vynést kříž! Jinak zemře cestou. My ho však chceme vidět viset na kříži na Golgotě!“

„Tak mu jej tedy nes ty,“ dobíral si ho důstojník, ale žid se bránil oběma rukama: „Bůh mne chraň, jsem učitel Zákona, poskvrnil bych se, kdybych nesl kříž.“ Setník se zkoumavě rozhlédl kolem. Uviděl Šimona Cyrenského. Je to sedlák, síly má dost.

„Hej, sedláče!“ zvolal, „poneseš kříž!“

Šimon se ulekl. Tušení ho nezklamalo, že celá věc pro něho dopadne nepříjemně. Je unaven prací a hladov, a nyní má odsouzení nésti kříž na popravistiště. Začal se bránit, ale setník nepovolil:

„Kupředu, nedělej dlouhých řečí. Nemáme času!“

Ale sedlák nechtěl uposlechnout důstojníka. Ať ho třeba zavrou, ale kříž neponese a dost! Tu Rufus lehce se dotkl otce a úpěnlivě zaprosil: „Tatínku, pomozte mu!“ a v jeho očích četl otec tak vřelou prosbu, že se až podivil.

„Udělejte to, pomozte mu nésti kříž. Není to přece žádný zločinec!“ Pak i Alexander začal prosit podobně. Šimon plaše pohlédl do tváře odsouzeného. Až se zachvěl v hloubi srdce. Neví, co se s ním děje. Tajemná moc vychází z trnám korunovaného, a ta jej nutí chopiti se kříže a položit si jej bez řeči na ramena.

Únavná byla cesta na Golgotu v takovém vedru. Konečně, konečně jsou nahoře. Šimon odkládá kříž na tvrdou půdu Golgoty. Nyní může jít domů. Svou práci vykonal, ale cosi ho zdržuje. Také oběma hochům se nechce odejít. Nemohou odtrhnout očí od toho, jež teď napínají na tvrdé dřevo. Až vykřikli, když uslyšeli rány kladiva na hřeby, prorážející ruce

a nohy. Vidí, jak vztyčují kříž a zapouštějí do jámy. Tak, jak se zdvíhal kříž, zdvíhal se i jásos farizeů a pošťvaného lidu. Ani nedbali, že Spasitel v první chvíli pozbyl vědomí. Zvědavě si slabikují nápis na tabulce nad hlavou:

„Ježíš Nazaretský, král židovský.“

To vše viděli oba hoši a jejich srdce bylo plné divoké hrůzy, ale přece nemohli odvrátit zraku od umučeného. Cítili až v hloubi duše, že neučinil nic zlého. To nebyl podvodník. Ale proč tak nevýslovně trpí? Je-li opravdu Synem Božím, proč si nepomůže?

Jako by divoký zástup pod křížem měl tutéž myšlenku, zazněl k němu posměšný křik:

„Dobře ti tak! Ty, který boříš chrám Boží a ve třech dnech jej zase vystavíš, pomoz sám sobě, a jsi-li Syn Boží, sestup s kříže. Pak ti uvěříme!“

Divoký smích odměnil tento špatný vtip a kdosi zakřikl:

„Jiným pomáhal, ale sám sobě pomoci nemůže.“

Sám sobě pomoci nemůže? Chlapcům připadalo, jako by se hřeby v jeho rukou a nohou měly uvolnit a Pán musel se snést neporušený s kříže. Avšak nic se nestalo. Ukřížovaný se jenom modlil za své nepřátele: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí!“

Oběma chlapcům bušilo srdce k prasknutí. Proč, proč si nepomůže, má-li k tomu moc? Musí ji mít, je-li Syn Boží! Chtěli by to naň vykřiknouti, ale ne výsměšně jako ostatní, ale jako velké vroucí přání svých mladých srdcí. „Pomoz si, sestup s kříže!“

V tomto okamžiku vypukl lotr, jež ukřižovali po levici Kristově, v děsný smích. Už byl přesvědčen, že se žádný div nestane, a proto se začal rouhati:

„Jsi-li ty Kristus, pomoz sobě i nám!“ a zase ten děsný chechtot. Ježíš Nazaretský neodpovídá ani slovem na toto rouhání. Odpověď však přišla s té strany, odkud ji nikdo nečekal. Ukřižovaný po pravici napomenul rozhněvaně svého druha, a oba hoši pod křížem cítili dobře, že v těchto slovech není zlomyslnost, nýbrž hluboká, svatá vážnost:

„Ani ty se Boha nebojíš? My zajisté trpíme spravedlivě, neboť jsme dostali to, co za svoje skutky zasloužíme. Tento však nic zlého neučinil.“

Potom se obrátil k Ježíšovi a prosil:

„Pane, rozpomeň se na mne, až přijdeš do království svého!“ Toto zvolání nenechal Pán bez odpovědi. Pozvednuv trním ovinutou hlavu, obrátil se ke kajícímu lotru a pronesl velebně a dobrotivě, jako když král propůjčuje milost:

„Amen pravím tobě, ještě dnes budeš se mnou v ráji.“

Slavnostně zní tato slova na hoře Golgotě. Na okamžik umkl i hluk. Pak se kdosi hlasitě zasmál, bylo slyšet jizlivá a rouhavá slova. Ale chlapci neodvracejí zraků od toho, jenž jako král nyní odpustil ubohému člověku a udělil milost.

Ne, to není odsouzenec, který tu pní. Jako by tam stál král na trůně! Trnová koruna připadá jim nyní jako královská a krev, kanoucí po jeho těle, jako

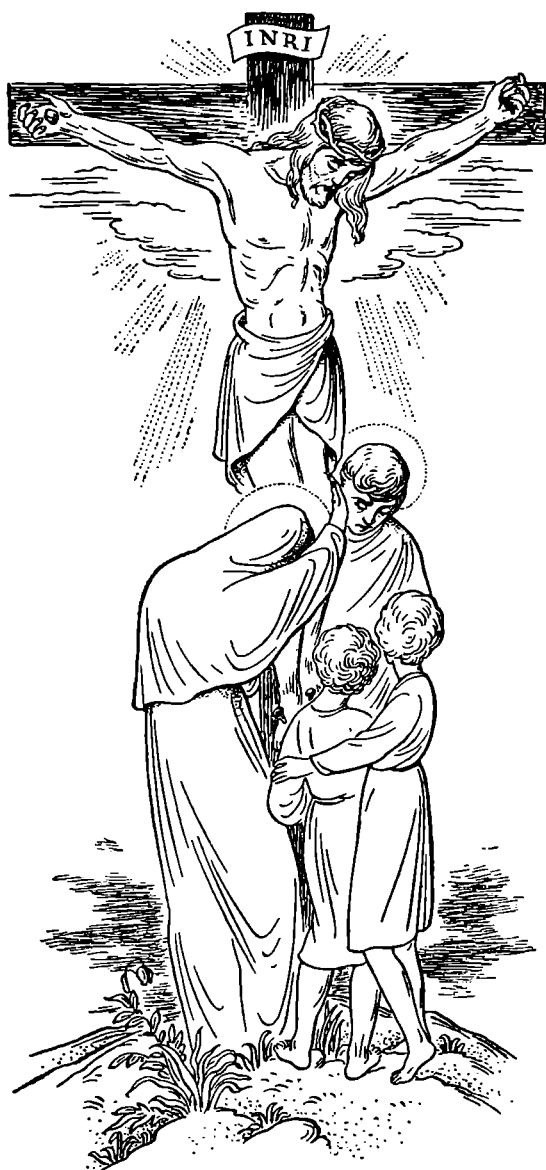
nachový plášť. Pojednou napadla hochům myšlenka, nad níž se zachvěli posvátnou hrůzou. Snad vstoupil na kříž, aby v poslední minutě svého života smazal lidské viny! Nejenom viny kajícího lotra, nýbrž všech, všech obtížených hříchem a vinou!

Alexander a Rufus vzpomínají na oběti, které přináší velekněz v chrámě na usmířenou za hříchy národa. Snad trpí ten na kříži dobrovolně a nechává se od velekněží a jejich pomocníků dobrovolně přinášeti v oběť.

Kdo vnukl tuto myšlenku hochům pod křížem? Je jim, jako by pojednou porozuměli velikému tajemství, které se odehrává před jejich očima, jako by náhle poznávali, proč ten tam nahoře visí na kříži. Jest jim, jako by museli kleknout a volat s kajícím lotrem: „Pane, rozpomeň se na mne, až přijdeš do království svého!“

Hodina za hodinou ubíhá. Utrpení Spasitelovo je nezměrné. Každým okamžikem musí nastati konec. Ale Spasitel pamatuje ještě na svou matku. Odevzdává ji ochraně milovaného apoštola Jana: „Hle, matka tvá!“

Nyní už neměl lidské starosti. Teď viděl už jen duše, které chtěl vykoupiti svou smrtí. Ale věděl, že mnozí nebudou chtít. Modlil se proto k Otci a prosil ho úpěnlivě o spásu všech lidí. Než ani Bůh nemůže vzít do nebe ty, kteří tam přijít nechtějí. Proto nemohl Otec nebeský vyslyšeti tuto prosbu. Tu přepadla Ježíše nesmírná hrůza takže počal volati:

„Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“

Potom však Ukřižovaný vztyčil ještě jednou hlavu. Jeho pohled nesl se přes horu Golgotu, přes Jerusalems do nedozírných dálek. Za všechny přinesl oběť, a proto zvolal velikým hlasem:

„Dokonáno jest!“

Teď se vracel ke svému Otci, a proto mu pravil:

„Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého!“

A nakloniv hlavu, vypustil duši.

Mrtvé ticho následovalo po těchto slovech Páně. Tajemná hrůza zachvátila přítomné. Jasně jarní slun-

ce se náhle zatmělo. Země se třásla, skály pukaly. Zmateně opouštějí lidé Kalvarii. Oba chlapci hledí však stále ještě na prostřední kříž, na němž pní tajuplně v temnu bledé tělo Ježíšovo.

Nikoli, tak jako On, neumírá žádný zločinec. Tak neumírá bezmocný, zklamáný člověk. Tak umírá jen ten, který svou smrtí vykonal to nejvyšší.

V té chvíli oznamoval zvuk trub s věží chrámu, že se právě zabíjí beránek velikonoční. Ale už bylo pozdě, oběť v chrámě byla zbytečná. Pravý Beránek Boží umřel na kříži.

Jak to volal s kříže? Dokonáno jest! Hoši pociťují náhle v hloubi srdce pevnou jistotu, že na kříži vykonalo bylo největší dílo všech věků: oběť vykoupení světa!

„Jistě Syn Boží byl tento!“ volal teď do tmy setník, který byl hluboce rozechvěn smrtí Páně.

Alexandrovi však napadl verš, který tak často slychával od židovských chlapců. Tlumeně si opakoval slova:

„V pravdě bolesti naše tento vzal na sebe,
ano, co my jsme trpět měli, on snášel;
On raněn byl pro hříchy naše,
roztlučen byl pro nepravosti naše;
a jeho jizvami jsme uzdraveni.“

A bratr Rufus zbožně pokračoval tam, kde Alexander skončil:

„Obětoval se, protože sám chtěl,
a neotevřel úst svých.“

Tu položil Šimon Cyrenský synům ruce na ramena a pravil: „Dnes se vyplnila tato slova. Nikdy neustaneme Pánu Bohu děkovati za tuto hodinu!“

Obr se stromem

Byly prázdniny. Jeník a Vlasta odjeli k příbuzným do města. Již dlouho se na to děti těšily, neboť teta Ludmila pekla tak předobré buchtičky, že by se mohly jísti na celém světě, a strýc Vojtěch uměl vyprávět nádherné povídky. Nu, a když večer zmizela poslední buchtička z pořádné mísy, když strýc Vojtěch si nacpal dlouhou dýmku, udělal několik mocných bafů, až se kouř valil jako z lokomotivy, a řekl: „Tak, teď vám něco povím,“ tu věděly děti, že nikde na světě

nemůže být krásněji, než u strýce Vojtěcha a tety Ludmily.

Dnes byl nedělní večer. Ráno byly děti na dómě. Viděly tam nádherné věci, velkolepé oltáře a sochy a celý věnec kaplí. Byly tam sloupy, které temně duněly, když na ně strýc zaklepal. Byl tam orloj, podivuhodné hodiny, velké jako vrata a okrášlené, kdoví jakými ozdobami. Jedno se však dětem nejvíce líbilo: Hned u vchodu stál mohutný obr. V ruce měl strom a na rameně dítko. Vlasta se obra s podivnou holí hodně ulekla, a Jeník se ptal, jestli ten s tím ohromným kyjem musí dávatí pozor zda tu děcka nešeptají a netropí hlouposti. Strýc se vesele zasmál a slíbil, že jim večer bude vyprávěti příběh o obru se stromem.

To si můžete myslet, že Jeník a Vlasta se nemohli večera ani dočkat. Tak horlivě ještě nikdy nepomáhali sklízet se stolu a opláchnout nádobí. Konečně bylo všecko hotovo. Strýc Vojtěch si nacpal dýmku, vyfoukl několik mračen kouře do vzduchu a začal:

„Před dávnými časy žil v Palestině muž, který byl vysoký jako strom a silný jako dvacet selských chasníků. Podkovu rozlomil se smíchem v prstech, jako by byla z perníku, a vůz s párem volů vyzvedl z příkopu.“

„Ach, to musel být chlapík!“ pochvaloval si Jeník.

„Ano, byl to chlapík, jakého už později nebylo,“ přisvědčoval strýc, „ale poslouvejte dále!“

Obr si umínil, že bude sloužit jen nejmocnějšímu pánu na světě. Tak chodil z kraje do kraje, aby našel

krále, který by se ničeho nebál. Takového však nenašel. Každý král se bál jiného mocnějšího. Když obr k němu připutoval, přesvědčil se, že také ten silnější král se bál. Nebál-li se lidí, měl aspoň strach před zlými duchy a strašidly.

Tu potkal obr jednoho dne ďábla, který se tehdy mohl někdy na světě ukázat. Dali se do řeči, a obr vyprávěl zloduchu, že hledá nejsilnějšího pána země, který se nikoho nebojí. Jen tomu jedinému chce sloužiti. „To jsi mně právě přišel vhod,“ pravil ďábel, „nejmocnějším pánem na světě jsem já, nebojím se nikoho.“ „Budu ti tedy sloužiti,“ odpověděl obr.

Společně pokračovali v cestě. Putovali mnohými krajinami a přišli k mnohým královským dvorům. Všude viděl obr, že se mnoho lidí sklání před ďáblem, a i sama knížata a králové sloužili mu v bázni a strachu.

„To je opravdu nejmocnější pán,“ pochvaloval si obr, „jsem rád, že jsem ho našel.“

Jednoho dne na své pouti přišli až do krajin křesťanských, a tam stál u cesty dřevěný kříž. Obr šel vedle a ani si jej nevšiml, ďábel se však začal nad jednou trástí strachem, a rozběhl se do polí cestou necestou, jak mohl nejrychleji.

Před bránou města dohonil zase obra, přidružil se k němu a dělal, jako by se nic nebylo stalo. Obr však řekl:

„Podvedl jsi mne. Nejsi nejsilnější pán na zemi. Bojíš se toho, jenž visí na kříži. Nebudu ti déle slou-

žiti.“ A sám se vydal na cestu, aby hledal nejmocnějšího pána na světě.

Jednoho dne přišel k jeskyni v horách, v níž bydlel starý poustevník. Před jeskyní našel totéž znamení před nímž ďábel uprchl.

„Snad mně vysvětlí, co je s tím křížem,“ myslel si obr a vyprávěl poustevníkovi svou příhodu.

„To jsi konečně našel to pravé,“ řekl vážně zbožný muž, „nejmocnější a nejvyšší král, před nímž se sklánějí nebesa a země v bázni a pokoře, jest ukřižovaný Ježíš Kristus.“ Pak vyprávěl poustevník obru, který doposud byl pohanem tak krásné věci o Spasiteli, že obr tím více zatoužil tomuto pánu sloužit.

„Jak ale mám tomuto nejvyššímu Pánu sloužit?“ tázal se dychtivě poustevníka.

„Musíš se mnoho modlit a postit jak to dělám já,“ radil poustevník, ale obr smutně se tvářil a pravil:

„Dlouhé posty pro mě nejsou, a nevím, naučím-li se modlit jako ty. Porad' mi něco jiného.“

„Dobře,“ odpověděl zbožný muž, „služ tedy Pánu skutky milosrdenství a lásky k bližnímu! Hle, tam je řeka, přes níž se nedá vystavěti most. Mnohokrát to lidé zkusili, ale povodeň z jara po každé zbořila most. Lidé, kteří chtějí sem nebo na druhou stranu, musí se tedy brodit v řece. Ale v divokém proudu přišel již mnohý o život. Ty jsi však veliký a silný. Pro tebe to nebude nic těžkého přenášeti lidi přes řeku a tak sloužiti nejvyššímu králi, aby byl s tebou spokojen.“

„To rád udělám,“ odpověděl radostně obr. Odběh-

nul do lesa a vytrhl si tam i s kořeny mladý dubový strom.

„Tak, ten se mě hodí jako hůl,“ zabručel si. Sotva se vrátil k řece, uviděl tam starého muže s plnou nůší hliněného nádobí, jak se chystal přejít řeku.

„Počkej, příteli, pomohu ti!“ volal obr a přešel několika mocnými kroky řeku. Pak vzal prodavače i s nůší jako hračku na rameno a přenesl jej na druhý břeh. Ani dárku za to od něho nepřijal.

Tak to šlo celé týdny a měsíce. Denně přenášel obr mnoho lidí přes řeku, a všichni si pochvalovali, že suchou nohou a bez nebezpečí se dostali přes vodu. Lidé nazvali jej záhy „Oferus“, což je po česku Nosič.

„Škoda, že jsem tam nebyla,“ pravila Vlasta, „to by mě byl také přenesl.“

„Byl bych rád viděl toho chlapíka,“ povzdechl si Jeník.

„Počkejte, děti, ještě to není celé,“ pravil strýc. „Jednoho dne stalo se něco podivného. Na břehu stál malý hošík a volal: „Ofere, pěkně prosím, přenes mne!“

„Už jdu, už jdu, mužičku,“ zasmál se obr, a přecházel řeku.

„Jsem však velice těžký,“ usmál se chlapec, který byl krásný a spanilý, jakého Oferus posud nikdy neviděl.

„Takové pírkó snad ještě unesu,“ řekl vesele obr. Uchopil hošíka, posadil si jej pevně na rameno a vstoupil do vody. Ale co to bylo? Voda náhle vy-

stoupla a břímě na rameni bylo těžší a těžší. Obr se začal prohýbat, těžce dýchal, pot se mu zaperlil na čele. Tak silně se musel opírat o dubový strom, že jej div nezlomil v ruce.

Konečně dospěli k druhému břehu. S poslední silou vysadil Oferus chlapečka na zem. Pak se naň zadíval úžasle a tázal se: „Kdo jsi, dítě? Bylo mně, jako bych nesl celý svět na rameni, tak těžký jsi byl.“

Tu odpověděl hošík: „Nesl jsi více než celý svět, nesl jsi toho, který stvořil nebe i zemi. Jsem Ježíš Kristus, jemuž svými milosrdnými skutky věrně sloužíš. Pro tuto lásku jsou ti odpuštěny všechny hříchy. Už se nebudeš jmenovat Oferus, ale ‚Kristoferus‘, poněvadž jsi Krista přenesl přes řeku, a v srdci jej budeš nosit vždycky.“

Tu zazářily obrovsky oči a radostně pravil: „Po celý život budu tě nosit v srdci.“

„Mám však pro tebe ještě jiný úkol, Kristofere,“ pokračoval hošík. „Jsou ještě tisíce lidí, kteří mě neznají. Jdi k nim a uč je o mně. Poneseš mne k lidem, neboť všichni potřebují mé milosti a mé lásky,“ a krásný chlapeček náhle zmizel.

Kryštof, tak mu dnes říkáme, vypravil se do Syrie, kde kázal evangelium, jak jej tomu naučil poustevník, v každé vesnici a v každém městě. Mnoho lidí mu uvěřilo a nechalo se od něho pokřtít.

Tedy žil v Římě zlý, pohanský císař Decius. Když slyšel, že v Syrii přibývá křesťanů, velmi se rozhněval. Vyslal tam vojáky, aby obra zajali.

„Ty poslal Kryštof jistě domů s potlučenými hlavami,“ těšil se Jeník.

„Ne, to Kryštof neudělal. Věděl, že utrpením a smrtí prokáže božskému králi poslední, velikou službu. Bez odporu dal se spoutati silnými řetězy, a vésti k císaři. Decius, který by byl měl rád obrovského muže mezi vojáky, pokoušel se přemluvití jej k odpadu od víry. Kryštof se však zasmál a pravil:

„Hledal jsem po celý život nejmocnějšího pána, abych jemu jedinému sloužil. V tvé modly ze dřeva a kamene nevěřím. Nebudu sloužiti ani tobě ani tvým modlám.“

Za to ho jeden voják udeřil do tváře. Ale Kryštof se naň podíval, usmál se a pravil. „Kdybych nebyl křesťanem!“ To znamená: Kdybych se nebyl naučil od Krista Pána být pokorný a trpělivý, dal bych ti pohlavek, až by hlava ulítla. Ale nechci jednatí jak židé a pohané: Oko za oko, zub za zub. Chci jednatí jako Kristus Pán, který řekl: „Udeří-li tě někdo v pravé líce, nastav mu i druhé.“

Tu se císař rozlítil a poručil, aby Kryštofa krutě mučili. Ale on se jen usmíval námaze katů, snášeje všechna muka statečně a mužně, takže čtyřicet přítomných uvěřilo v Krista Pána. Tu dal zuřivý císař Kryštofa stíti mečem. Tak se stal obr světce a velkým mučedníkem naší svaté Církve a raduje se ve slávě nebeské.“

Strýc Vojtěch na chvíli umkl, aby si zapálil dýmku, která mu vyhasla při vyprávění. Také děti ani nemukaly, jejich srdce byla uchváčena tím, co právě slyšely.

„To byl nejkrásnější příběh, jaký jsi nám kdy vyprávěl,“ pochvalovala si Vlasta. Jeník přikývl hlavou a pravil: „Ano, bylo to pěkné!“

„Ale, děti, dodal strýc, „ten příběh se týká zvláště vás.“

„Nás?“ divily se děti.

„Ano, vás,“ opakoval strýc rozvážně. „Hleďte, letos přistoupíte po prvé ke stolu Páně. To přijde nejmocnější Pán světa také k vám jako kdysi ke Kryštofovi, a bude chtít místo ve vašich srdcích. Od toho dne máte být též takovými Nositeli Krista, kteří jej mají nésti v srdci po celý život. Navždy chce Pán dlíti ve vašich srdcích a vy jej máte nositi, ať jdete kamkoliv. Všichni lidé mají na vás poznat, že v duši nosíte Spasitele.“

„A jak to poznají?“ divil se Jeník.

„Podle vašeho chování to poznají. Když budete v kostele pěkně klečeti a zbožně se modlit, poznají lidé, že si vykládáte se Spasitelem ve své duši. Když budete poslouchat, vždycky pravdu mluvit, nikomu nic nevezmete, ale všude radost přinesete, poznají lidé, že nosíte Krista Pána v srdci. Zvláště ale podle toho, co učinilo obra nositelem Krista, totiž podle vaší lásky k chudým a potřebným. Děti, jak vážně a svědomitě se musíte připravit na den, kdy se stanete nositeli

Krista! Nezapomínejte ani jednoho dne nějaký dobrý skutek vykonat a opravdu ze srdce se modlit, za to, aby vám Pán Bůh při vaší přípravě pomohl.“

Frantík

Ve škole „Pod Háječkem“ se připravovali k prvnímu svatému přijímání. Dnes seděly děti jako pěna potichu, a napínaly uši jako ještě nikdy. Vždyť to bylo tak krásné, co jim pan kaplan vykládal, až jim tváře z toho jen hořely a srdce bušilo jako kladivo.

O čem vyprávěl pan kaplan nastávajícím nosičům Krista? Vyprávěl o muži, který žil na poušti s vlky a liškami. Slunce jej opálilo do hněda. Šat měl, jenom si to pomyslete, z velbloudí kůže. Jedl kořínky, lesní med a kobylky. Co tomu říkáte? Kobylky jedl!

„Brrr,“ oťrásl se malý Frantík, „jedl živé kobylky?“ Živé ne, ale kobylky to byly přece, opravdové, zelené kobylky, tak velké zde nejsou v celém kraji. Usušil si je na slunci a jedl celé, nebo je roztloukl na prach a z toho pekl chléb. Ten muž bydlel u řeky Jordánu. Tam za ním přicházeli lidé z daleka široka, neboť chtěli vidět podivného muže. A on po každé lidem vážně domlouval o tom, co bylo nejnmutnější. „Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské!“ Mnozí si vzpomínali na své hříchy a na znamení lítosti je hlasitě na sebe žalovali, a on je pokřtil v Jordáně.

Jindy zase pravil: „Slyšte hlas volajícího na poušti. Připravte cestu Pánu, přímé čiňte stezky jeho. Každé údolí budiž vyplněno a každá hora i každý pahrbek budiž ponížen, a místa křivá buďtež přímými a místa drsná cestami rovnými!“

Tak kázal muž u Jordánu. Uhodnete už, o kom mluvil pan kaplan, a znáte už jeho jméno?

Ano, tak je to, když člověk píše povídky pro chytré děti, které už všechno vědí napřed. Ale je dobře, že to víte. Nazýval se opravdu Jan. Byl předchůdcem Páně. Jednou přišel Pán Ježíš k němu, když kázal. Tu Jan přestal, vyhublou rukou ukázal na Pána a zvolal:

„Ejhle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa!“

Kněz na chvíli přestal, rozhlédl se vážně po dětech a pokračoval: „Dnes stojí svatý Jan Křtitel též před vámi a volá k vám: „Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské!“ Ano, království nebeské se blíží i k vám, děti, neboť brzo přijde Spasitel a přinese celé nebe do vašich srdéček. Jak je musíte vyzdobiti, aby se v něm dobrému Spasiteli líbilo! Už je blízko. Svatý Jan Křtitel už vám naň ukazuje: Ejhle, Beránek Boží! Ještě několik týdnů, a zaklepe na dveře vašeho srdce. Přinese vám vše co má: svou milost, svou lásku, své tělo, krev a duši!

Hleďte, děti. Také vás vybízí dnes svatý Jan: „Připravte cestu Páně, přímé čiňte stezky jeho. Místa křivá buďtež přímými a místa drsná cestami rovnými!“ Upravte Spasiteli krásně cestu do svého srdce. Snad někdo ještě ani nezačal. Má na té cestě hluboké jámy, přes které nemůže Ježíšek. Jsou tam špinavé kaluže a hromady smetí, přes které by ani pořádný člověk nechtěl jíti, a tam má jíti svátostný Spasitel? Na cestě leží kamení, o které může klopýtnout. Co je to, co tím myslím?

Všechny ruce vzlétly do výše, neboť děti v Háječku to věděly. Byl bys to také věděl?

„Hříchý!“ volaly tři čtyři hlasy současně.

„Ano, hříchý,“ přisvědčil kaplan. „To je to trní a kamení, jež zavírá Pánu Bohu cestu do vašich srdcí. Nyní tedy víte, co máte dělat. Pevnou rukou uchopíte vše, co překází v cestě, a daleko to odhodíte. Jen tak udržíte cestu v pořádku až do svatého přijímání. Víte co, děti? V sobotu půjdete všichni ke svaté zpovědi. Potom vám pomůže Spasitel už sám, abyste cestu k srdci dobře upravili. Přemýšlejte pilně o tom, co máte ještě odstraniti s cesty, než Spasitel přijde. Litujte toho upřímně a poctivě se vyzpovídějte. Dejte se s chutí do práce, abyste duši k tak krásnému dni svého života připravili a ozdobili.“

Znovu se kněz mlčky na děti dlouze zadíval, jako by se každému díval do srdce. Pak řekl: „Všichni se sice připravujete k prvnímú svatému přijímání, všichni se přičiňujete, ale přece někdo z vás se připraví nejlépe, někdo nejhůře. Každý z vás má závodit, aby se připravil co nejlépe a nebyl až ten poslední.“

Když děti po vyučování šly domů, vykládaly jenom o tom posledním, co pan kaplan řekl. Kdo se z nich nejhůře připraví? Nad tím horlivě dávaly hlavy dohromady zvláště dívky.

„Je jisto, že nejlépe se připraví Milada. Ta všechno dovede nejlépe, že, Milado?“ řekla Anička.

Milada se zarděla a pravila: „Kdybys nemluvila,

Aničko, však ty také nezůstaneš pozadu,“ ale přece ji to trochu těšilo, co Anička řekla.

„A kdo bude ten nejhorší, je také jisté,“ pravila Mařa. „To se rozumí samo sebou, že to bude nějaký kluk, poněvadž kluci jsou vždycky horší, než děvčata. A za druhé to nebude nikdo jiný, než Franta.“

„Ano, Franta, ten na podzim trhal jablka v naší zahradě,“ vzpomínala Liba na starý hřích.

„A u pekaře rozbil okno,“ přiložila polínko Eliška.

„A početník má celý pokaňkaný,“ přispěchala se svou troškou Zdenka.

„A mně strčil do tašky žábu,“ žalovala Anežka, „jenom si pomyslete, živou žábu! Mohla jsem z toho umřít. To je jisté, že Franta se připraví nejhůře.“

„Ale děvčice,“ přerušila litanii žalob Bětka, „pan kaplan přece řekl, že máme zpytovat své vlastní svědomí a teď všechny zpytujeme Frantíkovo svědomí, to není správné.“

„Výborně, Bětko,“ zvolal za nimi hluboký mužský hlas. Když se dívky polekaně obrátily, viděly kaplana, který se nepozorovaně přiblížil. „Bětka má pravdu. Každý má pěkně myslet na vlastní chyby. Bude mít s nimi dost a dost práce.“

Tu se dívky začervenaly a umlkly.

Mezitím hoši kousek vzadu byli též zahloubáni v podobnou rozmluvu. Každý se chtěl nejlépe připravit, a tak se jeden druhému chlubil, co všecko udělají, aby byli hodně zbožnými a dokonalými.

„Já si dám do lůžka několik polínek, a na těch budu spávat,“ říkal Lojzek, „svatý Alois to také dělal a to je hrozně svaté.“

„A já budu teď také jísti kobylinky a med divokých včel,“ přetrumfl ho Pepík, „to dělal svatý Jan Křtitel, ještě větší svatý než svatý Alois.“

„Tím medem asi začneš hned jak přijdeš domů, ty chytráku,“ dobíral si ho Miroš, „a řekneš mamince, že ti to poradil pan kaplan.“

„Co budeš dělat ty, Frantíku?“, ptal se Toník malého náčelníka lupičů, „ty neříkáš nic.“

„To ještě nevím,“ zabručel Frantík, „ostatně, všechno co tu povídáte jsou hlouposti. Nejdřív se najím, protože mám hlad. A zde jsem už doma! Nazdar, mrňouší!“

Tak zlý Frantík nebyl, jak jej dívky dělaly. Byl ovšem náčelníkem lupičů v Háječku, a když se někdy něco semlelo, nebo kluci provedli nějaký uličnický kousek, nesměl při tom chybět. Žádný strom nebyl tak vysoký, aby naň nebyl vylezl, a žádné ptačí hnízdo nebylo před ním jisto. Že ho děvčice neměly ani trochu rády, mělo svou příčinu, neboť žába v tašce, to bylo to nejmenší, co jim provedl.

Frantíkův otec byl již dávno mrtev. Chlapec ho ani nepoznal. Matka sháněla živobytní nádenickou práci,

a měla mnoho starostí s divokým chlapcem, který ji neúnavně přinášel domů jen roztrhané kalhoty, a trápil svým divokým chováním. A přece neměl Frantík srdce špatné, jak by se na první pohled zdálo. Měl dobré srdce a matku velice miloval.

Matka nebyla doma, když přišel. Ale to nevadilo, neboť hoch si už sám našel v troubě hrnek kávy a pořádný krajíc chleba si také dovedl ukrojit.

Zatím co jedl plnými ústy, vracely se myšlenky k vyučování. Nepodíval se pan kaplan nějak nápadně zvlášť na něho, když říkal, že se někdo připraví nejhůře? Neohlížela se při tom také všechna děvčata na něho? Je opravdu tak zlý? Vždyť se přece těšil na první svaté přijímání. Ovšem že se také chtěl dobře připravit. Bylo však ještě mnoho rozličného haraburdí v jeho srdci. Podívá se tedy jednou pořádně, co všechno tam má!

A krájeje si druhý, na tři prsty tlustý krajíc chleba, začal zpytovat svědomí. Čeho se všeho ve svém životě dopustil? Musí si to dobře promyslet, neboť v sobotu půjde ke svaté zpovědi, a teď, když začalo cvičení před svatým přijímáním, musí to vzít důkladně a na nic nezapomenout. Frantík tedy začal počítati.

Ten případ s rozbitým oknem byl více smůlou než zlým úmyslem. Ovšem že utekl, když střepy se sypaly. Nemohl přece zůstat stát! Pak by byla musela matka tabulku zaplatit, a to přece nemohla, je chudobná.

S tou žábou to také nebylo tak zlé. Děvčata nemají

být tak rozmazlena, zvláště Anežka, taková fňukačka.

Horší bylo, že v lese vybíral ptačí hnízda, a několik veverek uhonil téměř k smrti, protože zvířata se nemají trápit. To

je sprosté a necitelné, řekl kaplan. Chtějí-li trápit nějaké zvíře, ať to zkusí ne s veverkami a zpěvným ptactvem, ale s velkým hafanem u řezníka. To byl strašlivý pes, a každý se mu zdaleka vyhnul. Proto to kaplan řekl, že se k němu žádný kluk neodvážil.

Jablka ta kradl, to je pravda. Ne jednou, ale kde se dalo tam, a ani je nepočítal. To jistě nebylo správné.

Lhal též, když si jinak nemohl pomoci. Tu si Frantík vzpomněl na slova svatého Jana: „přímé čiňte stezky jeho a místa křivá buďtež přímými.“ „Lži jsou křivé cesty,“ říkal často pan kaplan, „a po těch se nechodí. Slušný hoch a pořádné děvče chodí přímo.“ Ano, křivými cestami lží už také krácel.

Nu, teď už probral přikázání Boží. Ale na čtvrté zapomněl, a to pan kaplan nazval nejdůležitějším. Jak se choval k matce? Mnohokrát ji neposlechl. Často přišel hodně později domů než mu matka dovolila. Odmlouval jí nejednou, a také se za ni mnoho nemodlil. To by tak bylo asi všecko. Víc hříchů nemá. Z těch se v sobotu vyzpovídá a pak by bylo vše odklizeno, co uzavírá Spasiteli cestu do srdce.

Rychle opláchl hrneček, utřel a postavil do skříně. Chléb zamkl a smetl odrobinky se stolu. Pošoupl si čepici na ucho a mohl jít za kamarády, kteří už jistě také ukončili zpytování svědomí.

Bylo velmi pozdě, když se Frantík vrátil domů. Mnohem později, než matka dovolila. Bylo již tma jako v pytli. „Ale já za to nemohu utěšoval sám sebe, hodinky nemám, tak nevím, že už je čas.“ Při hře zapomněl nadobro na všechna dobrá předsevzetí.

Zvláštní! V kuchyni nebylo ještě světlo. Že by matka ještě nebyla doma? Jindy tu už přece bývala dávno. Poněkud nejistě vkradl se Frantík do síně. Ve světnici však už bylo světlo. Šla si už tedy maminka lehnout a ani na něho nečekala?

„Frantíku, jsi to ty?“ volala najednou matka z pootvřených dveří.

„Ano, mami, je trochu pozdě,“ zajíkal se hoch rozpačitě, „ale proč už ležíte v posteli?“

„Frantíku, jsem nemocna,“ zasténala ubohá žena, „nastydla jsem při praní ve mlýně.“

Chlapec zbledl leknutím: „Bolí Vás něco, mamin-ko?“ tázal se bázlivě.

„Ano, zde na prsou. Když dýchám, tak to bolí,“ stěžovala si žena, „ale snad to do rána přejde. Jsem ráda, že jsi tu!“

„Měla jste o mě strach, mami?“ optal se a zahořel ve tváři. „Víte, my jsme si tak pěkně hráli a najednou byla tma.“

„Ale ty víš, že mám po každé starost, nejsi-li včas

doma,“ pravila matka vážně. Náhle ji chytil prudký záchvat kašle a otřásal celým tělem. „Dej mi trochu vody!“ prosila, když se poněkud uklidnila. Hoch chvatně poslechl a ani si nevšiml, jak se mu třesou ruce.

Chvíli bylo ticho. Potom pravila matka: „Co jste se dnes učili v náboženství?“

Chlapec horlivě vypravoval. Vykládal o kobylkách, o sv. Janu, o jeho kázání u Jordánu a že také oni, kteří půjdou k prvnímu svatému přijímání, mají Spasiteli připravit cestu do srdce. Na konec vyprávěl též, co řekl kaplan, že někdo se připraví nejhůře a někdo nejlépe.

Dlouho mlčela matka, potom pronesla tiše: „Frantíku, nesmíš být posledním a nejhorším!“

„Ne, mami, jistě ne,“ sliboval hoch.

„Ano, vím,“ pokračovala matka. „Máš dobré srdce. Zapomínáš však tak rychle, co jsi si umínil a co jsi slíbil matce. Tvůj otec je už dávno mrtev a já se mohu jen málo o tebe starat, poněvadž celé dny jsem u cizích lidí. Nemohu na tebe tolik dohlížet jak bys potřeboval. Ale, hochu, velmi bys matku zarmoutil, kdyby ses na první svaté přijímání dobře nepřipravil. Nechceš přece být špatným člověkem? Slib mně, že připravíš Spasiteli cestu do svého srdce. Kdo to s prvním svatým přijímáním nebere vážně, není jistě dobrý člověk.“ Jen s námahou dořekla matka poslední slova. Potom otřásl jí znovu strašný kašel, trvající mnohem déle než po první. S hrůzou spatřil

Frantík, že na kapesníku, který matka přitiskla na ústa, zůstaly rudé skvrny.

„Krev,“ šeptal smrtelně polekán. Matka klesla s voskově bledým obličejem do podušek a nemohla dlouho pronést slova.

S bušícím srdcem seděl Frantík u její postele. Konečně matka uchopila ho za ruku a promluvila tiše:

„Udělej to tedy dobře, můj hochu! Slib mi to!“

Tu se Frantík chopil matčiny ruky, stiskl ji pevně a pravil se slzami v očích:

„Slibuji vám to, maminko!“

„A teď jdi do kuchyně, hochu,“ vydechla matka. „Uvařila jsem ti trochu polévky. Chléb je tam ještě také. Sněz to pěkně a jdi spat!“

Smutně odešel Frantík do kuchyně, vzal si polévku z trouby, nadrobil si do ní kousek chleba a počal jísti. Ale dnes mu nechutalo, třebaš si z venku přinesl pořádný hlad. Stále musel myslet na matku. Přišla smrtelně unavena a nemocná z práce domů, a nejdříve pro něho uvařila polévku, aby neměl hladu. Kdo ví, co námahy a bolesti to matku stálo. A kde byl zatím on? Potloukal se venku až do noci a o matku se nestaral. A to za chvíli po tom, co kaplan mluvil o dobré přípravě na svaté přijímání!

Je přece darebák! Opravdu s násilím vnutil do sebe ten talíř polévky. Pomyslel si však, že by to maminku mrzelo, kdyby polévku nesnědl. A proto vyprázdnil talíř do poslední kapky. Pořád však dával pozor, neuslyší-li sípavý dech nemocné.

Když vstoupil do světnice, ležela matka se zavřenými očima. Spala opravdu, nebo se jen tak dělala, aby mohl jít klidně do lůžka? Pomodlil se, odstrojil a lehl do malé postele, v druhém rohu jizby. Spátí však nemohl. Stále naslouchal, jak matka oddychuje. A když začala kašlat, v mžiku byl z lůžka, aby jí pomohl, urovnal peřiny a podal jí vodu. Na spánek nebylo pomýšlení.

Hoch myslel také na něco jiného. Začal znovu zpytovat svědomí. Nyní vypadalo vše trochu jinak než odpoledne. Viděl, že hloupé kousky nebyly jenom žertem. Ale na všechny tyto vzpomínky zapomněl pro jednu velikou otázku: Jak jsi se choval k matce? Jako by jej polil horkou vodou. Co zármutku a trápení způsobil asi matce svou neposlušností a lehkomyšlností? Jak často asi nad ním plakala, když mnoho nocí nemohla spát, jako dnes. Jak málo se dosud o to staral, že se matka udře kvůli němu. Znovu a znovu si vzpomínal na polévku, kterou mu připravila matka, tak těžce nemocná.

Vzpomněl si na dny, kdy sám byl nemocen. Tehdy seděla matka celé noci u jeho lůžka, a neodcházela, dokud se úplně nepozdravil. Proč na to dříve ani nepomyslel? Jak vážně mu před tím řekla matka: „Nesmíš býtí tím posledním a nejhorším!“ Jak smutně naň při tom pohlédla. Ne, buďte klidna, mamičko, od nynějška to bude všechno jiné! Tak sliboval hoch z celého srdce. Potom se pomodlil za svou milou matku tak vroucně a úpěnlivě, jako nikdy před tím,

aby jí Pán Bůh uzdravil. A za sebe se modlil též, aby mu Pán Bůh pomohl dobře se připravit. Ne, nebude jedním z nejhorších, již kvůli matce ne!

Bylo už dlouho po půlnoci, když Frantík usnul. Když se probudil, byl venku bílý den. Matka stála u jeho postele a budila ho:

„Uvařila jsem ti kávu. Je čas do školy. Ale dělej rychle. Musím si zase lehnout, jdou na mě mdloby.“

„Proč to děláte, mami!“ vykřikl skoro hoch a vyskočil oběma nohama z lůžka. „Dovedu si přece sám uvařit kávu.“

„Už je dobře, hochu,“ pravila matka a vrávorala k posteli. „Potom zajdeš do mlýna a zeptáš se, zda by k nám poslali dnes v poledne na hodinu jejich děvče. Dnes bych sotva něco uvařila.“

„Dobře, mami,“ přisvědčil Frantík.

Paní mlynářka slíbila žádanou pomoc, když jí hoch sděloval matčinu prosbu. V očích hocha, jež znala doposud jenom jako divocha, čtla takovou bolest a lítost, že mu soucitně pohladila vlasy a pravila:

„Máš velkou starost o maminku?“

Hoch přikývl, a zakousl se do rtu, aby mu nevstoupily slzy do očí. „Podívám se potom sama k mamince,“ dodala paní, „a obstarám jí také lékaře. Nedělej si starostí.“

Tu chlapec chopil paní za ruku a stiskl ji tak silně, že udiveně zvolala:

„Ale to bolí, hochu!“

„To jsem nechtěl,“ zajíkal a červenal se Frantík.
„Vy jste tak hodná!“

Ve škole byl velice tichý, ale učení mu šlo špatně. Chlapec byl tak unaven, že nemohl dávat pozor a pan učitel jej několikrát pokáral: „Proč myslíš, hochu, zase na ptačí hnízda?“

Kdyby byl věděl, kde dlí Frantík v myšlenkách, nebyl by to řekl. Cestou domů vzpomněla Maša:

„Co jsem včera říkala, že se Frantík nejhůře připraví. Dnes nedával ani trochu pozor.“

„Ale jeho matka je velice nemocná!“ hájila Madlenka hochu.

„Takový kluk si z matčiny nemoci mnoho dělat nebude,“ odbyla ji Maša.

Dny ubíhaly. Mezi dětmi povstala horlivá soutěž, ba závodily, kdo se nejlépe připraví k svatému příjímání. Skoro všichni chodili teď ve všední dny na mši svatou. Mnozí se modlívali odpoledne v kostele křížovou cestu. Pan učitel i kněz byli s dětmi spokojeni, že se učily mnohem pilněji než jindy. Matky v Háječku měly dobré časy, protože děti dělaly, co jim na očích viděly. Vždyť i ti hoši se poctivě snažili. V poslední hodině vysvětlil pan kaplan dětem, co všechno mají dělat, aby se dobře připravily. Především nemají o jiných nelaskavě mluvit. To řekl zvláště vážně a některá děvčata se při tom zarděla.

Nastalo sobotní odpoledne. Děti šly k svaté zpovědi. Všechny si dělaly ta nejkrásnější předsevzetí a vroucně se modlily uložené pokání. Až do posledka klečel jeden hoch v lavici. Obličej měl zastřen rukama, ale přece bylo vidět, že byl rozčilením bílý jako křída. Byl to Frantík. Nyní byl na řadě.

Upřímně se vyzpovídal ze svých poklesků a darebáctví, potom však dodal:

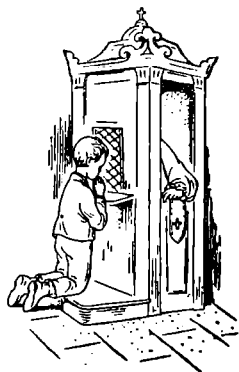
„Hlavní moje chyba je, že jsem maminku často svou neposlušností zarmucoval. Jistě proto hodně plakala. A moje maminka je tak dobrá! Uložte mi za to hodně těžké pokání!“

„Dobře, milý hochu,“ zašeptal zpovědník, dojat hochovou upřímnou lítostí. „Tím jsi nejlépe urovnal Spasitelí cestu do svého srdce.

Buď vždycky milý a dobrý ke své matce. Hleď jí každé přání vyčísti z očí, aby tě kdysi nemrzelo, žes jí udělal málo radosti. Za pokání budeš bývat do konce tohoto měsíce vždycky zavčas večer doma, jak to maminka nařídí.“

Chlapec, opouštěje zpovědnici, měl slzy v očích. V srdci si však nesl veliké štěstí a pevné předsevzetí, že splní věrně napomenutí zpovědníkovo.

Doma to vypadalo ještě hodně špatně. Stav matčin se nelepšil. Bylo štěstí, že se jí paní mlynářka tak láskyplně ujala, jako by byla vlastní sestrou. Posta-

rala se také o lékaře a nutné léky. Největší útěchu měla však matka ve svém synkovi, jež sotva poznávala. Hoch byl nyní pořád po ruce. Celý den prodléval okolo ní, nebyl-li právě ve škole. Někdy říkala matka:

„Frantíku, jdi si na hodinku pohrát! Musíš přece na čerstvý vzduch.“ Ale hoch zavrtěl hlavou a pravil:

„Až budete zase zdráva! Dříve ne!“

Když Frantík po zvěsti opouštěl kostel, čekala na něj Madlenka.

„Mohu jít s tebou? Chtěla bych se také podívat na tvou maminku.“

„Proč ne, jenom pojď,“ řekl Frantík.

„Mamička dnes nemůže z domu. Říkala, že bych mohla jít místo ní — a já jdu opravdu ráda.“

„To je pěkné od tebe!“ děkoval Frantík.

Byl to milý sobotní večer. Madlenka se opásala zástěrou, uklízela a leštila v malém bytě jako před velkými svátky. Frantík přihlížel tomu udiveně. Když jí chtěl pomoci, pravila:

„To není práce pro chlapce. Zůstaň u maminky!“

Když se ve světnici všecko čistotou jen lesklo, postavila Madlenka zbytky od oběda na plotnu a ohřála je. Nemocné ženě donesla talíř polévky k posteli.

„Nebude tě maminka doma potřebovat? Kvůli nám se nezdržuj,“ stále připomínala. Ale Madlenka se jen zasmála a pravila:

„Mamička má z toho radost,“ a tiše doložila: „Víte, chci také Spasiteli připravit cestu do svého srdce.“

A pan kaplan říká vždycky: „Mrskněte sebou trochu, vždyť vás neubude. Z ničeho nemá Spasitel takovou radost, jako když někomu děláme dobře!“

„Jsi hodné dítě,“ podotkla žena dojatě.

„Ach, to není nic proti tomu, co Frantík pro vás dělá,“ bránilo se děvče skromně.

V neděli po požehnání přišla Madlenka opět. Přinesla kytičku sněženek, postavila ji nemocné k posteli a řekla:

„Tak, a teď zůstanu u vás až do večera. Budu vám něco číst, jestli chcete poslouchat. Frantík ať si jde ven! Chlapci si dnes hrají na Indiány a náčelník nesmí chybět.“

„Půjdu až se maminka docela uzdraví,“ odmítal hoch, ale bylo vidět, jak rád by dnes při tom byl.

„Jen jdi,“ pobízela matka. „Musíš také jednou na čerstvý vzduch. Bude-li Madlenka tak hodná a zůstane-li zde, nebude mně opravdu nic chybět.“ Musila mu však doopravdy poručit, aby jej dostala z domu.

„Nepoznávám toho svého chlapce,“ pravila, když už byl na ulici. „Je docela jiný.“

„Frantík byl vždycky hodný chlapec,“ přisvědčila Madlenka. „Teď se ještě připravuje na první svaté přijímání a myslím, že to z nás provede nejlépe.“

Sotva se stmívalo, už byl Frantík doma. Tváře mu jen hořely a oči svítily.

„Bylo to prima!“ volal hned ve dveřích. „Skalní Indiáni dostali nárez jako ještě nikdy — ti rošťáci!“

„Kdes nabral taková slova?“ usmívala se matka.

„Rošťáci to je jeho patent,“ smála se dívka. „Ale vysvěč kabát! Poslední knoflík ti visí jen na nitce.“

„Knoflíky si umím přišít sám,“ odbyl ji Frantík. „Ale jak jsi si toho hned všimla,“ chválil ji.

Byl to utěšený večer, a poněvadž se matce také vedlo lépe, byli všichni ze srdce veselí. Madlenka říkala potom doma, že ještě nikdy neprožila tak pěkné neděle.

Týdny plynuly.

Z Frantíka stal se docela jiný hoch. Bylo dojemné, jak pečoval o nemocnou matku. Všechno pro ni udělal. Žádná práce nebyla mu obtížnou a pradena tvrdila, že třebas je nemocná, přece nezažila ještě nikdy tak šťastných dní. Ve všední dny se dostal chlapec málokdy na mši svatou, protože v noci musel často vstávat, měla-li matka záchvat kašle. Také ráno musel dát všechno nejprve do pořádku než šel do školy. Zato zašel ve dne na několik minut do kostela, a modlil se z celého srdce za matku. Vždyť jim kněz tolikrát připomínal, že se Spasitel zvláště raduje z takových malých návštěv.

*

Bylo to dva týdny před velikonoce, když Madlenka seděla u otcova psacího stolu a psala řadu dopisů. Byla to pozvání k prvnímú svatému přijímání: dědečkovi, babičce a všem strýcům a tetám. To bylo nějakého psaní! Dívka však nepozbývala trpělivosti,

neboť co psala, bylo velmi důležité. Závěr všech dopisů byl stejný a zněl:

„Nemusíte mi shánět žádné dárky. Chcete-li mi však přece něco darovat, tak mi dejte několik korun, poněvadž nutně potřebuji peníze!“ Matka vrtěla nad takovým přáním udiveně hlavou a ptala se:

„Ale, proč jsi najednou tak chtivá? K čemu potřebuješ peníze?“

„Oh, mamičko,“ odpověděla Madlenka rozpačitě, „chtěla bych být také jedenkrát bohatá.“

Matka se jen usmála. Zнала dítě a myslila si své.

Poslední týden před prvním svatým přijímáním, bzučelo to mezi dětmi jako ve včelíně. Děvčátka si znovu a znovu vyprávěla o krásných šatech, do kterých se oblečou. Copak vy víte, jak je to strašně důležité, dostane-li která vyšíváné šaty neb s krajkami, bude-li mít závoj nebo rukavičky!

Také hoši měli své starosti. Každý věděl napřed, jaký dárek dostane. Ferdík dostane kolo. Toník se zapřísahal, že mu strýc daruje brusle a Jiřík se chtěl vsadit, že dostane kopací míč.

„A co ty dostaneš?“ tázali se hoši Frantíka, který šel mlčky vedle nich a leda se zlobil na kamarády jak se chlubí a jak jsou chtiví dáreků.

„Spalničky dostanu, vy rošťáci,“ huboval hoch, odcházeje domů. Oh, on již věděl, co by si přál a co

stokrát již Pánu Bohu před svatostánkem opakoval. Ale „rošťákům“ nebylo přece nic do toho, že si přál, aby Pán Bůh matku zase uzdravil. Její stav se poslední dobou poněkud zlepšil. Matka by však nutně potřebovala jít na několik týdnů do hor, aby se zcela uzdravila.

„Co si jen ten doktor myslí,“ stěžoval si jednoho dne Madlence.“ To stojí hromadu peněz a my jsme chudí!“

Tu Madlenka jen tiše pokývala hlavou a pravila: „No, proč ne? Všecko může být!“

„Jak může něco tak hloupého mluvit!“ pomyslí si Frantík, ale neříkal ničeho.

Ke cti dětí v Háječku mohu vám prozradit, že se v posledním týdnu před svatým přijímáním už ani slovíčkem nezmínily o šatech a darech, poněvadž jim kněz znovu vysvětlil, že se mají těšit na Pána Ježíše, a ne na šaty, lepší jídlo, fotografa a dárky. Pak mají plnou hlavu a srdce jen dárků a Ježíšek v koutečku pláče. Toho týdne se všichni připravovali tak horlivě, jako nikdy před tím a i ti nejvlažnější hleděli dohonit, co zameškali. Svatá touha zachvátila pojednou všechna ta srdcečka a všichni počítali hodiny, kdy Spasitel vstoupí do jejich srdce.

Tak nadešel konečně posvátný den. Pán Bůh k tomu daroval světu vzláště nádherné jarní počasí, a tak se ubíral průvod svatých dětí pod zářným nebem do kostela. Zvony jásaly, celý kostel byl ozářen, varhany sladce hrály. Kdekdo se na děti usmíval. Jaký div,

že když kráčely kostelní branou, bylo jim jako by se ubíraly přímo do nebe. Na krásně ozdobené křtitelnici ležel sváteční misál. Děti kladly ruku na evangelium a slibovaly Spasiteli lásku a věrnost až do smrti. Při mši svaté kázal pan farář. Pochválil děti, že v tomto roce zvláště horlivě připravily Pánu cestu. Celá obec ví, jak se snažily. Proto přijde Spasitel dnes s velkou radostí do jejich srdcí, a změní si je v živé ciborium.

Se srdečnou zbožností pronášely děti přípravné modlitby. Konečně nastal veliký okamžik, na nějž dlouho tak toužebně čekaly. Dvířka svatostánku se otevřela. Kněz vzal zářící kalich do ruky, vyňal z něj bělounek svatou hostii a pronášel slova:

„Ejhle, Beránek Boží, ejhle, který snímá hříchy světa! Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechemou, ale toliko rci slovem a uzdravena bude duše má!“

Děti přistoupily pak k oltáři a přijaly Tělo Páně. Tisíce vroucích modliteb letělo z mladých srdcí k nebi. Ne, tak vroucně se žádný z nich v celém životě ještě nemodlil. Všichni cítili, že Spasitel je dnes jistě vyslyší, vždyť se jim celý daroval. Zač se modlil Frantík, vám nemusím povídat. Víte sami, že se za svou matku modlil z celého srdce.

„A jest-li je to možno, Pane Bože,“ zajíkal se, „udělej to tak, aby maminka mohla jeti na léčení do hor. Pak bude zase docela zdráva, říká pan doktor.“

Že se Madlenka modlila něco podobného, Frantík nevěděl, ale vy jste to jistě uhodli.

Za dětmi mezi rodiči klečela rovněž chudá prad-

lena, jež dnes po prvé, když bylo tak pěkně, směla jíti do kostela. Nemodlila se za své uzdravení, nemyslíla vůbec na svou chorobu. Měla pouze jedinou prosbu: „Milý Bože, chraň mého hochu a zachovej ho vždy tak dobrého a hodného jako teď!“

Bylo po posvátné slavnosti. Děti, záříce štěstím, vracely se s rodiči domů. Doma čekala každého káva a koláče. Všude byli příbuzní a křestní kmotři návštěvou a cenné dárky na památku způsobily mnoho radostí. Všechno přišlo, brusle pro Toníka, kolo pro Ferdu, kopací míč pro Jiříka.

Také ve mlýně bylo plno hostů. A každý z příbuzných otevřel tobolek a daroval Madlence značný obnos. Třesoucícma se rukama sáhla dívka po něm.

„Ale nyní nám musíš také říci, co s penězi uděláš?“ otázal se otec. Všichni již tušili, oč jde. „Prosím, to musí zůstat tajemstvím,“ opatrně se vymlouvala zardělá Madlenka.

„Ani matce to nepovíš?“ tázala se paní a dívala se pátravě na dcerušku.

„Povím vám to potom!“ slíbilo děvče a raději horlivě počítalo peníze. „Čtyřistaosmdesát korun!“ zvolalo pak, „myslím, že to postačí.“

Do bytu nemocné pradleny nezavítal žádný host. Koho také by měla pozvati? Těch několik příbuzných se o ni nikdy nestaralo a nebyli by též přišli. Tak byli matka se synem sami. Ale Frantík byl spokojen a radoval se, že se matka mohla účastniti slavnosti v kostele. Šťastní a spokojeni seděli tak spolu.

„Ty víš, že jsem chudá,“ pravila matka. „Nemohu ti ničeho drahého darovati ve tvůj památný den. Co však jsou dary lidí, obdařil-li nás Spasitel celým nebem! Ale aspoň něco musíš dostat od své matky na památku. Nechť ti vždycky připomene, že jsi měl chudou matku, ale že by byla raději zemřela, než by byla někomu ublížila.“

Potom vzala třesoucí se rukou malý balíček ze zásvuky, rozbalila hedvábný papír a vložila chlapci do dlaně kapesní hodinky.

„Nejsou ani ze zlata, ani ze stříbra. Jsou to prosté niklové hodinky, ale doufám, že tě potěší.“

Frantíkovi se radostí až líce rozčervenaly a oči zářily. Poděkoval a pravil:

„Mám radost, mami, a Pán Bůh vám zaplať nastokrát, ale peníze jste si měla raději nechat na léčení někde v horách. Z ničeho na světě bych neměl takovou radost, jako kdybyste se úplně uzdravila.“

„Ale, chlapče,“ usmála se matka bolestně. „Na to není ani pomýšlení. Tolik peněz nikdy nenaspoříme.“

„Ó, já vám pomohu,“ namítal Frantík horlivě. „Mohu roznášeti noviny, sbírat staré železo a hadry, chodit na jahody a... a ledacos jiného, na čem se vydělávají peníze. Seženu tolik, abyste mohla jeti na léčení. Slibuji vám to.“

Tu zasmála se žena v slzách, sevřela hochu v náručí a pravila:

„Jsi hodný chlapec. Zůstaň jen vždy takovým, jakým jsi dnes.“

Vtom se otevřely dveře a paní mlynářka s dceruš-
kou vstoupily dovnitř.

„Chtěly jsme také přáti štěstí,“ říkala paní, „a Mad-
lenka si tu má cosi zvláštního vyříditi.“

Dítě zahorelo jako růže a podávalo nemocné ženě
silnou dopisní obálku. „Daruji vám peníze na léčení
v sanatoriu, abyste se opět uzdravila. Je tam čtyřista-
osmdesát korun. To mně dnes darovali příbuzní. Ma-
mička říká, že dodá, co bude chybět. Zítra ráno
v sedm hodin byste už mohla jet.“

Ubohá žena hleděla nechápavě na dívku a matku
a pak zase na peníze, jež držela v ruce.

„Ale to přece nemohu . . .“ zajíkala se polekaně.

„To musíte přijmout, milá paní,“ usmála se Mad-
lenčina matka. „Naše děvče by mělo pokazenou ra-
dost, kdybyste to neučinila. Jsme všichni rádi, že si
přála peníze k tak dobrému účelu. Je-li však dítě tak
dobré, nesmějí rodiče zůstatí pozadu. Nuže, šťastně
dojeďte a buďte brzy zdráva! A o ostatní se postaráme
my!“

„Ale za to se vám nemůžeme odplatit,“ bránila se
nemocná žena znovu. „To vám může vynahradit jen
Pán Bůh!“

„Už nám to vynahradil!“ pravila paní dojatě, „ne-
boť dnes učinil naši dcerušku velmi šťastnou.“

„Mami, za svatým Hostýnem jsou krásné lesy, tam
pojedete, a docela se uzdravíte,“ křičel Frantík, tles-
kaje radostí rukama. „Již zítra pojedete! Já si to už
zde sám zařídím, po indiánsku!“

„Hoch půjde na tak dlouho k nám, dokud se nevrátíte,“ určila paní. „Zítřa asi nebudete moci jeti, ale nebude to dlouho trvat. Promyslíme si zatím všechno.“

„Pán Bůh vám záplat tisíckrát,“ zvolal nyní Frantík a stiskl paní ruku jak nejsilněji mohl.

„Ale, hochu, ty mě rozmačkáš prsty,“ smála se paní mlynářka. „Chceš-li děkovat, tak to můžeš Madlence.“

Tu přemýšlel hoch chvíli se svráštěným čelem, jak by měl malé spolužačce poděkovat. Pak náhle zásvit radosti mihl se mu lící. Vytáhl z kapsy hodinky, které mu matka právě darovala a podával je děvčeti se slovy:

„Tu máš, dám ti hodinky, které mně dnes darovala maminka. Můžeš mně věřit, že je to to nejmilejší co mám.“

Ale Madlenka zavrtěla hlavou:

„Hodinky nesmíš darovat. To je přece památka.“

„Máš pravdu,“ přisvědčil hoch váhavě a schoval zase hodinky, „ty tedy nesmím darovat. Zůstanu ti proto po celý život dlužníkem, za to, co jsi udělala pro maminku. Budeš-li však někdy potřebovat, aby tě někdo vysekal,“ pokračoval nadšeně, „pak jenom zavolej, udělám z nich kaši, z těch rošťáků!“

*

Tak, pro dnešek zavřeš knížku a pomyslíš si, že Frantík byl správný kluk a Madlenka skvělé děvče! Máš pravdu. Ale nenapadlo ti při četbě, jak ty při-

pravíš Spasiteli cestu do svého srdce? Nenapadlo?
Přemýšlej o tom trochu. Jedno ti řeknu, abys to měl
lehčí: Spasitel se nejvíc těší z toho, co děláme z lásky.

Nosič Boha

Bylo to v době velkého pronásledování křesťanů v Římě. Co nejkrutěji zuřili pohanští císařové proti Církvi Boží. Každý křesťan, jenž nechtěl od víry odpadnout, byl odsouzen k smrti.

Tehdy neměli křesťané ještě kostelů. Bohoslužby konali pod zemí v katakombách. Také mše svatá se nesloužila ve dne, ale po půlnoci.

Na chudém oltáři se ještě mihotalo několik červených světel v olejových lampičkách. Zase jednou za noční hodiny konali křesťané oběť nejsvětější. Kněz udělal poslední požehnání. Posvátné ticho bylo v podzemní kapli. Ve zbožné modlitbě rozmlouvali křesťané se Spasitelem, který ve svatém přijímání vešel do jejich srdcí. Všichni prosili o totéž: „Pane Bože, dej mi sílu, abych nikdy nezahladil Tvoji lásky a nezpronevěřil se svaté víře. Raději chci zemřít, než od Tebe odpadnouti.“

Však také měli příčinu prositi o sílu, neboť pronásledování bylo hroznější, než kdy před tím. Mnoho křesťanů bylo již popraveno. Jiní chřadli v temných žalářích, kde jim kat brzy otevře dveře k smrti.

„Pane, dej také jim sílu, aby Tě nezapřeli,“ modlili se přítomní křesťané s celou vroucností srdce. Kněz, stařeček, obrátiv se ještě jednou od oltáře, pronesl:

„Mám spolehlivou zprávu, že mnoho našich bratří a sester povedou zítra na smrt. Chtějí je předhoditi

dravé zvěři v císařském cirku. Dejž jim Bůh sílu, aby vytrvali až do krásné mučednické smrti! Aby jim však této síly nescházelo, bylo by třeba, aby ještě jednou přijali nebeský pokrm na poslední cestu! Bylo by to mou povinností, donést jim svaté přijímání. Ale pohané mě příliš dobře znají a nesmím se mezi nimi ukázat. Ne proto, že bych se obával pronásledování a smrti, nýbrž proto, že Spasitel nesmí upadnouti do jejich rukou. Musí tedy někdo z Vás nenápadně donést vězňům nebeský pokrm. Kdo se hlásí k této svaté službě?“

Bez váhání zvedl značný počet křesťanů radostně ruku. Zatím co zrak duchovního pozorně si je prohlížel, koho by měl zvoliti, prodíral se dvanáctiletý hoch prudce kupředu.

„Otče, dovol, abych jim donesl Spasitele!“ zvolal jasným hlasem, a oči mu zaplály svatým nadšením. Kněz popatřil na hochu, zavrtěl hlavou a řekl: „Jsi ještě příliš mladý, Tarsicie.“

„U nikoho nebude Spasitel jistější než u mě,“ bránil se ohnivě chlapec. „Nikomu ani nenapadne, že nesu Nejsvětější svátost. Prosim tě, otče, dovol mi nésti Spasitele! Slibuji ti, že se raději dám zabít, než bych jej vydal do rukou pohanů.“

Kněz chvíli uvažoval. Ano, hoch by mohl míti pravdu. Snad by u nikoho svatý poklad nebyl tak jistý, jako u chlapce.

„Tedy ve jménu Božím,“ vzdychl a pak pověsil s úctou malou, stříbrnou schránku chlapci kolem

krku. S posvátnou úctou ukryl hoch patenu se svatými hostiemi na prsou pod šatem, a nerozhlížeje se, prošel zástupem pozorně klečících křesťanů.

Když Tarsicius vyšel z katakomb, přivítal ho na ulicích Říma jasný den. Slunce zářivě svítilo a na všech stromech pěli ptáci. Hochovi napadlo, že proto je celá příroda tak krásná, aby pozdravila toho, jež nese na srdci.

Tarsicius se chtěl modlit cestou k vězení, ale ústa sotva mohla pronést slovo, neboť srdce měl plné nevypověditelného jáso. Stále si šeptal:

„Děkuji Ti, Bože můj, že Tě smím nésti.“

Pojednou mu z úzkosti napadla myšlenka, jak se dostane do vězení. Honem si začal dělit plány, jak by asi nejlépe přelstil strážce bran.

„A co, však už mi něco napadne,“ těšil se. „Na takového něco nesmím si ani myslet, když nesu Krista Pána! V nejhorším případě nabídnu stráži u brány vězení stříbrnou sponu. Rád to sice neudělám, spona je památka na matku, kterou jsem před několika měsíci pohřbil v katakombách. Pro Spasitele dal bych však mnohem více. Všechno proň musíme obětovat, i život, říkávala často matka.“

Branou vkročí Tarsicius do města, v němž se pro-

bouzí denní ruch. Černí, hnědí a bílí otroci, pospí-
chají kolem s břemeny. Četa vojáků pochoduje hluč-
ným krokem z nočního cvičení do kasáren. Kdesi
pokřikují hrající si děti. Chlapce, který nese Nejsvět-
ější Svátost si nikdo nevšímá.

„Ještě několik týdnů,“ myslí si právě Tarsicius,
„pak neponesu Spasitele jen v rukou, pak vstoupí
živý do mého srdce.“ Zdá se mu, že tuto radost ani
nepřežije. „Kdyby jen žila matka, abych mohl se s ní
rozdělit o své štěstí!“ Zcela zabrán v myšlenky, přešel
Tarsicius kolem nových Diokleciánových lázní a za-
hnul k náměstí císařů. Tu náhle cítí, že jej někdo
chopil za ruku.

„Hej, Tarsicie, co je s tebou?“ křičí naň hoch,
v němž poznává spolužáka Klaudia. „Už třikrát jsem
na tebe volal. Ty spíš asi s otevřenýma očima?“

„Co chceš po mně, Klaudie?“ tázal se Tarsicius,
mrzutý, že byl ze svých krásných snů vyrušen. „No,
abys si s námi zahrál, co jiného,“ odpověděl výrostek.
„Hrajeme si na vojnu Římanů s Peršany! Já jsem
římský vojevůdce, ale Peršané nemají dosud rozum-
ného vůdce. Potřebujeme tebe. Ti hlupáci nerozumějí
vedení války.“

„To ti ještě ukážeme,“ hlučela jedna skupina
chlapců, zatím co „Římané“ vypukli ve vítězný řev.

„Když vás Tarsicius povede, to bude něco jiného,“
těšil se Klaudius. „Nu tak, Tarsicie, dělej!“

Chvilí se zdá, že se Tarsicius už už vmísí do bujné
hry. Na válku si hrál k smrti rád a kde byl on, tam

bylo vítězství skoro jisté. Ale zavčas si vzpomněl, jaký svatý poklad u sebe nese.

„Teď nemohu,“ řekl klidně, „mám důležitou a spěšnou práci.“

„Tak? Copak máš tak důležitého a naspěch?“ optal se Klaudius pozlobeně. „Pro pravého římského chlapce není nic důležitějšího než hra na vojáky.“

„Nemohu ti to vysvětlovat a ostatně co je ti po tom,“ odpověděl Tarsicius a chtěl zmizet.

„Ach, to jest čím dále tím tajuplnější,“ začal opět Klaudius. „Copak to držíš tak pevně pod šatem? Můžeme to vidět?“

„Asi kanárka,“ vykřikl někdo do toho.

„Nebo někde ukradl peníze,“ zahučel jiný.

„To jsou hlouposti, Tarsicius nekrade,“ pravil Klaudius. „Ale teď chci vědět, co to máš. Tak sem s tím!“

„Sem s tím,“ křičí celá tlupa mladých Římanů.

„Neukáži vám to,“ praví Tarsicius, „a pusťte mne!“

Tu všechna ta cháska se naň vrhla a chtěla mu vytrhnouti ruku z pod pláště.

Malý nosič Boha se zoufale bránil, ale měl toliko jednu ruku volnou. Celá tlupa srazila Tarsicia k zemi. Bázeň o posvátný poklad dodaly mu však nesmírné síly. Celé tlupě se nepodařilo otevřítí mu dlaň.

Hedvábná šňůra se již přetrhla, zato ale hochovy prsty jako kleště svírají stříbrné pouzdro. Ty nepovolují.

Zuřivě doráží surová cháska teď na Tarsicia. Šlapou po něm, bijí ho kyji, které měli ke hře na vojáky.

Tarsicius se nechá bít a šlapati, ale nepovoluje. Dospělí se zastavují, vyptávají se po příčině sporu, stávají se sami zvědavými, co hoch skrývá. Snad ukradl něco a teď to nechce vrátit.

Tu zazní odněkud ošklivý chechot. Kdosi zvolá:

„Vy blázni, nevíte, co nese? Je to mladý křesťan a nese svého Boha po ulici.“

Kdo to zvolal? Jistě nějaký odpadlík, který špehuje nyní své bývalé souvěrce, aby se zavděčil pohanským úřadům. Jistě viděl Tarsicia nejednou v katakombách.

„Křesťan! Křesťan!“
křičí nyní deset, dvacet
hlasů. „Křesťan nese
svého Boha!“ Vztek po-
hanů vzplane. A musejí
vidět, co má u sebe,
i kdyby ho měli utlouci

k smrti. Co na tom záleží, zabíjí-li křesťana? Císař
jich zabíjí po tisících.

„Ukaž, co máš!“ osopí se drsný hlas na chlapce,
který krvácí již z mnoha ran. Avšak Tarsicius neod-
povídá. Jen svírá ještě pevněji Velebnou Svátost.

Tu se snese krupobití kamení a ran se všech stran
na malého vyznavače. Nosič Boha sténá nesnesitelnou
bolestí, ale jeho ruka nepovoluje.

„Ježíši můj, dej mi sílu!“ šeptají krvácející rty.

Tu zasáhla strašná rána kyjem chlapce na skrání.
Zatmí se mu před očima, omdlévá, ale ruka nepo-
voluje.

Vtom okamžiku prodírá se římský důstojník skupinou zuřivců. Několika mohutnými ranami udělá si místo a vyrazí nejbližším hole, jimiž bili nosiče Boha.

„Nestydíte se přepadnouti bezbranného chlapce?“ zahřmí na ně. „Chcete býti statečnými Římany nebo zbabělci?“

„Jest to křesťan a nese s sebou jejich tajemství,“ hájí se jeden z okolostojících.

„Co jest ti po tom?“ zahřmí znovu důstojník. „Kdo ještě naň vloží ruku, toho srazím k zemi!“

Před hněvem vojínovým tiší se bezmocný vztek nelidských mučitelů. Jeden po druhém se rozpačitě rozcházejí. Důstojník se sklání k hochovi.

„Tarsicius,“ zašeptá, hluboce dojat. Je sám křesťanem a zná malého nosiče Boha z pobožností v katakombách.

Najednou otevře hoch ještě jednou oči, zadívá se s úsměvem na důstojníka a šeptá:

„Nevydal jsem jim Ho. Zachránil jsem Jej svým životem!“

Opatrně odnáší důstojník hoch, držícího stále ještě stříbrné pouzdro v ruce do blízkého domu křesťanky. S pláčem sklání se zbožná paní nad smrtelně bledým, krví zbroceným obličejem. Důstojník mezitím vyňal

stříbrné pouzdro z hochovy dlaně. Sklonil se k malému mučedníkovi a pravil:

„Slyšíš mne, Tarsicie?“

Chlapec jen pohledem přisvědčil.

„Přál bys si ještě něco?“ táže se vojín dále.

S posledními silami vztyčí se Tarsicius ještě jednou. Chtěl by něco říci, ale nemůže už vypraviti slova. Důstojník však přece vyčetl z hochových rtů prosbu:

„Dej mi Spasitele!“

Uctivě otevřel stříbrné pouzdro. Šlo to ztěžka, neboť pěst hochova je stiskla. Teď však drží svatý, nebeský chléb v rukou. Je zcela ticho. Jen paní tiše pláče a kleká u lože.

Důstojník však promlouvá hlasitě slova:

„Tělo Pána našeho Ježíše Krista zachovej duši tvou k životu věčnému!“

„Amen“ vydechnou rty chlapcovy. Důstojník podá mu Nejsvětější Svátost.

Paprsek radosti zasvitne z očí mučedníka za nejsvětější Eucharistii. Je mu, jako by patřil do nekonečného světla, jako by slyšel hudbu a zpěvy, jakých by v životě nikdy neslyšel. A v jeho srdci hoří tak mohutný, podivný plamen, že by chtěl vzkřiknouti nevýslovnou blažeností. Vidí slunce, hvězdy a tisíce andělů. Vidí svou milou matku, jak vztahuje ruce po drahém dítěti. Jak šťastně vypadá, tak krásně, přeblaženě! Pak pocítí radost, jaké není rovno. Jas naplňuje celou jeho duši, nekonečné štěstí, nekonečný mír. Boží láska bere mladého mučedníka do svých

rukou. Cizí paní zatlačuje zesnulému oči k věčnému odpočinku. Důstojník však kleká u malé mrtvoly a modlí se hlasitě:

Zač vděčíme Beppimu

Po prvé v životě nemohl Beppi Sarto usnout. Ležel naznak na širokém slámníku, a hleděl otevřenýma očima do tmy. Vedle něho ležel jeho pětiletý bratříček Angelo a spal. Ten ovšem může spát. Ten neponese zítra ráno při průvodu korouhev Panny Marie. Ano, zítra bude Bílá neděle. Děti z italské vesničky Riese půjdou k prvnímu svatému přijímání. A Beppi v červené komži a bílé rochetce jim při průvodu ponese prapor Panny Marie.

Ach, jak by mohl člověk spát, když ho čeká tolik slávy a radosti! Beppi stále viděl před očima nádhernou korouhev jak vesele vlaje, do výše se vznáší a hned zas dětem až na hlavy klesá. Byla modrá jako jarní nebe a obraz Matky Boží byl na ní vyšit ve věnci z dvanácti zlatých hvězd. A tento prapor, pomyslete si, ten krásný prapor ponese zítra sedmiletý Beppi.

Však on už jej ponese vysoko. Žerď bude držeti rovně jako svíčku, a prapor se musí třepati jako motýl v květnu a všichni lidé budou se dívati a šeptati si:

„Jenom se podívejte na Beppiho Sarta! Jak krásně nese prapor!“

A teď řekněte sami, dalo by vám to spáti v předvečer takového štěstí? Konečně však Beppiho anděl strážný byl tak moudrý, že mu sám zavřel oči. Ale i ve snu mu stále vlála nádherná, modrá korouhev, až konečně ráno paní Markéta Sarto zatřásla Beppim, když slavnostní hlahol zvonů zazníval až do světnice.

Za půl hodiny nato šel veliký průvod, který u školy posbíral všechny děti, do farního kostelíka v Riese. V čele hned za křížem vyšlapoval si Beppi Sarto a nesl mariánský prapor. Líce mu hořely a oči zářily. Svěží, jarní větřík vzdouval mocně šustící hedvábí a čechral klučíkovi černé kadeře. Beppi objal svými malými pěstmi žerď tak pevně, že kdyby mu byl vítr chtěl vyrvatí prapor, byl by ho musel odnésti s sebou. Ale k tomu dnes vítr neměl sil. Tak se jen trochu pral s Beppim o posvátnou korouhev, ale Beppi zůstal vítězem a měl z toho náramnou radost.

Potom stál malý praporečník hned u samého hlavního oltáře, a prapor visel nyní úplně klidně, poněvadž do kostela nemohl vítr foukat. Jenom se proháněl okolo zdí, hledaje Beppiho, aby se s ním opět popral o korouhev. A tak mohli všichni lidé nyní vidět krásnou, modrou korouhev s obrazem Matky Boží, což se Beppimu velice líbilo.

Tak blízko u oltáře jako dnes nestál Beppi ještě nikdy. Mohl přesně všechno vidět, co se dělo na posvátném místě. Beppi byl sice dosud malý, ale věděl

již dobře, co kněz činí u oltáře při mši svaté, a když zazněly malé stříbrné zvonky, věděl přesně, co to znamená. Bystře dával pozor, zda některý ministrant něco nepoplete.

„Počkej jen,“ pomyslí si, „brzy budu smět též k oltáři. Až budu dosti silný, abych unesl knihu, jak řekl kaplan, pak budu také ministrantem. Jako by ten, který nese ve větru prapor Panny Marie, nebyl dosti silný, aby unesl mešní knihu! No jenom počkejte, to se podíváte!“

Beppi uměl již také latinské odpovědi. Naučil ho tomu Danielo, kostelníkův pomocník. Mnoho červených jablek přinesl mu za to Beppi ze zahrady. Ty snědl Danielo a za to naučil chlapce stupňovým modlitbám a všem ministrantským odpovědem. Tak si nyní Beppi pro sebe říkal potichu všechny posvátné odpovědi.

Když zazněl zvonek k pozdvihování, počalo chlapci mocně bušit srdce. Teď byl Pán sám na oltáři přítomen, tak jej tomu učila matka. A Beppi s mariánským praporem směl státi tak blízko! Tu na něm musel zrak Spasitelův nejdříve spočinouti, na něm a na korouhvi, kterou dnes směl nésti!

Beppi obrátil prapor tak, aby obraz Panny Marie hleděl k oltáři.

„Spasitel přece musí vidět svou Matičku, když při proměňování hledí do kostela!“ myslil si. Potěší se tím a pohlédne také na mě, který ji nese.“

Když při svatém přijímání se rozevřela dvířka svatostánku a chlapec docela zblízka směl patřiti na nád-

herné ciborium s vyšívaným pláštíkem, tu jala jeho srdečko veliká touha. Kdyby tak směl s ostatními dětmi vystoupiti po oltářních stupních, aby přijal Tělo Páně!

Teď zvedl kněz sněhobílou hostii z blýskavého zlatého kalichu. Zvonek zacinkal k svatému přijímání. Vroucně se bil Beppi v prsa a modlil se:

„Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechem mou, ale toliko rci slovem a uzdravena bude duše má.“

Pak zase obemkl korouhev oběma pěstičkama, jako by se musel přidržeti, aby se nezvedl a nevystoupil s ostatními po oltářních stupních. Tam dva ministranti rozestřeli velikou bílou roušku a jiní dva doprovázeli kněze, když podával svatou hostii.

Beppi chvěl se rozčilením a touhou. Bylo mu jako by z posvátného chleba naň yolał hlas: „Pojď přece, čekám na tebe!“ ale srdečko malého Beppiho s bolestí odpovídalo: „Já ještě nesmím! Zahnali by mne!“ Ubohé srdečko divoce tlouklo. Očka sledovala ve sžíravé touze a svaté závisti děti, které vystupovaly a scházely po stupních. Nahoru s takovou zbožností a dolů s takovým štěstím ve tvářích. Ó, bylo to tak kruté pro hošíka, že byl ještě vyloučen z tohoto blaha.

„Maminko, maminko,“ volal celý nešťastný, když po slavnosti byl zase doma, „jak dlouho to bude ještě trvat, než půjdu ke svatému přijímání?“

„Ještě čtyři roky,“ odpověděla matka.

„Ještě čtyři roky?“ zajíkal se Beppi a zbledl jako stěna.

„Tak dlouho nemohu čekat! To dříve zemru! Ale řekněte mi, maminko, proč musím čekat čtyři roky?“

„Poněvadž ještě nerozumíš tak úplně lásce Spasitelově. Jsi ještě tuze malý!“

„Ale, maminko,“ rozumoval chlapec, „vy mne máte jistě také radši než to mohu pochopit, a přece smím k vám kdy se mi zachce a nepotřebuji čekat tolik roků. Proč je tomu u Spasitele jinak?“

„Musíš se na to zeptat pana faráře,“ řekla matka, poněvadž nevěděla, jak by mu to vysvětlila.

„To udělám,“ vykřikl Beppi nadšeně.

A opravdu za půl hodiny potom trhl někdo tak prudce za farský zvonek, že hospodyně s rozzlobenou tváří otevřela dveře.

„Kdo zde tropí takový hrozný rámus?“ hubovala. „Ach, to jsi ty Beppi?“ dodala vlídněji, když poznala rušitele klidu. „Copak chceš tak brzy od pana faráře? Je někdo u vás nemocen? To by mě bylo líto.“

„Musím mluvit s panem farářem,“ odpověděl Beppi důstojně.

„Je to něco důležitého?“ tázala se hospodyně.

„Něco velmi důležitého!“ odpověděl Beppi.

„Nu, tak tedy pochodem pochod,“ pravila kuchařka a všoupla hošíka do pokoje.

„Ano,“ řekl pan farář Don Fusarini s úsměvem, když mu byl Beppi přednesl svou záležitost, „ano, už je to tak. Před jedenáctým rokem nesmí žádné dítě k prvnímu svatému přijímání. Až do toho času jsou ještě hloupé a nerozumějí dosti velkému tajemství.“

„A nestačí, máme-li Spasitele rádi z celého srdce?“ zájmal se chlapec.

Tu pohlédl farář dlouze na dítě, zavrtěl hlavou a pravil: „Nemohu to změnit, nesmím tě pustit dříve než ustanoveno.“

„A koho bych se měl na to ještě zeptati?“ pokračoval hoch horlivě. „Kdo mně to může dovoliti?“

„Snad pan biskup,“ mínil Don Fusarini.

„Kdy přijde pan biskup?“ tázal se Beppi.

„Ó, již v srpnu, přijde udělovat svaté biřmování,“ odpověděl farář.

„Pak se ho zeptám,“ řekl chlapec rozhodně. „Aspoň ministrantem bych už snad mohl být. Knihu unesu. Zcela jistě ji nepustím. Nesl jsem přece dnes ráno mariánský prapor, třebas mně jej vítr chtěl vyrvat z rukou. Neviděl jste to?“

„Ovšem, ovšem, viděl jsem to,“ usmíval se farář, „ale jak je to s latinou? Umíš odpovědi?“

„Co mám odříkat, Confiteor nebo Suscipiat?“ navrhoval Beppi, a aniž by čekal, odříkal oboje bez chybičky, tak že farář spokojeně přichvaloval a řekl:

„Promluvím s p. kaplanem. Ten tě jistě přijme.“

„Zaplať Pán Bůh,“ zazářil chlapec. Pak políbil faráři ruku, a odcházel. U dveří se však obrátil ještě jednou a pravil:

„Tedy pana biskupa se zeptám, až přijede.“

O svátku Nanebevzetí Panny Marie šel zase průvod v Riese. Dnes přijel pan biskup udělovat svaté biřmování. Beppi Sarto však tentokráte už nenesl mariánský prapor. Nešel už mezi malými korouhevníky, nýbrž mezi pravými ministranty a potom směl při mši svaté přísluhovati panu biskupovi. Tak to určil kaplan, poněvadž žádný ministrant nekonal svatou službu tak důstojně a zbožně jako Beppi.

Když biskup po svatém obřadě seděl na faře u snídaně s Donem Fusarinim, zazvonil opět malý Beppi Sarto. Hospodyně všemožně ho chtěla zdržeti.

„To nejde, abys šel do pokoje,“ pohněvaně namítala. „Je tam pan biskup a snídá.“

„Ale já musím právě k panu biskupovi! Musím s ním o čemsi mluvit,“ ujišťoval hoch, dívaje se vážně na kuchařku. Než se ohlédla, zaklepal na dveře a vešel tam, odkud slyšel mluvit biskupa s farářem.

„Ale, Beppi! Co tu chceš,“ ptal se Don Fusarini užasle.

„Říkal jste přece sám, že mám přijít, až tu bude pan biskup! Nevíte to již?“ divil se hoch.

„Co bys chtěl ode mne?“ usmíval se biskup.

„Rád bych se optal,“ pravil Beppi statečně, „je-li pravda, že děti smějí k svatému přijímání teprve od jedenácti let.“

„Ano, je tomu tak,“ odpověděl biskup.

„A proč ne dříve?“

„Protože jsou příliš malí a všemu nerozumějí. Hleď, hochu, jsem již skoro sedmdesát let stár, mnoho jsem přemýšlel a studoval o velkém tajemství Velebné svátosti, ale dodnes to nemohu pochopit. A ty se domníváš, že jsi již dosti stár, abys přistoupil ke stolu Páně?“

„Vím, že Spasitel přebývá ve svaté hostii a že chce přijít do mého srdce,“ pravil Beppi nebojácně. „Víte více, pane biskupe?“

Tu vznešený pán, zahleděv se dlouho udiveně na hochu, sklopil posléze oči před jasným pohledem dítěte a zavrtěl hlavou.

„Ne,“ pronesl tiše, „více také nevím!“

„Smím tedy jítí příštího roku?“ tázal se hoch vítězně.

Tu potřásl biskup znovu hlavou a řekl smutným hlasem:

„Nejsem pánem Církve. Nesmím ti to dovolit. Musel bys se zeptati samého papeže.“

„A kdy přijde papež do Riese?“ chtěl vědět Beppi.

„Ten sem tak hned nepřijde,“ usmál se biskup. „Ten přebývá v Římě a nemůže chodit do každé vesnice.“

„Pak budu muset asi čekat,“ pravil hoch a svěsil hlavu. „Do Říma je pro mě daleko.“

„Ano, čekej hošíku,“ přisvědčil biskup, a pohladil ho po černých kučerách. „Spasitel také počká.“

„Ale nemáme jej nechat čekat,“ vzkřikl téměř chla-

pec. „Kdybych byl papežem, dovolil bych všem dětem k svatému přijímání, jakmile by se naučily modlití.

„Nu, snad se staneš papežem, pak to můžeš změnit,“ smál se biskup.

Když však hoch opustil pokoj, řekl s vážnou tváří faráři:

„Nevím, snad má hošík docela pravdu. Napadají mě slova Kristova: ‚Nechte maličkých přijít ke mně a nebraňte jim, neboť jejich je království nebeské.‘“

Brzy věděla celá ves, že není v Riese zbožnějšího a horlivějšího ministranta nad Beppiho Sarta. Žádná hodina ráno nebyla mu příliš časná, žádné bohoslužby příliš dlouhé. Malý ministrant byl vždy na místě. U oltáře klečel jako andílek. Škoda, děti, že jste jej neviděly! Ten se nevrtil sem a tam, neotáčel se jak to ministranti rádi dělávají. Klečel tak tiše a zbožně u oltáře, že se lidé v kostele jeho příkladem učili. Za dva roky jmenoval kaplan Beppiho ceremonářem, to jest, povýšil ho na vrchního velitele ministrantů v Riese.

Nyní pečoval Beppi o to, aby také ostatní hoši vykonávali svou službu tak věrně a svědomitě, jak to v Riese nikdy před tím nebývalo zvykem.

Konečně, konečně nastala též Beppimu Sarto doba přípravy k svatému přijímání. Nemohu vám ani povědět, co se namodlil k andělu strážnému, k Panně Marii, k svatému Josefu, svému patronovi, a především ke Spasiteli ve svatostánku, aby jej o Bílé neděli hodně přijímal. Vždycky poslouchal rodiče, ale nyní

se předstihoval ve své lásce k otci a matce. Teď teprve jasně chápal, jak to měla matka těžké s osmi dětmi, z nichž byl nejstarší. Kdy vlastně ubohá žena odpočívala? Když byla hotova s prací v domě, zahradě a stáji, usedla ještě k šití pro cizí lidi, aby něco vydělala. Plat ježž dostával otec jako vesnický listonoš, stačil sotva na suchý chléb.

Beppi pomáhal však matce, jak mohl. V době přípravy k svatému přijímání činil tak s dvojnásobnou horlivostí. Práci v zahradě převzal skoro celou a pro kozu ve chlévě žal teď trávu na mezích a v příkopech. Za otce vykonal mnohou pochůzku, zvláště mělo-li se dodati za nepohody psaní do vzdálené osady. Tak nastal veliký, posvátný den, na nějž čekal hoch s takovou touhou. Nyní držel Angelo mariánský prapor, zatím co Beppi vystupoval po stupních oltářních, aby přijal Pána Ježíše do srdce. Připadalo mu jako by oltářní stupně vedly přímo do nebe. Štěstí, jež nikdo nemůže popsati, zaplavilo mu srdce. Pro samou radost mohl sotva pronést slovo modlitby, když klečel zase na svém místě. Cítil, že Boží láska objímá celé jeho srdce.

V této hodině pocítil chlapec, že Bůh jej volá k své docela zvláštní službě. Když se vrátil domů, řekl zcela klidně rodičům, že chce býti knězem. Spasitel jej dnes ráno k tomu povolal. Rodiče nevěděli, mají-li se z toho těšiti neb se lekati chlapcova přání. Ano, bylo by to pro něho největší štěstí, a pro rodiče největší radost, kdyby někdo z jejich rodiny stál jednou u oltáře

a přinášel svatou oběť. Neodvažovali se však v něco takového doufat. Byli přece chudí, tak chudí, že sotva měli to nejnutnější k živobytí. Jak měli potom opatřit peníze na studie?

Konečně přednesli faráři tuto starost, ale ten pouze řekl: „Povolal-li Pán Bůh skutečně Beppiho, o čemž nepochybuji, pomůže i nadále. Teď ho může pan kaplan trochu učit latině a později může jít do gymnasia v Kastelfrancu.“

*

Tak se to též stalo. Kaplan učil hocha církevní řeči. Nikdy neměl tak horlivého a svědomitého žáka. Beppi se učil hravě. Příjímací zkoušku složil brzy nato v Kastelfrancu s vyznamenáním.

Pak ale nastala hochovi těžká denní lopota. Každého rána putoval do pět kilometrů vzdáleného města do školy. Aby ušetřil boty, nosil je cestou přes rameno. Na holi houpal se malý balíček s chlebem, neboť často byl již večer, když se vracíval domů. Pod paží svíral knihy.

Cesta do školy nebyla mu však dlouhou. Buď si opakoval ještě školní úlohy, pískal si nebo se modlil růženec. Tak ubíhal rychle čas. Ale snadné to nebylo, konati denně dvakrát dalekou cestu za vedra i bouře, deště a vichřice. Beppi Sarto konal to však rád, protože věděl, proč to musí být.

Za několik let později nemusel už konati tuto pouť sám. Bratr Angelo byl mu při tom společníkem, neboť také chodil do Kastelfranca do školy. Totiž, teď už nechodil. Mlynář z Riese daroval jim osla a malý vozíček. Tak jezdili každého rána do Kastelfranca a každého odpoledne domů. Každý, kdo je viděl jak jedou, měl z nich radost.

Cestou zkoušel Beppi mladšího bratra z latiny, ale Angelo vždy bručel:

„Proč se mám učit ta hloupá slovíčka? Chci býtí stolářem a nač potřebuje stolář latinu?“

Jednoho dne však strážník v Kastelfrancu houkl mocně na oba, protože se svým oslím spřežením vjeli jedné venkovance do koše jablek. Od té doby chtěl býtí Angelo jenom strážníkem, poněvadž by mohl tak nádherně nadávat a nosit šavli po boku. A tím se Angelo také později stal. Poněvadž mu studování nevonělo, vzali ho rodiče z gymnasia a Beppi jezdil zase sám do školy.

Když přišel večer hladový domů, musel nejprve poklidit oslíka. Pak dostal sám něco k jídlu. Neboť nejdříve musí tahoun dostat svoje seno, a potom teprve smí se jeho pán posadit k míse. Tak jej tomu učila matka od dětství.

Farář z Riese poradil rodičům, aby Beppiho dali studovati. Postaral se proto též o to, aby dostudoval. Na jeho přímluvu poskytl mu biskup bezplatné místo v kněžském semináři, a tak mladý Sarto mohl již ve dvaceti třech letech přijati kněžské svěcení. Nemohu

vám ani vypsati, jak byl šťasten, že konečně dosáhl po čem nejvíce toužil. Jak se také těšili matka a sedm sourozenců, když mladý kněz stanul doma po první u oltáře, aby přinesl oběť nejsvětější! Matka radostí plakala! Modlila se vytrvale o Boží požehnání pro syna, jež Bůh povolal ku své službě. Jen jediná bolest kalila tento den. Otec byl již řadu let mrtev. „Jistě se na nás dívá s nebe a má radost,“ utěšoval novokněz matku.

Devět let byl Josef Sarto — neboť teď nesmíme více říkati Beppi — kaplanem v městě Tombole. Všecku lásku věnoval dětem a chudým. Nejvíce ho těšilo, mohl-li děti připravovat k svatému přijímání.

Po devíti letech jmenoval jej biskup farářem města Salzana. Když tam vykonával svůj pastýřský úřad, bylo město navštíveno strašlivou nemocí. Vypukla cholera. Těžké hoře přišlo do mnohých rodin. Byl tu však někdo, kdo pomáhal, bděl u nemocných, započítával umírající, hladovým přinášel chléb, a vše rozdával co měl. Byl to farář Josef Sarto. Sestra Růžena, která mu vedla tehdy domácnost, naříkala si jednou v slzách, že jí Josef vyplenil celý prádelník a vše rozdál chudým. Farář jí těšil:

„Co darujeme chudým, to nám Pán Bůh dvojnásobně i trojnásobně vynahradí.“

Opět uběhlo devět roků. Tu povolal jej biskup jako svého nejbližšího pomocníka a poradce do biskupského sídla.

Josef Sarto byl však určen k vyšším důstojnostem

a k větším úkolům. Za devět roků ustanovil ho papež biskupem v Mantue. Také jako biskup rozdal všechno co měl chudým a žil sám jednoduše jako poslední dělník v jeho diecési.

Devět roků byl biskupem v Mantue. Potom jej papež učinil kardinálem a arcibiskupem benátským. Josef Sarto zůstal i jako kardinál tak prostým a skromným, jako býval vždy. Jenom že teď zdvojnásobil svou práci a námahu pro království Boží. Děti i chudí byli stále jeho miláčky. Když neměl někdy co by daroval, odnesl častokrát i těch svých několik cenných věcí, hodinky a jiné předměty do zastavárny. Vypůjčoval si na ně peníze, jež pak rozdal chudým.

Krátce po svém jmenování kardinálem vykonal Josef Sarto návštěvu ve své rodné obci. Jaké myšlenky zachvívaly asi jeho srdcem, když jel kočárem z Kastelfranca do Riese? Tisíckrát putoval touto cestou bos s botami na holi přes rameno! Jak často jezdil tu po silnici se svým oslíkem! Teď se tam klenuly slavo-brány a květiny zdobily cestu, kterou jel kardinál!

Nepopsatelná byla radost jeho krajanů v Riese. Každý domek byl ozdoben praporem a barevné lampičky hořely večer ve všech oknech. První cesta doma vedla kardinála, když byl pozdravil Spasitele ve vesnickém kostelíčku, k jeho matce. Ubohá osmdesátiletá žena nevěděla, co počít radostí a hrdostí, když syn v červeném kardinálském rouchu vkročil do nízké světnice a přistoupil k jejímu lůžku. O čem asi mluvili v této hodině matka se synem? Jak vroucně asi děko-

val církevní kníže své matce, že jej s takovou láskou vychovala na dobrého a Kristu věrného člověka! Jak vroucně prosila zas matka syna o jeho biskupské požehnání před smrtí!

Druhého dne konal kardinál Sarto ve svém domovském kostelíčku Nejsvětější oběť. Předě mší svatou měl kázání, které dojalo srdce každého. Církevní hodnostář vyprávěl o svém dětství v Riese. Bylo sice bolestně nuzné, častokrát i to nejnutnější chybělo, ale zbožní rodiče a dobří kněží ho obdařili bohatstvím duchovním.

Mezi promluvou zatěkal zrak kardinálův k malému ministrantovi, který tak hrdě držel modrý, mariánský prapor. Ne, nezapomněl ničeho z jarých dnů svého dětství a z té veliké touhy, která naplňovala tehda celé jeho srdečko.

Uplynulo deset let. V Římě zemřel papež Lev XIII. Josef Sarto odcestoval s kardinály celého světa do Říma, aby volil nového Otce křesťanstva.

A víte, co se teď stalo? Kardinálové zvolili benátského arcibiskupa! V slzách prosil Josef Sarto, aby zvolili raději někoho jiného. Kardinálové však věděli dobře, že žádný není tak dobrý, zbožný a hoden nositi papežskou tiaru jako Josef Sarto, syn venkovského listonoše z Riese.

Konečně musel Sarto uznati ve volbě kardinálů vůli Boží. Byl tedy ozdoben trojitou korunou a nazval se Piem X.

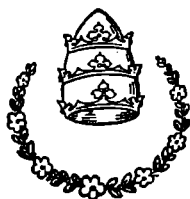
Když se stal Josef Sarto papežem, vzpomněl si, jak

kdysi toužil po prvním svatém přijímání a na velkou lítost, kterou trpěl, že jej nechali tak dlouho čekat na tento den.

Tu jednoho dne poslal papež list všem biskupům světa. V něm dovolil, že i menší děti mohou přistoupit ke Stolu Páně. Jakmile porozumí tomu, že Spasitel je přítomen ve svaté hostii, a mají ho opravdu rády, nesmí jim nikdo bránit ke svatému přijímání. Kněží se mají o to postarati, aby děti přišly co nejčastěji ke stolu Páně, a mají je vybízet i k dennímu svatému přijímání.

Nemusíte-li nyní, milé děti, čekatí tolik roků, až Spasitel k vám zavítá, smíte-li každé neděle, nebo chcete-li i denně jít k svatému přijímání, pak musíte být za to vděčni malému korouhevníku z Riese. Bůh učinil jej hlavou a pánem Církve, aby celému světu dokořán otevřel dvířka svatostánku.

Pius X. zemřel 20. srpna 1914. Leží pohřben v chrámě svatého Petra v Římě. Avšak katolíci nezapomněli andělského papeže. Po každé, když jdou děti v chrámě svatého Petra k prvnímu svatému přijímání, sestoupí k náhrobku Pia X. a položí nejkrásnější květy na hrob velkého přítele dětí.

Obětní svíce

Bylo to o svátku Hromnic léta Páně 1395. Ve farním kostele holandského města Schiedamu hořelo mnoho set svíček ke cti Královny nebes. Posvátná světélka zářila nejen před oltáři, ale také si je nesla velká družina dětí, která procházela širokými ochozy domu Božího. Každé z nich drželo v ruce hořící voskovi, aby ji na konci průvodu postavilo před květinami okrášlený oltář Panny Marie. Děti byly při tom

opravdu zbožné i když tu a tam některý hoch neb děvče pokradmu se zadívalo stranou, vidí-li je též matka nebo teta, jak krásně vypadají v lesku posvátného světla.

Také Lidvina, dceruška ponocného v Schiedamu, šla v řadě dětí. Bílý krajkový čepeček, blankytné šatečky a květy zdobená zástěrka jí roztomile slušely. Její baculatá, červená líčka leskla se vesele v záři svíčky. Žádné z dětí neneslo svíci tak zbožně jako Lidvina. Byla tak přešťastná, že se jí zdálo, že se jí srdéčko blažeností rozskočí.

Po prvé směla dnes nésti posvátné světlo, vždyť patřila ke šťastným dětem, jež o Bílé neděli přistoupí po prvé ke stolu Páně. Až po druhé ponese rozžatou svíci, to bude velký svatý den, v němž Kristus zavítá do její duše. Lidé v kostele zpívali krásnou mariánskou píseň. Varhany s houslemi a flétnami jásaly k tomu a všechny zvony pěly s věží. Lidvina však stále myslela na slova, jež pronesl pan farář při kázání:

„Svíce je obrazem oběti. Stravuje sama sebe, aby mohla svítiti ke cti a chvále Boží. Život Matky Boží byl hořící svíčkou, neboť také Panna Maria se obětovala na Golgotě. Též náš život musí se podobati hořící svíci. Má býti svatý a zasvěcený Bohu jako světlo na oltáři a svítiti ke cti a chvále Boží. Každý den svého života máme radostně obětovati Bohu a snášeti práce a bolesti trpělivě z lásky k Němu, jako svíce nese trpělivě plamének, jenž ji spaluje. Koho

Bůh však obzvláště miluje, tomu pošle veliké utrpení, aby mu srdce hořelo jako nejjasnější obětní svíce.“

Ustavičně přemýšlí Lidvina o slovech kněze, zatím co kráčí v průvodu dětí k oltáři Panny Marie. Teď stanula před svatým obrazem. V nevýslovně krásné záři hledí oči Paní nebes na ni a dívce připadá, jako by slyšela hlas:

„Dítě moje, řekni jen, co máš na srdci, jsem přece tvou matkou!“

Tu obemkne Lidvina pevně obětní svíci, a chvějícím se srdcem praví:

„Matičko Maria! Dej, aby můj život byl vždy jasným světlem před Bohem! A daruje-li mně velké utrpení, pak pomoz mi, aby mé srdce hořelo jasně, jako má svíce!“

Nyní kostelník bere dítěti voskovici z ruky a staví ji k ostatním na obrovský stojan. Lidvina však pořád ještě pohlíží k nádhernému obrazu a zdá se jí, jako by Panna Maria k jejím slovům byla zcela tiše přisvědčila hlavou.

O hodinu později žene se veselá mládež schiedamská k Maase, jež zamrzla až na dno. Lesklé brusle visí dětem na řemínkách přes ramena, a třebas je zima, září oči hochů i děvčat radostí. Či může být větší potěšení než bruslit? Pro schiedamské děti není větší radosti.

Také Lidvina s bratrem Vilémem jest mezi dětmi. Nejdříve chvilku váhala, poněvadž se domnívala, že musí dnes o mariánském svátku přinésti zvláště vel-

kou oběť a odřeknout si zábavu na ledě. Ale Vilém řekl, že by mu pokazila radost, kdyby nešla. Také matka jí domlouvala, že Pán Bůh se neraduje jenom z obětí, ale má radost, když jsou děti při hře hodně veselé. Tu Lidvina ustoupila, neboť na světě nejraději bruslila. Brzy dospěly děti k řece. V mžiku jsou brusle připevněny řemínky. Pak se pustí po zrcadlové hladině do šílené jízdy s rukama na zádech. Děti křičí radostí a Lidvininy tvářičky lesknou se nadšením jako dvě červená jablíčka. Tu a tam upadne některé dítě, ale není to nic zlého. Vstane, zasměje se tomu a vše je zase v pořádku. Hra je čím dál tím divočejší. Hrají si na hada. Úplně na konci řady jede Lidvina. V divokých kruzích víří po ledě s nesmírnou hbitostí. Tu náhle výkřik! Vilém pustil sestru, a děvče se strašnou prudkostí bylo vymrštěno z kruhu a narazilo na železnou tyč mostu. Byl to tak děsný náraz, že všem dětem přešel okamžitě smích. To může špatně skončit.

Vilém je první u sestry, jež nehybně leží na ledě. Jeho obličej je tak smrtelně bledý jako dívčín.

„Lidvino,“ prosí chlapec „promluv aspoň slovíčko! Řekni, že nejsi mrtvá!“

Ale dítě neodpovídá. Bohu díky, hlava není rozbita, ale na rtech visí velké krůpěje krve.

Pozorně zvedají děti zraněnou. Teď otevře Lidvina oči, sáhne si na bok

a zasténá hroznou bolestí. Zvednou ji úplně, postaví na nohy, s nichž odepjali v horečném spěchu brusle. Lidvina znovu klesne. Nemůže státi. Na žebříku, vypůjčeném nablízku, nesou děti zraněnou kamarádku domů.

Můžete si představití zděšení rodičů. Co by řekla vaše matka, kdyby vás takto přinesli od hry domů? S pláčem položili rodiče dítě do postele. Lékař zjistil zlomené žebro a těžké vnitřní zranění. Je třeba se obávat nejhoršího.

„Ale snad přece neumře?“ táže se matka plna úzkostí.

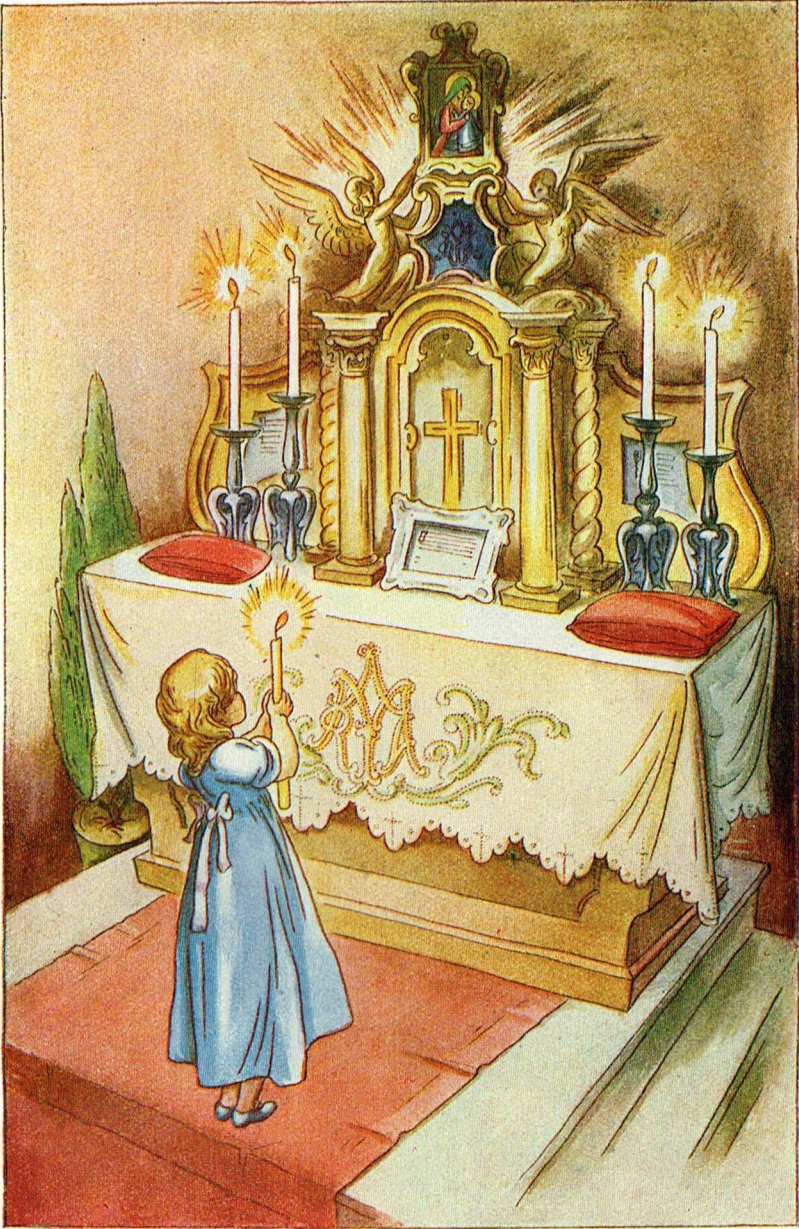
„To ví sám Pán Bůh,“ odpověděl lékař. „Myslím, že by to bylo pro dítě nejlepší, poněvadž to s ním špatně dopadá.“

Všichni v městečku se upřímně zajímají o osud dítěte. Vilém se skoro ani nevzdaluje od jejího lože. Rodiče nic nemůže potěšit. Jenom Lidvina se usmívá ve svých strašných bolestech a praví:

„Pán Bůh mně poslal veliké utrpení. Nyní hoří mé srdce jasně jako posvátná svíce.“

Týden za týdnem ubíhá. Lékař sice říká, že nebezpečí minulo, ale bolesti se nemenší. Lidvina nemůže učiniti ani kroku a nesmí opustiti lůžko.

Farář přichází dvakrát týdně k Lidvině, aby ji připravil k prvnímu svatému přijímání. Děvče naslouchá knězi se zářícíma očima. Jednoho dne vypravuje jí podobenství o pěti moudrých a pěti nemoudrých pannách, jež očekávaly ženicha k svatební

hostině. Pět pošetilých panen nechalo lampy vyhasnout a neměly světlo, když ženich přicházel. Opatrné panny však vyšly mu s rozžatými lampami vstříc.

„Spasitel si přeje, aby v naší duši hořelo světlo lásky hodně jasně až k nám zavítá,“ vysvětluje kněz podobenství. Lidvina je přešfastna, protože Bůh pro veliké utrpení obdařil její srdce zvláštním světlem.

„Chci opatrovati světlo tak, aby nikdy neuhasl,“ praví s planoucí tváří.

Velikou bolest způsobil lékař Lidvině, když prohlásil, že ani o Bílé neděli nesmí jíti s ostatními dětmi do kostela. Chvíli se zdá, že už propukne v pláč.

Potom si ale pomyslí statečně, že také tuto bolest obětuje z lásky Spasiteli. Vždyť on jediný ji předobře zná.

O Bílé neděli přichází Spasitel za ní do jizby. Kněz jej přinesl ve zlaté nádobce, jsa provázen celou družinou červeně oblečených ministrantů, v jejichž čele Vilém zvoní stříbrným zvonkem. Přišlo též mnoho bíle oděných družiček s kvítím a praporem jako v průvodu o Božím Těle.

Lidvina s bílým věnečkem ve vlasech a s velikou hořící svící v ruce, zpřímá sedí na lůžku. Z očí ubohého, tak těžce trpícího dítěte září veliké štěstí.

„Přijďte zase brzy,“ šeptá knězi po posvátném ob-

řadě. „Přinesete-li mi Spasitele, nebudu cítit žádných bolestí.“

„Za čtyři neděle smíš opět přijímati, Lidvino,“ pravil farář, neboť za tehdejších dob nedovolovala církev věřícím tak často ke svátostem.

„Až za čtyři týdny?“ zajíká se děvčátko ulekaně. Tvář jí zbledla zklamáním. „Ne, tak dlouho nemohu čekat.“ Pak se chopí ruky kněze a prosí:

„Hleďte, pane faráři, kdybyste tak hladověl jako já a já měla klíč od komory, nenechala bych Vás tak dlouho čekat.“

Tu se kněz s pohnutím skloní k dívce a praví:

„Dobře, mé dítě, příští neděli přijdu zase a donesu ti Tělo Páně!“

Tu zasvítlí paprsek nadzemské radosti v očích ubohého nemocného dítěte.

Měsíce a léta ubíhala. Stav nemocné se stále nelepšil. Naopak, stále se zhoršoval. Jak trpěla asi Lidvina, když ostatní děti dováděly pod jejími okny nebo v zimě běžely k řece bruslit! Jen ona nikdy nesměla s nimi. Tyto všechny radosti už pro ni nebyly. Svůj smutek však neprozradila, a když někdy Vilém chtěl zůstat doma a hrát si s ní, aby jí způsobil radost, říkala mu Lidvina:

„Vezmi si brusle a jdi s ostatními dětmi na led. Trochu se zatím prospím.“

Když však byl bratr opravdu pryč, tu pocítila dvojnásobně své utrpení a samotu. Když se vrátil, musel vyprávět, co všechno dělali, jak daleko jeli a kdo upadl.

Tu se stávalo, že radost, kterou v duchu prožívala, vykouzlila něžné růžičky na její líčka, jež dlouhou nemocí byla tak bledá.

V neděli, když ostatní odešli do kostela, modlila se mešní modlitby s vroucí zbožností a když jí farář přinesl Tělo Páně, necítila skutečně více žádných bolestí.

Bůh jí však v utrpení dal zvláštní útěchu. Když bolesti se stávaly nesnesitelnými, tu vídala často překrásného anděla strážce státi u svého lůžka. Nebeská záře planula mu z tváře a na čele měl korunku s křížkem. Anděl strážný těšil Lidvinu tak podivuhodně, že často říkala:

„Není na zemi tak veliké bolesti a takového utrpení, že by nezmizelo jako rosa před sluncem, jakmile smím hleděti vlivem Boží milosti ve tvář svého anděla strážce.“

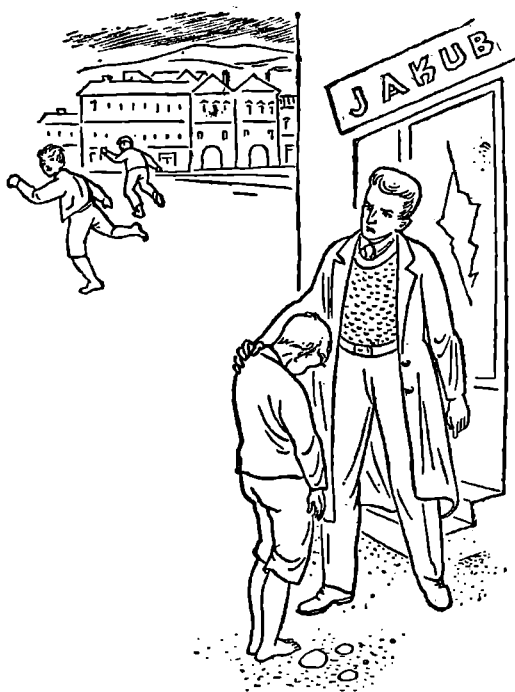
Lidvina oslepla, pravá ruka odumřela, maso z ní opadalo. Na těle měla mnoho vředů. Družky na ni zapomínaly, mnozí se jí posmívali. Ale v přemíře těchto bolestí našla ještě jednu mocnou útěchu. Denně přemýšlela a rozjímalá o hořkém utrpení Páně na hoře Olivové, před nespravedlivými soudci, při bičování a trním korunování, na cestě křížové a v oněch třech hodinách na kříži. Věděla, že Pán vytrpěl všechna muka, aby přinesl oběť z lásky k nám. S přehořkými bolestmi Spasitelovými spojovala své vlastní bolesti a přidávala svou oběť k veliké kalvarské oběti.

Říkala si:

Pro Krista milého nic není těžkého,
pro krásné nebe zapírám sebe.
Brzičko zkusím, umřít že musím,
všecko pomine, smrt mě nemine.
Ctnost jen jediná na věčnost trvá.

Uběhlo 38 let. Konečně nastal pro ni poslední pašijový týden. Musela trpěti jako nikdy před tím, ale utěšovala se tím, že vše snášela společně se svým Spasitelem, jenž právě v tomto týdnu tolik trpěl. Tak přes všechny bolesti spočíval jasný svit na její líci. Když pak velikonoční zvony zvěstovaly Vzkříšení Páně, vzal si Pán Bůh její čistou duši do nebe. 14. dubna 1433 dohořela jako velikonoční svíce na této zemi, ale jen proto, aby ji ruka Boží rozsvítila na věčnosti k novému, nikdy nehasnoucímu lesku.

Ublížils? — Naprav!

„Kdo si chce hrát?“

„Já! Já!“ zvolalo několik veselých chlapců. A hned měl každý v ruce kámen — a teď —: „Pozor! Kdo umí nejlépe trefovat; kdo nejdále dohodí? Hurrrá! Král střelců! Ať žije Staniš! Trefil právě doprostřed reklamy.“

„Tak, co mi za to dáte?“ tázal se Staniš, král střelců

a nastavoval dlaň pro odměnu. Každý mu něco dal; kuličku, zrcátko, provázek, knoflík. Jeden prohrabal všechny kapsy, až konečně nahmatal ve vestě opravdový halěr a pravil uznale: „Tu máš, Stanine.“

„Já hodím ještě dál!“ rozkřikl se Miroš. A hoši se hned rozběhli, každý popadl kámen a už byli připraveni k závodům.

Když se Miroš rozhlížel, kam by si namířil, šeptalo mu svědomí: „Nech toho! Víš že tatínek i pan učitel zakázali házet kamením.“

„A co!“ odbyl Miroš svědomí, „musím ukázat, co dovedu.“

A už to šlo. Ach, jak nádherně uměli všichni házet! Bác!

Kluci zůstali jako zkamenělí. Ale potom jako když do vrabců střelí, rozprchli se na všechny strany. Jen jeden zůstal. Jako by byl přikován. Hodil nejdále — ale rozbil výkladní okno! Miroš!

A teď to bylo jako v automatě. Nahoře vhodíš peníz, a dole vypadne čokoláda. Sotva kámen vletěl do okna, už z obchodu vypadl kupec. Rozběhl se na kluky, uviděl Miroše. Popadl ho, zatřásl jím a rozkřikl se: „Tys rozbil okno?“ Miroš hrůzou nemohl ani promluvit. Tak poznal kupec, že to nebyl nikdo jiný. Chytil ho za ruku a vedl domů k matce.

Matka hned poznala, že je zle, sotva kupec vkročil do dveří.

„Pro pána krále, co se stalo?“

„Je to mrzutá věc,“ pravil kupec, „ale musíte mi

okno zaplatit. Je mi vás líto, ale byl to trochu drahý žert.“

„Mluv, Miroši, cos udělal?“

A teď vykládal Miroš s velkým pláčem a nářkem, jak házeli kamením, kdo dál, a on že vyhrál, ale že to břinklo — a tabule byla na kusy.

Kupec se s matkou brzo domluvil: okno se musí zaplatit! Potom se klidně vrátil do obchodu.

Potichu jako pěna seděl Miroš v koutku. Matka se zamyslela. Neměli peněz nazbyt. A teď ještě vydání za velkou tabuli! Dozlobilo ji to a zavýčítala: „Pořád musíte s tím kamením. Já tě, kluku, uvážu a pak snad bude pokoj...“

Po chvíli dodala: „Počkej, ptáčku, až přijde tatínek domů!“ A pohrozila prstem.

Miroš pohlédl na hodiny. Je půl čtvrté. Za dvě hodiny přijde otec. Co bude potom?

Odbilo půl šesté. Mirošovi bušilo srdce tak hlasitě, že to mohl každý slyšet. Domovní dveře vrzly a po schodech těžkým krokem vystupoval otec. Vidí matce na tváři a poznává z jejího pozdravu, že není všechno v pořádku. Zůstává stát ve dveřích a táže se: „Co se stalo?“ A tu už chlapec začal plakat.

„Dnes musíš vzít Miroše do práce,“ praví matka „ten nám to navařil.“

„Tak, Miroši, copak jsi provedl?“

A ten smutně začal „... my jsme.. házeli kamením.. kdo.. kdo.. nejdále dohodí.. a najednou to břinklo.. a —“

„Rozbil jsi okno?“

„Aaano...“

Tu pravila matka: „Kdyby to bylo jenom okno, pak by nebyla tak velká škoda, ale je to na náměstí, víš u Blažejovských — to velké výkladní okno.“

„Výkladní okno? — To přece stojí hromadu peněz.“

Miroš se skrčil za stolem, neboť čekal výprask, jaký ještě nezažil....

Ale otec ho nebil.

„Pojď sem!“ A odvedl si ho do druhé světnice. „Dones mi svoji pokladničku.“ Miroš ji doněs, otevřel a napočítal: sedm korun čtrnáct haléřů.

„Koupíš za to novou tabuli?“

Ale Miroš beznadějně zakroutil hlavou.

„Zaplatit se musí. Ty nemůžeš, proto ji musím zaplatit já sám. Nejméně šest set korun.“

Šestset korun — chlapci se zatmělo v očích. — Šestset korun!

„Ano, Miroši, nezbyvá mi nic jiného, než abych pracoval přes čas, třeba i v noci, neboť za noční hodiny se více platí. Tak musí tvůj otec dělat pokání za to, cos provedl v jediné vteřině. A přece jsem ti už tolikrát říkal: Neber kamení do ruky! Proč už jednou neposlechněš? A zvláště teď, kdy se připravuješ k první svaté zpovědi.“

Miroš se podíval na otce velkýma očima.

„Ano, chlapče, tak je to: Tys měl zábavu a já mám za to trest. Pracuji od rána do večera a teď musím přidat hodiny ještě i v noci.“

To dojalo Miroše opravdu upřímně. Kdyby ho byl otec zbil, až by se byl válel po zemi, nebylo by ho to tolik bolelo, jako ta smutná řeč otcova. Znovu se bolestně rozplakal. Bylo mu líto, že otec musí teď pro něho přes čas v noci pracovat.

Matka ho slyšela v kuchyni a přišla se podívat. Ale otec jí dal znamení a řekl: „Nech ho, ať si popláče, proto ještě neumře.“

A toho večera bylo u nich posvátné ticho.

*

Je sobotní večer. Otec přichází z práce unavený. Matka i Miroš poznávají, že se mu něco přihodilo. „Copak se stalo, tatínku?“

„Došly velké a spěšné objednávky. Musíme pracovat i v neděli. Ale i to udělám pro Miroše.“

A opravdu. V neděli časně ráno jde otec na první mši svatou a sotva se převlékl, odchází do továrny.

Ale co se stalo s Mirošem? Vždyť to býval v neděli vždycky takový divoký chlapec. Dlouho před velkou mší svatou musel být před kostelem a tam se honil až do sezvánění. A dnes? Vážně se díval na otce a když odcházel, bylo mu tak smutno, že se znovu rozplakal. A jak tiše a skromně šel do kostela. Tak půjde ve svém životě ještě jedenkrát, a to bude, až mu umře otec a matka a on jim půjde na pohřeb.

Celou neděli zůstal doma.

Až do světnice slyšet veselý smích a divoký křik kamarádů, kteří si hrají. Matka se na něho občas

nenápadně podívá, zda ho to přece jen netáhne ven, ale opravdu — zůstává doma. Konečně mu říká: „Nechtěl bys přece trochu na ulici, zdá se mi, že právě zase házejí kamením.“

Tu řekl chlapec hlasitě a rozhodně: „Už se nikdy kamene ani nedotknu!“

Kolem páté hodiny se matka ustrojila a šla s Mirošem otci naproti.

„Tak co, tatínku,“ tázala se matka, „bylo to dnes těžké?“

„Nejhorší to zrovna není, neboť člověk musí dávat jenom pozor na stroje. A přece je to těžké, neboť když někdo pracuje celý týden, aspoň neděli chce mít volnou.“

A zase bylo Mirošovi při těch slovech smutno. To mu však neškodí!

Potom se zase otec tázal: „A co Miroš — co ten dělal celý den?“

„Tatínku, budu ráda, až ty tři neděle budou pryč,“ pravila matka.

„Proč? Stalo se něco?“ tázal se otec.

„Miroš div že celý den neproplakal. Seděl smutný a z domu ani nevyšel.“

Chlapec se začervenal, ale otec byl spokojen. Viděl, že Miroše celá příhoda dojala. A to se otci líbilo. Proto se v duši radoval, že ho tehdy nezbil.

Tak došli pěkně spolu domů. Předě dveřmi se tam potuloval hlouček chlapců. Celí udivení se zadívali na Miroše.

Ach, ten je dnes docela jinačí!

Zůstane takový vždycky? Uvidíme!

Rozbité sklo je už dávno zapláceno. Poněvadž se obchodník spokojil splátkami, které Miroš každého týdne přinášel za otcovu práci přes čas, proto nedošlo k nějakému sporu mezi oběma rodinami. Miroš jako dříve přicházel s košíkem nakoupit, čeho bylo třeba.

Jednou šel zase vedle obchodu.

„Poslouchej, chlapče,“ zavolal kupec, „nemohl bys mi zaskočit na poštu?“

„Ale ano, s radostí,“ pravil Miroš a všechno dobře vyřídil. Když se vrátil, dostal za to padesátihalěr.

„Copak děláváš odpoledne, když přijdeš ze školy?“

„Nejdřív se naučím, co máme uloženo.“

„A potom?“

„Potom si něco čtu nebo pomáhám mamince.“

„Až budeš mít volno, přijď k nám. V obchodě se vždycky nějaká práce najde. Tak si můžeš vydělat i trochu peněz.“

A Miroš přicházel svědomitě každého dne. Chodil na poštu, vynášel po žebříku nějaké balíčky, roznášel do některých domů objednané zboží, a vždycky za to něco dostal, ale ne do ruky — do pokladničky. Matka o tom neměla ani zdání. Myslíla, že chlapec chodí na hřiště jako dříve.

Tak to trvalo už půl roku. Blížily se vánoce.

„Letos toho asi mnoho na svátky nedostaneš,“ říkala jednoho dne matka. „Víš, ta tabule! — Šest set korun!“

„Není ani třeba,“ vesele pravil Miroš.

Jednou mu matka říkala: „Nevyřežeš letos tatínkovi něco ze dřeva?“

Miroš nevěděl, co by na to řekl. To matku zabolelo. Mohl přece otci udělat nějakou radost. Aspoň za to sklo. Už je advent a nevidět, že by se k něčemu měl.

Vánoce. Štědrý večer.

Miroš čekal v kuchyni. Najednou se na chvílečku vytratil — potichoučku se vrátil — schoval něco pod lavici — a čekal.

„Tak, Miroši, pojď už!“ Stromeček zářil a pod ním u jesliček byly nějaké dárky. Zaspívali společně: „Narodil se Kristus Pán.“ Miroš přečetl z biblických dějin článek o narození Páně a otec řekl několik milých slov.

Potom byla nadílka. Miroš tu stál s rukama prázdnýma.

„Tatínku, podívejte se pod jesličky!“

A zatím co otec hledal pod jesličkami, skočil Miroš do kuchyně a popadl košík pod lavicí.

„Maminko — to je pro vás!“

„A co je tohle?“ tázal se otec a držel v ruce obálku.

„Však je to tam napsáno: Milému tatínkovi!“

Otec opatrně otevřel obálku. — Šest set korun!

„Chlapče, kdes to nabral?“

„Miroši, odkud máš ten košík?“

Teď vykládal Miroš, jak dobrého půl roku si vydělával peníze, a jak šetřil, kde jen něco dostal. Umínil si, že sám zaplatí rozbité okno. A protože v pokladničce zbylo ještě něco peněz, naplnil mu obchodník košík dobrými věcmi, které matka vždycky upotřebí.

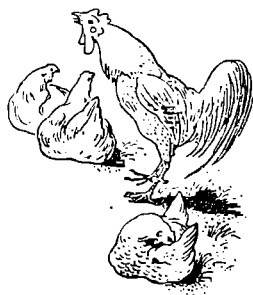
To byl zas jednou opravdu krásný, svatý Štědrý večer. Všichni tři dlouho potom nemohli usnout. Miroš samou radostí a rodiče proto, že si znovu a znovu šeptali: „Máme přece jenom hodného, dobrého chlapce! Zítřka to všechno povíme Svátostnému Ježíškovi.“

Anna Kateřina

Ranní slunko se vyšplhalo až nad obzor a pohasínalo hvězdy. Potom se zadívalo do údolí a shodilo jeden paprsek skulinou do kurníku sedláka Emmericha ve Flamske. Přímo do očí kohoutovi. Ten procitl ze sna, zamrkal levým okem, koukl pravým okem a zakokrhá ze všech sil do nastávajícího jarního rána. Slepice kdákaly a hubovaly chvíli, že je tak časně budí. Potom začaly hučet, aby je pustili z temného kurníku na slunce.

Také v domě vše oživilo. Sedlák vešel do světničky desetileté dcery, aby ji vzbudil.

„Vstávej, Anno Kateřino,“ pravil. „Slunce stojí již na nebi a ty víš, co vždycky říkám.“

„Už vím,“ přerušilo jej děvče. „Mladí ležáci, staří žebráci, a komu se sluněčko dívá do lůžka, ten jistě přijde do chudobince, ale já se tam nedostanu,“ doložila s taškářským úsměvem, „neboť do mého lůžka slunce nikdy nesvítí.“

„Tak jenom rychle ze Spálova,“ pobízel rolník.

„Co dnes budeme dělati, tatínku?“ chtěla ještě Anna Kateřina vědět.

„Nejdříve zavláčíme pšenici,“ odpověděl sedlák. „Pak půjdeme sázet brambory. Štěstí, že máš prázdnou! Tak se obleč a pusť Hnědku z ohrady. Dej však pozor, aby tě nekousla nebo nekopla. Někdy bývá ve špatné náladě.“

„Mně Hnědka nic neudělá,“ smálo se děvče.

Když odešel sedlák z komůrky, vyskočila Anna Kateřina z lůžka. Nejdříve poklekla ke krátké, ale vroucí modlitbě a obětovala nový den Pánu Bohu, všem svatým a andělu strážnému.

„Pravda, andělíčku strážný,“ připojila na konci, „že dáš pozor, aby mě Hnědka nekopla. Pleskni ji trochu, kdyby na to měla chuť!“

Za několik minut běžela již Anna Kateřina přes dvůr. Otevřela dvířka kurníku, takže bílí opeřenci hlučně se vyřítili a křičeli své ranní pozdravy prásátkům a krávě do chléva. Potom odvázala Ořecha od boudy a běžela s ním o závod k ohradě. Tam se volně popásala Hnědka, kterou sedlák za teplých jarních nocí ani nezavíral do stáje.

Sedlák Emmerich měl jenom Hnědku. Před rokem koupil zvíře od jiného rolníka, jenž s Hnědkou asi špatně zacházel, neboť byla nebezpečná. Kousala a někdy i kopla. Nejlépe to s ní uměla Anna Kateřina. I když byla někdy i k děvčeti poněkud vzpurná, přece ji obyčejně poslechla. Dnes se zdála

v dobré náladě. Běžela dívka s radostným řehotem naproti.

„Dobré jitro, Hnědko!“, zvolala Anna Kateřina. „Dnes bude zase mnoho práce pro nás oba. Tak nevzdoruj a buď hodná!“

Vylezla na převrácený kbelík a hop!, a už seděla Hnědce na hřbetě. To bylo však ryzákovi přece tuze neočekávané. Vzepjal se a otočil hlavu po děvčeti, aby po něm chňapl. Ale Anna Kateřina pleskla jej po nose. Hnědka přestala vzdorovat a klusala pomalu k Emmerichovu dvoru, zatím co jí Ořech štěkaje skákal okolo nohou.

Když slunce prokukovalo mezi dvěma kostely v Koesfeldu, byl již kůň nakrmen a zapřažen. S branami vyjeli na pšeničné pole. Sedlák držel divokou Hnědku za uzdu, dívka na ní seděla. Přes obec jeli mlčky. Když však byli mezi poli a lučinami, jež se leskly ranní rosou, upozornil otec:

„Pohleď, Anno Kateřino! Dosud ještě nikdo nešel rosou! Jsme první a budeme-li se zbožně modliti, požehnáme tak pole a louky. Na polích spočívá ještě čerstvé Boží požehnání. Nikdo se tu ještě nedopustil hříchu, ani nevyslovil zlého slova. Teprve když mnoho lidí projde rosou, pak mi to vždy připadá, jako by vše bylo pošpiněno a zkaženo. Ale nyní se pomodleme.“

Právě zvonil kostelník od svatého

Jakuba v Koesfeldu Anděl Páně. Při ranním vyzvánění pozdravili též oni Matku Boží. Rolník sňal klobouk a modlil se hlubokým basem, děvče odpovídalo svým líbezným, dětským hláskem. Tak se nesla společná modlitba polem jako hlahol dvou zvonů, velkého a malého a svolávala na vše, co tu klíčilo a pučelo svaté požehnání.

Přijeli na pšeničné pole. Sedlák se usmál s láskou na osení a něžným pohledem přehlédl své role. Požehnal se a pravil:

„Začněme ve jménu Božím!“ a děvčátko odvětilo: „Amen!“ a udělalo křížek na čele, ústech a prsou. „To jsou tři klíčky,“ myslala si, „aby žádná zlá myšlenka nepovstala v hlavě, neb nevyšla z úst a srdce. Klíčky má Spasitel. U něho jsou dobře uloženy.“

Dali se do práce. Hnědka táhla statně brány přes pole, a kývala co chvíli hlavou, jako by chtěla říci: „Jsem hlavní osoba, dělám největší práci.“ Sedlák přidržoval opratě a dával pozor, aby brány nic nevynechávaly, a rýhy po nich aby byly rovné jako šňůry, neboť nemohl vidět nic nerovného a křivého. Anna Kateřina chodila vedle a pozvedala brány, když dospěli na konec pole, nebo když se na ně nachytalo mnoho drnů. Tak pracovali dlouho všichni tři bez

jediného slova. Krátce před šestou začaly zvony od svatého Jakuba sezváněti.

„Začíná ranní mše svatá,“ pronesl rolník. „Nemůžeme do kostela, ale můžeme aspoň v duchu být přítomni. Tak nám požehná Spasitel, jenž se za nás v kostele znovu obětuje.“

U svatého Jakuba odbilo šest hodin a s věže druhého kostela v Koesfeldu, svatého Lamberta, hned na to se ozvalo šest úderů.

„Teď počíná stupňová modlitba,“ pravil sedlák. „Pomodleme se vyznání viny.“ A třeba jezdili s koněm a branami přes pole, přece se modlili, jakoby stáli před otevřeným nebem a Pán Bůh se všemi svatými se na ně díval. Modlili se církevní vyznání viny, ačkoliv v celém Vestfálsku nebylo čistších srdcí nad jejich. Opravdový křesťan cítí se vždy před Bohem nepatrný a hříšný.

Modlili se Konfiteor. Umíš to také? Pro jistotu ti ho napíši:

Vyznávám se Bohu všemohoucímu, blahoslavené Marii, vždy Panně, svatému Michaeli, archandělu, svatému Janu Křtiteli, svatým apoštolům Petru a Pavlu a všem svatým, že jsem zhřešil převelice, myšlením, slovy i skutky.

Svou vinou,
svou vinou,
svou převelkou vinou.

Vyznávám se Bohu všemohoucímu,
blahoslavené Marii, vždy Panně, sva-
tému Michaeli Archandělu, svatému
Janu Křtiteli, svatým apoštolům Petru
a Pavlu, všem Svatým a tobě Otče,
že jsem zhřešil převelice, myšlením,
slovy a skutky —

svou vinou,
svou vinou,
svou převelkou vinou!

Proto prosím blahoslavenou Marii, vždy
Pannu, svatého Michaela Archanděla,
svatého Jana Křtitele, svaté apoštoly
Petra a Pavla, všechny Svaté a tebe,
Otče, orodujte za mne u Pána, Boha
našeho.

Vyznávám se Bohu všemohoucímu,
blahoslavené Marii, vždy Panně, sva-
tému Michaeli Archandělu, svatému
Janu Křtiteli, svatým apoštolům Petru
a Pavlu, všem Svatým a tobě Otče,
že jsem zhřešil převelice, myšlením,
slovy a skutky —

svou vinou,
svou vinou,
svou převelkou vinou!

Proto prosím blahoslavenou Marii, vždy
Pannu, svatého Michaela Archanděla,
svatého Jana Křtitele, svaté apoštolý
Petra a Pavla, všechny Svaté a tebe,
Otče, orodujte za mne u Pána, Boha
našeho.

Proto prosím blahoslavenou Marii, vždy Pannu, svatého Michaela, archanděla, svatého Jana Křtitele, svaté apoštoly Petra a Pavla a všechny Svaté, orodujte za mne u Pána Boha našeho.

Otec a dcerka pomodlili se co nejvroucněji vyznání viny a Anna Kateřina vyslovila „svou převelkou vinou“ s povzdechem, neboť jí znovu napadlo, že vytáhla přes plot ze sousedovy zahrady jablko, které tam leželo v trávě. Teď jí toho bylo velmi líto. Když však kněz u svatého Jakuba pronášel slova: „Prominutí a rozhřešení hříchů našich uděl nám všemohoucí a milosrdný Hospodin,“ tu jistě Bůh již po sté vymazal ze srdcečka hodného rolnického děvčete tento malý poklesek. Zase přešli branami přes pole. Pak pravil otec:

„Teď se modlí kněz u oltáře Gloria! Pomodleme se s ním.“

A tak se oba modlili nádherný chvalozpěv mše svaté:

Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle! Chválíme tě, dobrořečíme tobě, oslavujeme tě, díky vzdáváme tobě pro velikou slávu tvou. Pane Bože, Králi nebeský, Bože Otče všemohoucí!

Anna Kateřina vzhledla k jasnému, jarnímu nebi, neslétní-li andělé dolů jako za svaté noci v Betlemě.

Z žitného pole vylétl skřivánek a zmizel v modru nebe. Zaspíval svým způsobem Gloria s nimi.

Ano, kde můžeme tak srdečně děkovati Pánu Bohu jako na poli, kde jeho mocí a láskou vyrůstá chléb!

Anna Kateřina zahleděla se ke kříži, stojícímu ne-daleko v polích. Slunce oblévalo jej září. S vroucím srdcem modlila se dále:

Pane, Synu jednorozený, Ježíši Kriste! Pane Bože, Beránku Boží, Synu Otce! Jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi! Jenž snímáš hříchy světa, přijmi pokornou prosbu naši! Jenž sedíš po pravici Otce, smiluj se nad námi!

Nyní počaly vyzvánět také zvony u svatého Lamberta. Slunce házelo své zlato na rosou se třpytící zemi. Skřivánek se již ztratil v nebeském blankytu, ale jeho píseň mísila se s pěním zvonů. Děvčátku připadalo, jako by celá Boží příroda, zvony a skřivánek a sluncem ozářená země dozpěvovaly Gloria. Z celého srdce zajásala v uzávěru svaté písně: Neboť ty jediný jsi svatý, ty jediný Pán, ty jediný svrchovaný, Ježíši Kriste, se svatým Duchem ve slávě Boha Otce!

*S*láva na výsostech Bohu

*a na zemi pokoj lidem dobré
vůle! Chválíme tě, dobrořečíme
tobě, oslavujeme tě, díky vzdává-
me tobě pro velikou slávu tvou.
Pane Bože, Králi nebeský, Bože
Otče všemohoucí! Pane, Synu
jednorozený, Ježíši Kriste! Pane
Bože, Beránku Boží, Synu Otce!
Jenž snímáš hříchy světa, smiluj
se nad námi! Jenž snímáš hříchy
světa, přijmi prosbu naši! Jenž se-
díš po pravici Otce, smiluj se nad
námi! Nebot ty jediný jsi svatý,
ty jediný jsi Pán, ty jediný jsi
svrchovaný, Ježíši Kriste, se Svá-
tým Duchem ve slávě Boha Otce!
Amen.*

*S*láva na výsostech Bohu

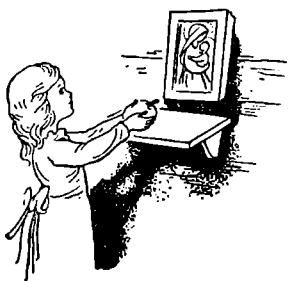
*a na zemi pokoj lidem dobré
vůle! Chválíme tě, dobrořečíme
tobě, oslavujeme tě, díky vzdává-
me tobě pro velikou slávu tvou.
Pane Bože, Králi nebeský, Bože
Otče všemohoucí! Pane, Synu
jednorozený, Ježíši Kriste! Pane
Bože, Beránku Boží, Synu Otce!
Jenž snímáš hříchy světa, smiluj
se nad námi! Jenž snímáš hříchy
světa, přijmi prosbu naši! Jenž se-
díš po pravici Otce, smiluj se nad
námi! Neboť ty jediný jsi svatý,
ty jediný jsi Pán, ty jediný jsi
svrchovaný, Ježíši Kriste, se Svá-
tým Duchem ve slávě Boha Otce!
Amen.*

Mlčky chodili pak dále vzhůru dolů po poli. Hnědka jen kývala hlavou od samého spěchu. V nitru dívčině dosud zněly překrásné verše chvalozpěvu, jež se byli právě společně domodlili.

Najednou pravil otec:

„Tak, nyní bude u svatého Jakuba obětování. Položme knězi na zlatou patenu, na níž má hostii, také svou práci a námahu i celé své srdce!“

Anna Kateřina přikývla. Obětovovala ráda. Ve stodole měla pověšený obrázek Panny Marie, jak drží Ježíška na ruce. Před tento obrázek přibila destičku. To byl její obětní oltář. Daroval-li jí někdo jablko, kousek cukru neb jinou sladkost, šla tajně do stodoly, položila to na poličku a pravila: „Milý Spasiteli, daruji ti to!“

Ačkoliv to činila potají, zpozoroval to přece její bratr a bral si s oltáře úkradkem její obětiny.

„Pravda,“ modlil se upřímně před oltářem, „že mně to darujete? Neříkáte ničeho? Tedy jste s tím srozuměni. Ach, to je dobře!“ Pak se se svou kořistí odplížil.

„Teď je Sanctus,“ upozorňoval sedlák Emmerich. „Tu sestupují andělé a modlí se s námi. Nesmíme také chybět při svatém chvalozpěvu.“

A oba se modlili s veselým srdcem: Svatý, svatý, svatý jest Pán Bůh zástupů! Plna jsou nebesa i země

slávy tvé! Hosana na výsostech! Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně! Hosana na výsostech!

„Nyní se pomodlíme za všechny dobré křesťany na světě,“ dodal otec po chvílce, „zvláště za Svatého Otce, biskupy a kněze, za nemocné a umírající a všechny, kteří mají zapotřebí Boží ochrany.“

„A za maminku doma,“ doloží Anna Kateřina.

„Ano, za maminku,“ přikývl sedlák a oba se hodně vroucně modlili, zatím co kněz u oltáře sepjal ruce, aby rovněž vzpomněl žijících křesťanů.

Ale slyšte! Teď začal vyzváněti sanktusový zvonek na věži svatého Jakuba. Sedlák zastavil koně, sňal klobouk a poklekl na hnědou půdu. Jeho dceruška učinila totéž po jeho boku.

Ježíši, tobě žiji,

Ježíši, tobě umírám,

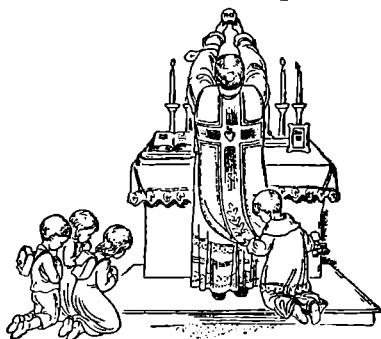
Ježíši, tvůj jsem živ i mrtev.

A opět zazněl zvonek.

Ježíši, smiluj se nade mnou!

Ježíši, slituj se nade mnou!

Ježíši, odpusť mi hříchy mé!

„Teď se proměňuje chléb a víno v Tělo a Krev Páně a obojí obětuje Pán rukou kněze Otci v nebesích za nás lidi jako tehdy na kříži na Golgotě. Rozjímejme o jeho utrpení a lásce!“

Znovu chodili nahoru a dolu po pšeničné roli. Na úvratí pohlédla Anna Kateřina k polnímu kříži a zdálo se jí, jako by na svatém dřevě kříže visel Spasitel v tisícerych mukách.

„Nyní vzpomeňme na mrtvé,“ připomněl otec. Děvčátko myslelo na prastarý nápis vedle vchodu na věži kostela svatého Jakuba. „Smilujte se nad námi aspoň vy, přátelé naši, neboť ruka Páně dotkla se nás!“

Ne, na dušičky nikdy nezapomínala, ale mše svatá může jim obzvláště přispět.

„A teď se zbožně pomodleme Otče náš,“ pravil sedlák a předmodlil se polovičku, dívka se pak domodlila.

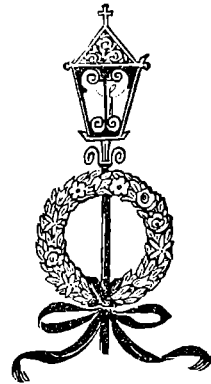
Pak říkali společně: „Zbav nás, prosíme, Pane, všeho zla minulého, přítomného i budoucího a na přimluvu Rodičky Boží Marie a všech svatých uděl milostivě pokoje za dnů našich, abychom přispěním tvého milosrdenství byli i hříchů vždy prosti i před všelikým zmatkem bezpečni.“

A děvče se modlilo co nejvroucněji:

„Pane, nejsem hodna, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rei slovem a uzdravena bude duše má!“

„Nyní vstupuje Spasitel do srdcí věřících. Je svatě přijímání. Za rok půjdeš i ty, Anno Kateřino. Ale už teď smíš se mnou prositi Spasitele, aby vešel duchovně do našich duší se svou milostí a láskou.“

Otec odřikával pomalu:

„Tělo Pána našeho Ježíše Krista zachovej duši naši k životu věčnému.“

Se svatojakubské věže zahlaholily opět zvony a zvěstovaly konec mše svaté. Oba dělníci na poli už zase se věnovali své práci, cítili však, že požehnání svaté mešní oběti vznáší se nad jejich prací a sestoupilo do jejich srdcí.

Právě když byli hotovi s pšeničným polem, přinesla matka snídani, konev mléka, chléb a sýr. Jak chutnalo těm dvěma, kteří se posadili na mezi! Než však sedlák nakrojil chléb, udělal na něm nožem kříž, a vysvětloval:

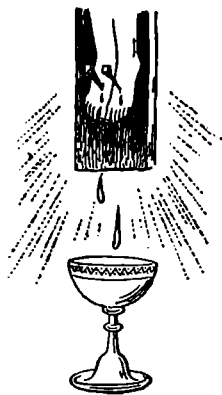
„Chléb je posvátný od té doby, co jej Pán Bůh zvolil, aby z něj vytvořil své nejsvětější Tělo. Proto je také rolnická práce posvátná, neboť sedlák pečuje o chléb a chrání jej. Bůh pak jej nechává vyrůst. Bůh se sedlákem pracuje rukou v ruce. Lidé stále mluví o zázracích a my přece žijeme samými zázraky a milostmi Božími! Pohleď na zrnko v zemi! Leží tam a z něj vyroste dlouhé stéblo a přinese užitek stoná-sobný. To je ten veliký div. Tak žije sedlák s Pánem Bohem pospolu. Tak se učí při práci modlitbě!“

Tu přikývla selka tiše hlavou a pravila:

„Modli se a pracuj! Pak se ti bude vždy v životě dobře dařit.“

„Máš pravdu, ženo,“ souhlasil otec! „Obojí patří k sobě! Modlitba a práce!“

Víte, kdo bylo děvčátko, o němž jsem Vám vypravoval? Byla to blahoslavená Anna Kateřina Emmerichová. Odešla později do kláštera a Pán Bůh ji zvláště vyznamenal tím, že na vlastním těle vytrpěla jeho bolesti a smrt. Později totiž měla na rukou a nohou znamení svatých ran Páně. Dle jejího příkladu naučte se i vy děti mít: Ruku při práci, srdce u Boha.

Bílý šat

„Františko, pojď domů!“ zavolala matka do zahrady, kde si hrály děti.

„Co je, maminko?“ otázala se Františka, jež měla tváře ještě rozpálené od hry.

„Ráda bych si s tebou promluvila o šatech k svatému přijímání,“ řekla matka. „Je čas, abychom na to pamatovaly.“

„Och, maminko, to udělejte, jak sama myslíte,“ bylo hned hotovo děvčátko. „Víte, že nejsem žádná parádnice jako Olga Nováková. Ta je opravdu pyšná až hrůza. Celý den do mne hučí, jaké bude mít krajky a vyšívání. To již není k vydržení.“

„Ale dítě, nesmíš tak ostře posuzovati svou kamarádku, to není hezké,“ kárala matka.

„Ta není mojí kamarádkou a parádivá je také, to říkají všechny.“

„Už s tím přestaň,“ poručila matka. „Tak co bude s tvými šaty?“ „Ale pan kaplan řekl, že to je vedlejší věc, to prý máme přenechat maminkám.“

„Ale promluvit si s tebou o tom musím,“ usmála se matka. „Pan kaplan to jistě tak nemínil. Hleď, dítě, bílý šat, kterým se oděješ v den prvního svatého přijímání, nejsou přece šaty jako každé jiné. Je to slavnostní a posvátný šat a má hluboký význam. Pře-

mýšlej jen o tom! Když jsi přijímala první svátost křtu, kladl kněz také na tebe bílé roucho.“

„Vím, to bylo moje křestní roucho,“ pravila Františka živě.

„A víš také, co kněz při tom říkal? Ne? Tak ti to povím. Pravit: Přijmi bělostné roucho nevinnosti, a bez poskvrny dones je před soudnou stolicí Pána našeho Ježíše Krista, abys měla život věčný! Víš nyní, co to znamená?“

„Vím; křtem svatým se děje v duši veliká změna. Duše dříve hříchu podrobená stává se duší čistou, dítkem Božím.“

„Ovšem, to jest křestní nevinnost, kterou dostaneme, když se stáváme Božími dětmi!“

„Správně! Bílý šat je rouchem dětí a má nám připomínati posvěcující milost, darovanou nám křtem svatým. V prvních dobách křesťanských bývali obyčejně křtění až dospělí. Po dlouhé přípravě přijímali o Bílé sobotě křest svatý a s prvou svátostí také bílý šat. Ten nosili až do neděle po velikonocích. Víš, jak se nazývá první neděle po velikonocích?“

„Ale ovšem, to jest přece Bílá neděle.“

„Dobře. Jmenuje se Bílá neděle, poněvadž kdysi pokřtění o Bílé neděli měli naposled na sobě bílý šat. Vidíš nyní, jak posvátným a důležitým je bílé roucho?“

„Ano, maminko, to je křestní roucho,“ přikývla Františka. „Ale vy jste mi chtěla vykládat o šatech k svatému přijímání.“

„Nechápeš to? Přistupuješ-li ke stolu Páně, musíš být také v posvěcující milosti!“

„To je pravda, jinak by to byla svatokrádež a to je velký hřích,“ horlivě přisvědčila Františka.

„Ano, milost posvěcující si musíš přinést k oltářní mřížce a bílý šat ti připomíná, že ti Pán Bůh při křtu dal tento nádherný dar své lásky, roucho dítek Božích. Víš přece z biblických dějin, že Pán Bůh dal také prvním lidem šaty, vidíš?“

„Ano, byly to šaty lidí, kteří zhřešili. Při křtu svatém jest s nás však Adamova vina smyta. Nenosíme pak šat hříchu, nýbrž roucho milosti. Z hříšníků stali jsme se Božími dětmi. Bílé roucho nám to připomíná. A proto také budete mítí bílé šaty, znamená, že jste děti Boží, v den svého prvního svatého přijímání!“

„Když bílé šaty toto všechno připomínají, pak jsou ovšem něco velmi důležitého a ne něco vedlejšího,“ mínila Františka zadumaně.

„Vidíš, sama jsi to pochopila, že bílé šaty nejsou pro parádu. K tomu jsou bílé šaty příliš vážné a posvátné. A nyní ti něco ukáži, Františko. Počkej chvíličku,“ a s těmi slovy vyšla matka z pokoje.

„Co to jen bude?“ myslilo si děvče zvědavě. Nemohla se ani dočkat, až se matka vrátí. Přinášela krabici, převázanou modrou stuhou. Matka ji opatrně rozvázala. Pak sňala víko, rozhrnula hedvábný papír a podala krabici dívce.

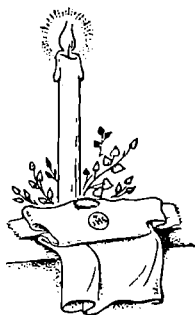
„Křestní roucho,“ podotkla při tom.

„To je moje křestní roucho?“ zajíkala se zmateně Františka a sahala opatrně na sněhobílou tkaninu. „Ó, to je překrásné. Proč jste mně to neukázala již dříve?“

„Poněvadž jsem ti to chtěla ukázati až před tvou Bílou nedělí. Šila jsem ti sama toto roucho a ještě než jsi se narodila. Pak jsem poprosila kněze, aby je posvětil a oděl tě do něj při křtu.“

Františka se zapýřila radostí.

„Smím je vytáhnout z krabice?“ tázala se pak.

„Ovšem, dítě,“ přikývla matka. Pozorně vyňala Františka posvátný šat z bílé krabice. „Ó, maminko, to je krásné! Není to monogram Spasitelův, který je vyšit na něm vpředu sněhobílým hedvábím? To vše jste opravdu sama dělala, maminko?“

„Ovšem, dítě! Kristův monogram znamená, že křtem stala jsi se křesťanským dítětem. Můžeš mně věřiti, že při vyšívání pomodlila jsem se mnohý Otčenáš a Zdravas, aby Pán Bůh dal, by jsi jej vždy ve cti nosila.“

„Maminko, tehdy mně byl ale příliš dlouhý!“ žasla dívka. „Myslím, že ještě dnes bych jej oblekla,“ zkoumavě podržela krásný šat před sebou!

„Ano, úmyslně jsem jej ušila tak veliký, abych ti z něj jednou pořídila šat na Bílou neděli.“

„Tedy si smím tyto šaty vzíti k prvnímu svatému přijímání?“ tázalo se děvčátko úctyplně.

„Ano, tento šat, tvůj křestní šat, roucho Božího dětství, si vezmeš ku stolu Páně. Hned se do toho pustím a upravím jej.“

Dlouho ještě pohlížela Františka na skvostný šat, pak se potměšile usmála a pravila:

„Máte ale štěstí, maminko!“

„Jak to?“ ptala se matka.

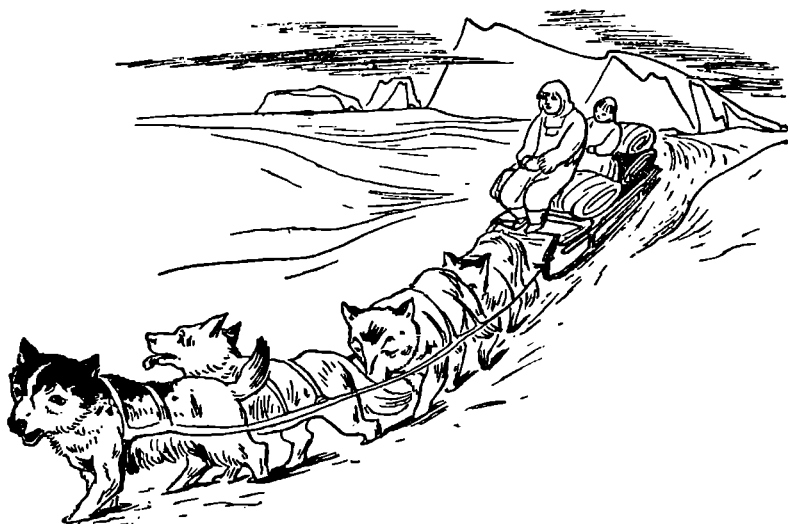
„Že jsem se narodila jako dívka a ne jako chlapec,“ smála se šťastně Františka. „Kdybych totiž byla chlapcem, nemohla bych jej vzít!“

„To máš ovšem pravdu,“ usmála se matka.

„Víte, maminko,“ pokračovala Františka horlivě, „často jsem si přála býti hochem. Hoši smějí docela jinak dovádět a lézt na stromy, než my. Dnes se však raduji, že jsem dívkou, protože smím o Bílé neděli vzít svůj křestní šat.“

„Milá Františko, šat Božího dětství, jenž zdobí tvoji duši, má zůstat čistý po celý život. Kéž by sis jej přinesla neposkvrněný až před soudnou stolicí Boží!“ pravila matka a slza se jí zaleskla v oku.

Sněhem a ledem

Bylo to už ku konci roku, kdy Páter Kajetán dostal zprávu, že na vzdáleném ostrově jeho farnosti nemocný Eskymák tak rád by se nechal zaopatřit a přijal posilu na cestu do věčnosti. Nějaký lovec z polárních krajů to misionáři zvěstoval. Přivedl také s sebou jedenáctiletého chlapce, aby kněze doprovázel neznámou cestou. Eskymácký chlapec se jmenoval Na-Anka. Okamžitě zapřáhl misionář své psy do saní a pečlivě tam vložil zásoby pro sebe, chlapce a psy. Potom vzal Nejsvětější Svátost ze své chudičkové kapse. Byla dřevěná, pokrytá stromovou kůrou, a jen kříž

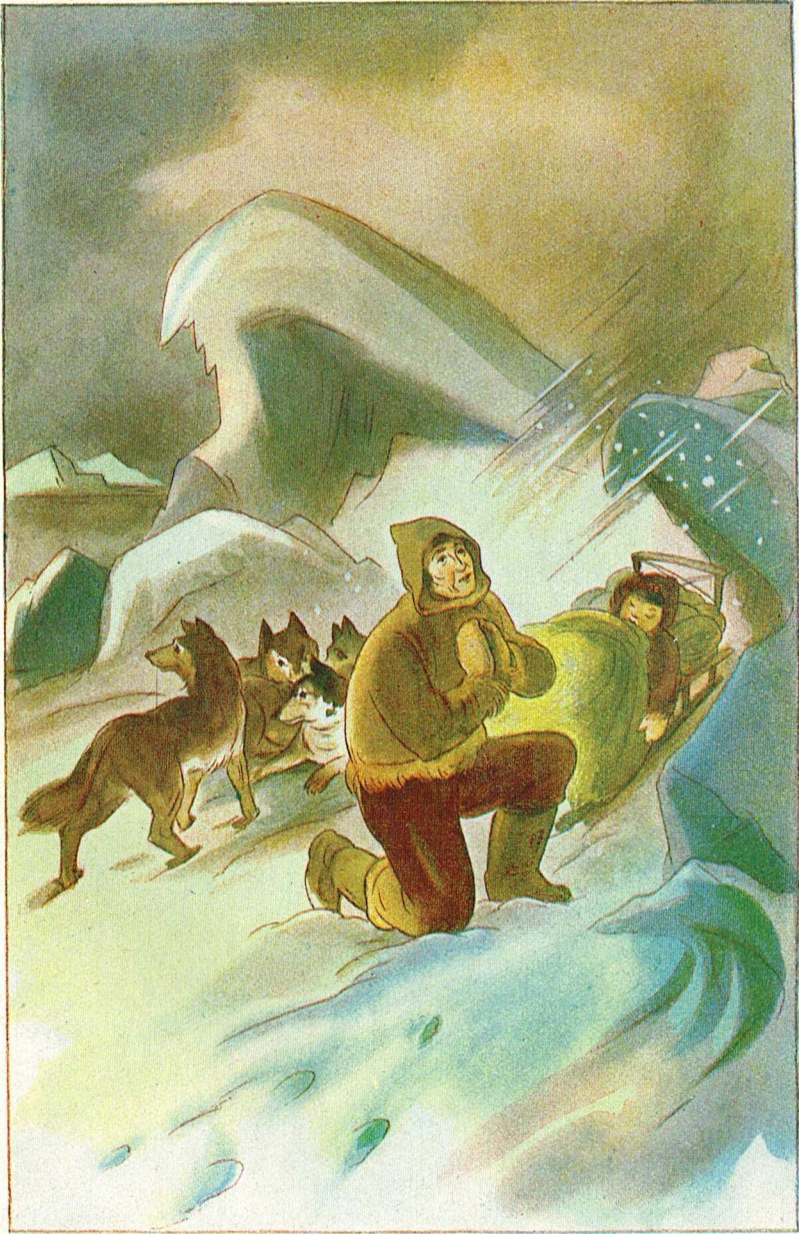
hlásal, že je to dům Boží v ledových končinách. A vyjeli.

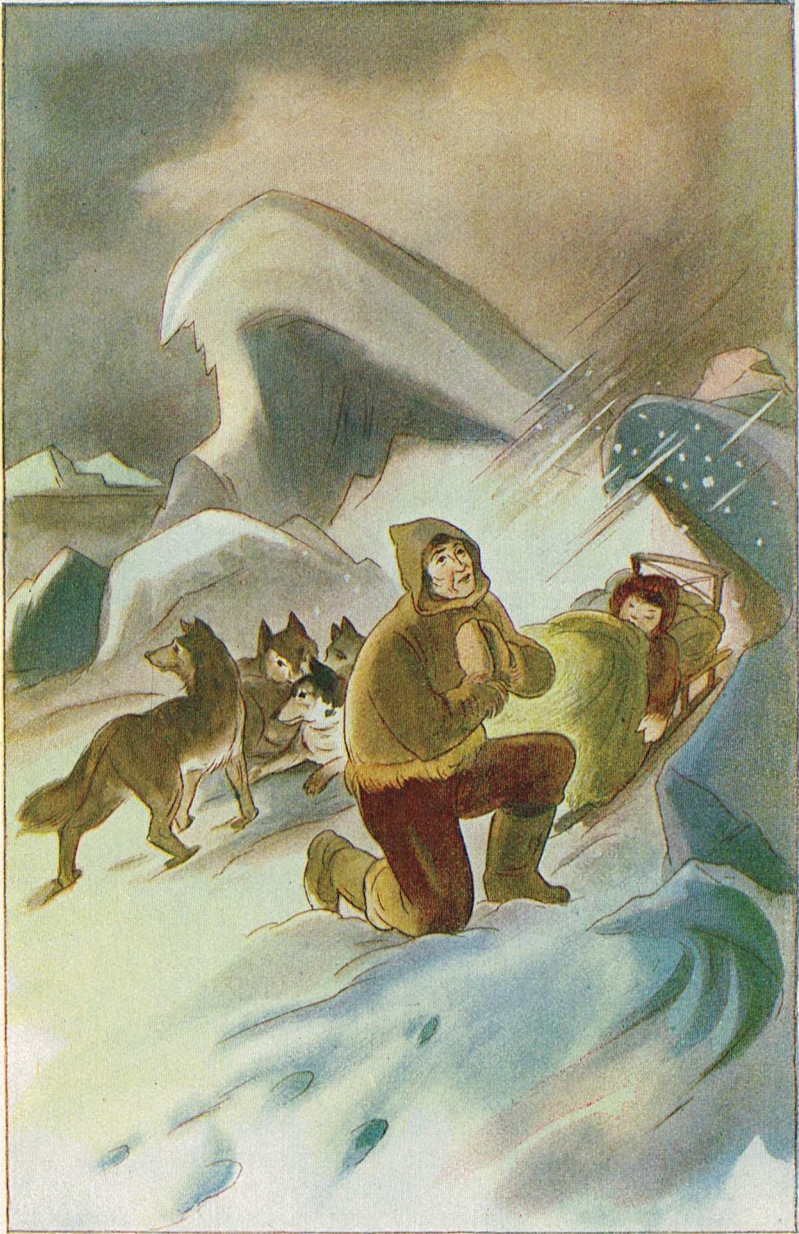
Z počátku bylo vše v pořádku. Silní psi byli dobře vycvičeni. Zuřivě napínali řemeny, jako by tušili, jak osudná může být jízda v tak pozdní roční době. Byla už krutá zima, a teploměr ukazoval stále kol 40° pod nulou. Zabalení do kožichů krčili se na saních — kněz a Eskymák. Nepromluvili ani slova, když ujížděli s vichřicí o závod. Kněz modlil se a klaněl Spasiteli, jež nesl přes zamrzlé moře k umírajícímu. Chlapec vzpomínal na otce, jenž se chystal k smrti, když z domu odcházel.

Časem vystřelil misionář z revolveru, když chtěl popřát psům chvilku odpočinku. Chytří psi se hned zastavili. Věděli, že teď dostanou jídlo. Eskymácký chlapec házel jim kukuřičný chléb a vařené ryby. Pak se jelo dál, až někde na ledové pláni našli vhodné místo k přenocování. Kněz a Eskymák se skrčili pod hromadu kožišin a snažili se usnout aspoň na několik hodin. Posilnění vydali se znovu na cestu.

Někdy se zapletl některý pes do řemenů. Na-Anka po každé běžel, aby mu pomohl. Tak byli oba poutníci už třetí den na cestě a doufali, že šťastně dojedou zavčas než se úplně setmí.

Tu najednou uchopil chlapec kněze za ruku a pln hrůzy ukázal k východu. Co tam bylo? Snad smečka vlků nablízku? Těm by se mohli ubránit hořícími pochodněmi a výstřely z revolveru. Co však kněz spatřil, bylo mnohem horší. Zuřivá bouře hnala se

proti nim. Psi začali skučet a škubat se v postrojích, jako by je hnali všichni běsi. Chlapcová tvář byla zsinalá. Počal se třást a zubama cvakat. Sněhová bouře na otevřené ledové pláni — toť jistá smrt.

Kněz jenom sevřel v dlaních zlatou patenu, v níž nesl Nejsvětější Svátost a modlil se vroucně, jak snad ještě nikdy v životě: Pane, zachraň nás, hyneme! A tu se mu zdálo, že slyší z běsnící bouře odpověď: Proč se bojíte, vždyť jsem s vámi!

V tu chvíli vykřikl Na-Anka radostně a ukázal na hromadu ledovců, která se zvedala na sněhové pláni. Psi jako by sami tušili, že ledové balvany jim poskytnou záchranu, rozběhli se k nim v zuřivé hrůze — a opravdu, v posledním okamžiku, kdy strašná bouře už všechno rvala a unášela s sebou, našli lidé i zvířata záchranu pod ledovou hrází.

Už několik dní vězeli Páter Kajetán a Na-Anka v ledovém vězení. Čas od času sáhli do zásob a krmili psy. Bouře však neochabovala, ba naopak, rostla den ode dne. Hrozné nebezpečí se blížilo. Kněz vzal potravu jen na několik dní. Co se stane, až nebudou mít psy čím krmit? Hlad dožene i tato krotká zvířata k takové zuřivosti, že se vrhnou na své pány nebo roztrhají jeden druhého.

Po třech dnech už jim nezůstalo skoro nic — a bouře stále nemínila polevit. Což umřou hladem, když se byli zachránili ze sněhové bouře? Zoufalá beznadějnost se už zmocňovala i kněze. Ale pak opět sáhl po svaté schránce, kterou nosil na prsou. A nová

naděje se v něm probudila, takže znovu mohl těšit malého Na-Anku, který mrazem a chladem už sotva se hýbal.

A zase uplynuly dva dny v hrůze a hladu. Psi byli už strašně nepokojní. Hlodali postraňky, vyli hladem, zimou a napadali se navzájem. Kněz nemohl si ani na chvíli zdřímnouti, neboť musel ustavičně dávat pozor na psy. Zlostnými očima hleděla naň smečka, když ji chtěl rozehnat a nebezpečně skučela. Jen výstřelem z revolveru se kněz před nimi ještě chránil.

Dalšího dne už kněz slabotou sotva na nohách stál. Boj s hladovou smečkou byl čím dál tím obtížnější. Jednoho psa musel už zastřelit, neboť byl od druhých příliš pokousán. Čerstvé maso, které jim hodil, podráždilo psy ještě k většímu hladu. Jestli sám slabotou klesne, vrhnou se naň a v okamžiku roztrhají.

Chlapec, který nařikal pod hromadou kožešin, nemohl mu ničím pomoci. A zase přepadl kněze pocit opuštěnosti a beznadějnosti. Hrozný osud se neodvratně blížil. Zítra slabotou zemře. Pak bude všemu konec!

Chlapec byl úplně vyčerpán. Už, už chtěl páter Kajetán rozlomit svatou hostii, aby podal Nankovi, kterého nedávno pokřtil, i sobě svaté přijímání jako posilu na cestu do věčnosti, když tu náhle bouře umlkla a odešla jak přišla. Zůstala jen tichá, třeskatá zima.

Všechna únava s kněze spadla. I psi cítili, že záchrana se blíží. Maik, vedoucí pes, vrčel a kousal, až

všechny zas přivedl k poslušnosti. Kněz ustlal chlapci na saních, sám si stoupl dozadu a jízda začala. Už nejeli tak rychle, neboť i psům síly docházely. Než přece ještě téhož dne dosáhli cíle své dlouhé jízdy.

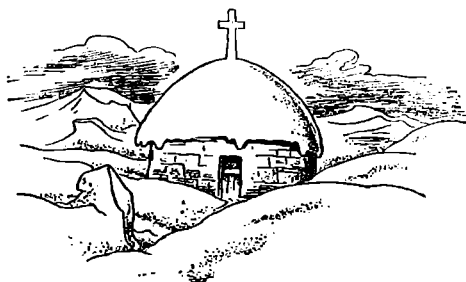
Na-Anka měl ještě tolik síly, že mohl ukázati směr ke sněhové chýši, v níž jeho otec čekal na kněze a Spasitele. Jako matka dítě, tak něžně donesl kněz chlapce pod střechu. Když mu dali opatrně trochu pojist, vrátily se chlapci síly. Kněz se však věnoval nejdřív umírajícímu. Vyslechl zpověď, podal mu Tělo Páně a udělil pomazání nemocných. Touha po svátostech držela nemocného na živu, neboť sotva mu kněz udělil apoštolské požehnání, Eskymák umíral. Radostný úsměv rozhostil se mu po tváři.

Teprve teď mohl kněz pomyslit na svou únavu a hlad. S dojemnou láskou pečovali o něho příbuzní zemřelého, ale slabost byla veliká. Usnul ještě při jídle. Neprobudil se celé dva dny. Ale i potom to trvalo ještě několik dní, až byl tak silný, že začal pomýšlet na návrat.

Poněvadž jízda v zimě byla velmi nebezpečná, chtěl se páter Kajetán co nejrychleji vydat na cestu, třebaš ho Eskymáci prosili, aby u nich zůstal až do jara. Kněz však nemohl tolik měsíců být vzdálen od hlavní misijní stanice, a tak jednoho rána zapřáhl opět psy do saní a vydal se na dalekou cestu. Když šťastně dojel, velmi se v misijní stanici zaradovali, neboť ho už považovali za ztraceného. Mysleli si, že zahynul ve sněhové bouři. Páter Kajetán však vyprávěl, jak ho

Spasitel, kterého vezl na saních, sílil, těšil a zachránil v bouři i od smrti hladem.

„Kdybych jej nebyl měl u sebe,“ říkal kněz, „byl bych si zoufal, ale Spasitel byl se mnou, a tak mě odvaha a síla neopustila. Vždyť my misionáři známe jeden pramen síly a útěchy — tajemství, které nás sílí ve všech útrapách, a které nám pomáhá snášet i největší bolesti a nejstrašnější opuštěnost, je to Nejvyšší Svátost oltářní. Tu cítíme, že i v největších nebezpečích a nejhorší opuštěnosti nejsme sami. Pán Ježíš jde s námi, podpírá pomocnou rukou a slíbá nás.“

Jak Václav pozval Ježíška

Krásná, májová neděle. Slunečko svítilo jako málokdy, květiny se usmívaly, motýli si hráli. Několik dětí z vesnice si po požehnání vyběhlo na stráň ke kapličce, ležící jako tichý, bílý velikonoční beránek v zeleném lese. Posadily se do trávy a udiveně se rozhlížely daleko do kraje, kde viděly mnoho vesnic a kostelních věží. Chlapci hádali, jak se která asi jmenuje. Najednou ukázal nejmenší chlapec na kapličku a tázal se:

„A kdo tam bydlí?“

Jedno děvče odpovědělo:

Tam bydlí Pán Ježíš!“

„Jak to víš?“ — tázal se posměšně Václav.

„Nedával jsi pozor, co dnes kázal pan farář?“ — odbyla ho Jarmila.

„Už jsem na to zapomněl!“ smál se Václav a hrál si s broučkem na dlani.

„Tak? — káralo jej děvče, — tak ti to povím ještě jednou! Pamatuj si: Pán Ježíš je s námi všude po všechny dny až do skonání světa.“

„Tomu nevěřím!“ — pravil chlapec lehkomyšlně. Všecky děti naň udiveně pohlédly.

„Musíš tomu věřit! Sám Pán Ježíš to řekl“ — pravila ulekaně Jarmila.

„U mne ještě nebyl!“ posmíval se Václav.

Najednou vystoupil z kaple překrásný hošík. Šaty měl běloučné jako sníh, čisté oči mu zářily jako hvězdičky. Přistoupil k Václavovi, dlouho se na něho díval — všechny děti kolem ztichly jako při pozdvihování — a pak pravil vážně:

„Václave, — dosud jsi mě nepozval!“

Potom se smutně vrátil do kaple.

Děti se za ním dívaly, — všechny věděly, kdo byl tento malý host, ale netroufaly si to vyslovit.

Vstaly a tiše se rozběhly domů.

Václav šel poslední, — úplně sám.

*

Jarmila se po chvíli zastavila a hleděla na nešťastného chlapce. Viděla, že pláče. Poznal svaté dítě

a nemohl naň zapomenout — ale nevěděl, co by měl dělat. A při každém kroku cítil se nešťastnější a opuštěnější.

Dosud jsi mě nepozval!

Tak řekl hošík, a Václav věděl, dobře věděl, jak se ten hošík jmenoval — ale poněvadž předtím tak hrubě mluvil, proto se ani neodvážil jeho jméno vyslovit. Jenom v ulekaném srdci mu to znělo stále hlasitěji, jako když o velikonocích největší zvon slavnostně vyzvání:

„Ježíš — Ježíš —“

Nemohl dále. Sedl si na mezi a plakal. Ostatní děti už byly daleko — všude bylo ticho — jenom kos si zpíval...

Jarmila se vrátila k chlapci a těšila jej: „Povím ti tajemství. Nikdo o něm neví jenom maminka. Jistě tě to potěší.

Víš ještě jak letos v zimě vyhořelo stavení na pasekách. Byl to hrozný oheň. Všecko shořelo. Šest dětí nemělo ničeho, ani peřin, ani chleba. Jednou jsme sáňkovali. Dostala jsem veliký hlad. Běžela jsem domů k obědu. Potkala jsem chlapce z pasek. Měl chatrné šaty. Bylo vidět, že je mu zima a že má hlad. Napadlo mi: Dej mu svůj oběd!

Hned jsem toho však litovala: Máš sama velký hlad! Ale řekla jsem si: A přece mu dám svůj oběd — z lásky k Ježíškovi!

Vzala jsem chlapce za ruku a přivedla k nám. Jak mu bylo dobře v teplé světnici, jak si pochutnal!

Ale já jsem byla ještě šťastnější. A víš proč?

To je právě to moje tajemství! Jenom si pomysli: když jsem se otočila, stál za mnou Ježíšek, — právě takový jak jsi ho dnes viděl — a pěkně se usmíval. Tak šťastná jsem ještě nikdy nebyla.“

*

Václav už ležel, ale stále ještě vzpomínal na svěřené tajemství. Dobře si zapamatoval, jak si děvče pozvalo Ježíška — tím, že řeklo: „Daruji svůj oběd chudému chlapci z lásky k Ježíškovi.“

S těmi myšlenkami Václav usnul. Když se probudil, byl už jasný den, slunečko nahlíželo do světnice a divilo se, že chlapec je tak dlouho v peřinách. Václav pootevřel levé oko, vystrčil trochu pravou nohu, ale hned ji zase schoval. Jak teploučko bylo v lůžku! Udělal si pohodlné hnízdečko, zavrtal se do něj — a pohodlný Vašíček spal sladce dál.

Najednou byly hodiny: sedm!!! Václav se probudil a hleděl jak vyjeven.

Sedm hodin? — myslel si — hm, sedm hodin! Kdybych hned vstal, přišel bych ještě na mši svatou... Ale co moje teplá postýlka?!! Ne, nejde to... Dnes ne!... Zítرا!!

Lehl si na druhý bok, zavřel oči, samým blahem si jen pobroukával a snažil se usnout. Ale už se mu to nedařilo. Obrátil se, ale ani tak to nešlo. Neboť najednou mu napadlo tajemství malé, rozumné Jarmily — a už mu nedało pokoje.

Myslel si: Což kdybych teď přece jenom vstal — z lásky k Ježíškovi — snad bych ho také viděl!

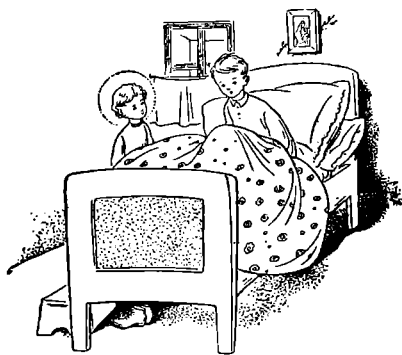
Chvilku ještě rozvažoval, pak si řekl rozhodně, skoro jako dospělý muž:

„Dobře! — Vzhůru! — Z lásky k Ježíškovi!“

Odhodil peřinu a protíral si oči.

„Vidíš, že to jde — slyšel najednou tichý, sladký hlas — z lásky k Pánu Bohu dokážeme všechno!“

Udiveně se rozhlédl... vedle stál Ježíšek, usmíval se a vesele mu podával kalhoty.

*

Václav přišel ještě zavčas na mši svatou. Zpíval a modlil se jak dosud nikdy. Vždyť si stále vzpomínal, jak vzácný host jej hned ráno navštívil. Při pozdvihování jako by jej unášela zlatá křídla. Celý šťasten sliboval slavnostně:

„Dnes chci dělat všechno, všechno z lásky k Ježíškovi!“

Před školou stál už hlouček dětí. Dívaly se k modrému nebi, po němž plulo několik bílých mráček jako stříbrné lodičky kamsi daleko, a ptáci se bezstarostně proháněli. Všecko bylo tak rozzářené, veselé. Tu si povzdychl nějaký chlapec:

„Tak pěkně — a my musíme do školy!“

„Dnes mě škola ani trochu netěší — přisvědčil jiný. Raději bych šel do lesa, k potoku, kde jsme si včera hráli.“

„A já bych šla nejrady na louku. Je tam plno kvítí a naší suší seno.“

„Máte pravdu — pravil Václav smutně — dnes je to opravdu těžko jít do školy!“

„I když já půjdu s tebou?“ — otázal se najednou milý, svatý hlas.

Václav se otočil a viděl Ježíška. Podával mu ruku, druhou zase Jarmile, a tak vešli do školy — a teď už to nebylo ani trochu těžké!

*

Dnes dával Václav velice pozor. Nespouštěl očí s pana učitele, stále se hlásil a uměl nejlépe číst. Pan učitel se divil a pochválil jej. Ale Václav si stále v duchu říkal:

„Dnes všecko z lásky k Ježíškovi!“

Cítil, že Ježíšek za ním stojí a pomáhá mu.

Tak to bylo v první hodině. Ale potom už to bylo těžší, mnohem těžší dávat pozor a spolupracovat. Václav pomaličku zapomínal na Ježíška, co chvíli pohlédl do okna, nepokojně posedával, houpal nohama. Najednou přiletěl brouček a sedl si na početnici. Václav se zájmem sledoval, jak se procházel po číslicích, a tu a tam jej tužkou popohnal.

Najednou byly na věži tři čtvrtě. Václav se vzpamatoval a zašeptal si:

„Všecko z lásky k Ježíškovi!“

Zastyděl se, odehnal broučka a dával pozor. Čtvrt-hodinka uběhla jak voda, zazněl zvonek a volal: Přestávka! Přestávka!!

Děti vyběhly na hřiště, a pan učitel jim tam vhodil míč. Kluci křičeli a honili se za míčem jako vlci. Václav vedl, ale stále si nemohl pořádně kopnout, neboť v poslední chvíli mu vždy míč přebral jakýsi chlapec, a nádhernou ranou odkopl. Už sotva dýchal, v boku jej začínalo píchat, zlobil se. Nevěděl, zda by měl chlapci nadstavit nohu nebo se naň rozkřiknout. Naštěstí mu napadlo:

„Dnes všecko z lásky k Ježíškovi!“

Přemohl se, a v tu chvíli se onen chlapec otočil a vesele se mu podíval do očí. Václav jej poznal a zašeptal si: To je Ježíšek!

A ten se usmál tak mile a poslal míč překrásným obloukem přímo Václavovi pod nohy. Ach, jak byl šťasten!

Odpoledne sedl si Václav k úlohám. Slohovou vypracoval hravě. Byla o stěhovavých ptácích — a on znal skoro všechny ptáky v lese i v polích. Pak sáhl po jiném sešitu, a mrak nechuti zatáhl mu čelo.

Počty! — Zpropadené počty!

Namočil pero a opisoval sloupec číslic. Podtrhl a sečítával. Nezdálo se mu to dobře. Znovu. Po chvíli začínal bručet, levou nohou kopal do stolu. Už po-

čítal po čtvrté — nevycházelo to, nevycházelo. V tváři byl červený, na nose se začínal potit — najednou do něj vjela zlost — popadl sešit a práskl jím o stůl.

Maminka se až polekala. Dobrotivě vzala sešit a pravila:

„Zkus to ještě jednou, Václave!“

„Ne! — zakřikl chlapec. Nebudu počítat, už to nevydržím, uteču do Ameriky, do prémie, k Indiánům. Tam nepotřebují žádné počty!“

„Zkus to ještě jednou — pravila matka — z lásky k Ježíškovi!“

Václavem to trhlo. Udiveně se podíval na matku a povzdychl si:

„Tak — z lásky k Ježíškovi!“

Znovu vzal péro. Zdálo se mu, jako by se mu na rozpálené čelo položila dětská ručka. Hned se uklidnil. Ve světnici bylo ti-cho jako v lesní kapliče. Václav to

cítil: Ježíšek je se mnou a pomáhá mi!

Ovšem že se ani neohlédl, styděl se, že byl tak zlostný. Hleděl jenom na sloupec číslic a počítal — a teď — buď Pán Bůh pochválen, přece to vyšlo!

Když byl s úlohami hotov, ukrojila matka dětem krajíc chleba, namazala a pravila: „A teď se běžte

podívat na ten krásný Boží svět. Ráda bych šla s vámi, ale mám mnoho práce.“

Nebylo třeba děti dvakrát pobízet. Hned se oblekly, zavolaly Jarmilu a zamířily k lesu.

Václav byl tak šťasten, že by byl nejraději výskal, ale najednou zašeptal Jarmile: „Teď by s námi mohl ještě někdo jít. Však víš, koho myslím.“

Děvče přisvědčilo a pravilo: „Snad ho potkáme.“

„Kde?“ tázal se Václav.

„Kde to bude nejpěknější!“ odpovědělo děvče.

Šli stále výš a výš, až byli u lesa. Jedle šuměly tak velebně a tajemně, jako by umělec hrál na varhany. Když se ohlédli, viděli pod modrým nebem zelené louky, plné kvítí, stříbrný potok, několik vesnic v kvetoucích zahradách — ach, to bylo krásné!

Malý Jenda se vyptával hned na to, hned na ono, a Jarmila nestačila vysvětlovat.

Na konec se tázal: „A kdo udělal ty louky, vodu, kvítí a stromy?“

„To přece víš,“ pravila Jarmila, „Pán Bůh všechno udělal.“

„Proč?“ tázal se chlapec.

„Z lásky!“ pravila Jarmila.

A od lesa jako sladká ozvěna doletělo: „Z lásky!“

Václav poznal ten hlas. Hned se otočil. I ostatní děti viděly tam pod velikou jedlí mezi pomněnkami a konvalinkami Ježíška, jak žehná širé krásné zemi. Děti si klekly, aby jim také požehnal. Ale Ježíšek je vzal za ruku a řekl: „Pojďme!“

„Kam?“ tázal se Václav trochu nejistě.

„Tam výš, stále výš,“ řeklo božské Dítě, „třeba až do nebe!“

Tak putoval Ježíšek s dětmi krásným lesem až je zase přivedl k vesnici. Václav natrhal kytičku květin a chtěl ji dát Ježíškovi na rozloučenou. Ale ten mu řekl:

„Udělej tím radost někomu, koho máš rád.“

Chlapec se chvíli rozmyšlel a pak pravil:

„Tam na hřbitově leží moje sestřička. Daruji jí kytičku.“

„To půjdu s tebou!“ řekl Ježíšek, a šli spolu na hřbitov. Tam položil chlapec květy na hrob, klekl si vedle a pomodlil se. Bylo mu smutno, — vždyť měl sestřičku velice rád, a zatím mu ji v zimě vzala smrt.

Při modlitbě se Ježíšek sklonil a vybral nejpěknější květy a pravil tiše:

„Ty nejkrásnější donesu tvé sestřičce.“

„A kde je?“

„U mě v nebi!“ usmálo se božské Dítě a zmizelo.

Nadešla noc. Hvězdičky se usmívaly až jim zlatá očka zářila. Na zemi se však děti schovávaly pod peřinu.

Také Václav už ležel. Svědomí měl klidné, a srdce šťastné. Dalekou cestou byl unaven, a proto usnul sotva si lehl.

U sousedů se Jarmile také oči zvolna zavíraly.

Najednou se otevřely dveře, a vešel malý, krásný andělíček. Měl růžová křídla a v ruce nesl hořící svíčku. Ale kdo to za ním jde?

Ježíšek!

Sedl si na stoličku vedle lůžka a pravil: „Přišel jsem ti poděkovat, Jarmilko.“

„Zač pak, Ježíšku?“ tázala se jako ve snu.

„Žes dnes pěkně naučila Václava, jak mě má milovat a pozvat si při každé práci i zábavě. Pamatuj si: Kdykoli dítě vykoná něco z lásky k Pánu Bohu, pozve si jej tím k sobě. Láska je něco tak velkého, že přivedla Pána Boha k lidem. Připomínej to často dětem, aby nezapomněly.“

„Ano, Ježíšku, ráda tak udělám,“ zašeptalo děvče.

Ježíšek vstal, požehnal dítě a tiše odešel...

Ve snu viděla Jarmila nebe plné hvězd. Pozdní chodci netušili proč mléčná dráha září jak málokdy. Děvče to však vědělo dobře a šeptalo si radostně a zbožně:

„Ježíšek... Ježíšek po ni přišel na svět a hledá lidi, kteří by ho milovali...“

Pašijový týden ministranta Zdeňka

Byla středa svatého, pašijového týdne. Děti, které se chystaly k prvnímu svatému přijímání, vyznaly se právě ze svých hříchů a celé šťastné a veselé odcházely z kostela. Pavel a Zdeněk najednou omočili prst ve svěcené vodě a společně překročili kostelní práh.

„Ty, Pavle,“ pravil Zdeněk, když spolu ušli mlčky kousek cesty, „ode dneška po celý život neudělám ani jeden hřích!“

„Tak jistě to přece nemůžeš vědět,“ pravil rozvázně Pavel. „Také už nechci hřešit, ale zda to také dokážu?“

„Proč by ne? Kdo chce, ten může všechno!“ ujišťoval Zdeněk.

„Kdyby teď někdo přišel a řekl mi: Poslouchej Zdeňku, tu je kříž. Když naň neplivneš, tak tě zabiju! Myslíš, že bych na kříž plivl? Raději ať mě zabije, ale to bych neudělal.“

„Jaké ty máš divné nápady,“ smál se Pavel. „Kdo-pak by tu u nás chtěl po tobě takové hlouposti?“

„No, však já také jenom říkám: Kdyby to tak bylo, pak bych se nechal zabít.“

„To jsi už opravdu velký svatý, a mučedníkem budeš co nevidět,“ posmíval se Pavel. „Měl bych se podívat, zda ti už neroste svatozář kolem hlavy. Ale když jsi tak svatý, pak mě můžeš místo sebe nechat zítra při mši svaté klapat klapačem.“

„Zbláznil ses?“ zvolal Zdeněk a zadíval se kamarádovi do tváře, jako by opravdu patřil do blázince. „Chtěl bys klapat? Na Zelený čtvrtek klapat? Když mě k tomu pan farář ustanovil!? Nee, tak svatý zas nejsem!“

„Škoda,“ pravil Pavel. „Velice rád bych to byl zkusil!“

„Nenaříkej, na rok to můžeš dělat zase ty,“ těšil ho velkomyslně Zdeněk.

Oba chlapci při řeči došli právě na náměstí, když najednou uslyšeli ukrutný hluk. Prapodivná hudba odkudsi vřeštěla. Klarinety, trubky a bubny! Ale ještě něco jiného do toho zaznívalo. Bručelo to jako dudy.

„Medvědi,“ vykřikl Zdeněk a tleskal radostí rukama.

„Medvědi?“ pravil Pavel, „ne to je cirkus! Či nevíš

ještě, že na obecní louce začali dnes stavět cirkus?“

„Cože, cirkus? Nic nevím, vždyť jsem se teprve včera vrátil od tetičky.“

Ale Pavel měl pravdu, neboť dlouhý pestrý průvod táhl právě na náměstí. Vpředu jel na koni divně nastrojený muž a troubil až v uších zaléhalo. Potom šlo několik malých koníků.

„To jsou zebry,“ poznával je Zdeněk. Potom jeli velbloudi a plný vůz opic. Za nimi pochodovalo mnoho lidí od cirkusu, bílých, černých, žlutých a ukrutně vyhrávali na prapodivné nástroje. A nakonec se kolébal hrozitánský slon, opravdový slon. Vedl ho černoš se zlatým kroužkem v nose a nahoře seděl hloupý August. Měl strakatý slunečník a na všechny strany posílal rukou hubičky.

„To dnes praskne prasátko!“ pravil Zdeněk rozhodně, když průvod zašel.

„Jaké prasátko?“ tázal se Pavel nechápavě.

„No moje pokladnička, hliněné prasátko, do něhož si ukládám peníze. Musím být rozhodně v cirkusu!“

„Cožpak jsi pohan?“ pravil Pavel. „Zítra je Zelený čtvrtek a ty dnes poběžíš do cirkusu? Však ti maminka už něco poví! V tyto svaté dny tam ani nevzkročím.“

Ale Zdeněk také nesměl. Matka právě žehlila, když přišel se svým nápadem. Jenom si založila ruce v bok, změřila kluka od hlavy až k patě a od paty až k hlavě a otázala se: „Kdepak jsi byl dnes odpoledne?“

„U zpovědi,“ odpověděl Zdeněk.

„A proč jsi se zpovídal?“

„Poněvadž zítra je Zelený čtvrtek, a já už za týden půjdu k prvnímu svatému přijímání.“

„No,“ pravila paní Zdražilová, „a to chceš právě v polovici svatého týdne běhat do cirkusu? To se pěkně připravuješ. Tak abys věděl: budeš doma a dost. Tu malou oběť přece přineseš božskému Spasiteli.“

„Nepřejete mi ani trochu radosti!“ zabručel chlapec a jako zuřivý vyběhl ze světnice.

Zdeněk utekl do kůlny, sedl si tam na špalek a od zlosti až vyl. Pořád šetří a šetří, a teď konečně přijde do města cirkus a on tam nesmí, protože je svatý týden, a protože se chystá k prvnímu svatému přijímání. Co to má s cirkusem co dělat? Zdeněk až zuřil od nerozumného vzteku. Zdálo se mu, že bude po něm. Teď začne na louce odpolední představení pro děti a on sedí pod kůlnou. Vlasy by si rval, když na to pomyslí. Ve zlosti popadl palici a bušil do špalku. Nejraději byl by rozmlátil celý svět. Ale protože na to byl trochu krátký, začal štípat dříví na kousky, až mu pot vyvstal na čele.

Po chvíli přišla matka pod kůlnu a pravila:

„Tak je to dobře, chlapče, jen buď užitečný.“ Ach, kdyby jen byla věděla proč Zdeněk štípal dříví! Div že nepraskl. Při večeři nepromluvil Zdeněk ani slova. Od zlosti byl ještě bledý jako stěna. Matka naň několikrát starostlivě pohlédla a otec se tázal:

„Copak je tomu chlapci?“

„Snad něco snědl, a teď je mu špatně,“ myslila

matka. „Nejlépe bude když půjde hned do lůžka.“ To ještě k tomu. Ještě aby šel spát se slepicemi! Chlapec zlostí až skřípal zuby. Ale otcovo slovo platí. Co nadělá? Tak tedy do kanafasu!

„Nezapomeň se pomodlit večerní modlitby!“ volala za ním ještě matka.

A co! Modlit se! Na to má vždycky ještě čas. Na spaní nebylo ani pomyslení, a k modlitbě neměl ani trochu chuti. A tak nespokojen s Pánem Bohem a celým světem vstoupil do své světničky. Práskl botkama o zem, šaty pohodil a vlezl pod peřinu.

Po ulici šlo několik dětí s křikem vedle oken. Byly jistě v cirkusu. A on? On leží v lůžku a zlostí se div neudusí.

Najednou mu bleskla hlavou myšlenka! Až mu srdce při tom zůstávalo stát! To by bylo něco! Jak je pozdě? Půl osmé. O osmi začíná večerní představení. To by ještě přišel včas. Už chtěl vyskočit z lůžka, když zaslechl jak schody zapraskaly. Dveře se otevřely a matka vešla. Potřásla hlavou nad tím nepořádkem a pak trpělivě posbírala botky, punčochy a šaty a uložila pěkně na své místo.

„Je ti hodně špatně, chlapče?“ tázala se a starostlivě pohlížela na své nejmladší dítě. „Nebo je to jenom kvůli tomu cirkusu? Co?“

Zdeněk jenom mlčky zavrtěl hlavou.

„Musíš přece uznat, že se to dnes nehodí,“ pravila matka.

„Někdy jindy můžeš zcela jistě. Zítra je však Ze-

lený čtvrtek. Spasitel začíná trpět a ustanovil Nejsvětější Svátost. V takový den přece nemůžeš běžet do cirkusu a smát se hloupostem šašků! Či to nechápeš? Však cirkus tady bude ještě přes svátky.“

„Máte pravdu maminko,“ přisvědčil Zdeněk pokrytecky.

„Kromě toho byl jsi dnes u svaté zpovědi. Co jsi dostal za pokání?“

„Tři Otčenáše a Zdrávasy.“

„To je maličké pokání, že! Proto to přijmi jako pokání, že dnes nesmíš do cirkusu. Uděláš tak Spasiteli radost. A teď dobrou noc. Vyspi se, abys zítra mohl pěkně ministrovat.“

„Dobrou noc, mami,“ zašeptal Zdeněk. Ale sotva že matka zavřela dveře, procedil skrze zuby: „A já přece dnes půjdu do cirkusu!“

V okamžiku se oblékl. Opatrně otevřel okno. Pak se rozhlédl po zahradě. Latě, na kterých byla přivázána réva, sahaly až po okno. Před několika týdny je otec přibíl, a Zdeněk při tom pomáhal. Byly dosti silné. Ty už udrží takového chlapce jako je on. Ale stát! Musí si vzít přece peníze! Tak pojd' sem, prásátko! Ve skříní v nejvyšší příhradě odpočívalo zvířátko. Zašklebilo se na chlapce, když otevřel dveře.

„Už jsi dost tlusté,“ zabručel Zdeněk. Vzal kladívko a rozbil bez lítosti hliněnou pokladničku. Sláva! To v něm bylo peněz! To vystačí na třikrát. Honem všechno shrábl do kapsy. Posbíral střepy a zahodil je co nejdále mohl do zahrady. Na měkké zemi ani neza-

cinkaly. Chvíli poslouchal, ale potom se přehoupl přes okenní rám.

Šťastně se dostal dolů. Nikdo ho neviděl. Branka byla už zavřena, ale copak to je pro kluka. Jedna, dvě a už přeskočil plot.

Na ulici nebylo ani človíčka. To se mu také znamenitě hodilo. Utíkal, jak jen mohl. Louka nebyla daleko. Brzo zaslechl cirkusovou hudbu, kterou se obecenstvo lákalo dovnitř. Pyšně šel Zdeněk k pokladně a žádal vstupenku na první místo. Byla za 5 korun. Ale Zdeněk měl dost peněz. Chtěl přece všechno důkladně a zblízka vidět! Tu vjeli na louku Indiáni a cowboyi. Ach jak to uměli jezdit! Hned viseli s koně vpravo, hned zase vlevo. Náhle zmizeli koni pod břichem. Najednou spadli na zem, už se zdvihli, honili se za běžícím koně, vyskočili naň rovnýma nohama, v plném trysku stáli na rukách, a dělali úžasné přemety! Při tom stříleli z pistolí jako blázni.

Teď cvičili na visuté hrazdě dva muži vysoko až pod samou stanovou plachtou. Ti přímo létali ve vzduchu, a když lidé trnuli hrůzou, že už spadnou a zlámou si krk, po každé se šťastně zachytili.

Zdeněk cítil jak mu od dívání srdce buší jako zvon.

Pak přišli Číňané a roztočili talíře na tenkých hůlečkách. Jiní se pověsili za cop na hrazdu, rozhoupali se, až Zdeněk trnul, že si jej vytrhnou. Několik Indů polykalo a plivalo oheň a vráželi si nože hluboko do hrdla. Tucet Arabů postavilo pyramidu pět poschodí vysokou. Najednou udělali přemet, aniž by se prstem země dotkli.

To musím doma hned zkusit, říkal si Zdeněk a oči mu jen hořely vzrušením.

Potom postavili velikou železnou klec. Branou vpustili tygry a lvy. Pak k nim vešel muž s bičem v ruce. To byl krotitel zvěře. Přinutil dravce, aby skákali a lezli po žebří. Některá zvířata zdála se být strašně divoká. Nechtěla poslechnout. Zuřivě skákala do mříží a hrozně tloukla do silných železných tyčí, které jim krotitel nadstavoval. Pak ale zapráskal bičem a zvěř musela přece poslechnout. Bylo to hrozně napínavé, neboť se zdálo, že dravci každou chvíli svého pána roztrhají na kusy.

Mezi tím běhali všude šašci a dělali vtipy. Jeden se dal oholit. Druhý donesl plný kbelík mydlin. Koštětem ho namydlil a kosou holil. Poněvadž se při tom nepohodli, vylil mu nakonec plný kbelík mydlin na hlavu. Zdeněk se smál, až mu slzy po lících stékaly.

Potom přišel do cirkusu i slon. Ani byste nevěřili, jaké umělecké kousky prováděl. Stál na jedné noze a hrál na kolovrátek, ba i na varhany zahrál. Na předavek přijeli všichni lidé od cirkusu na koních, oslech,

velbloudech a několikrát objeli celé hlediště. K tomu hrála hudba řízný pochod, a bengálské světlo nádherně zářilo.

No, a potom byl konec.

*

Bylo už úplně tma, když Zdeněk vyšel ze stanu. Ale znal cestu nazpaměť. Tu a tam hořela i pouliční lampa. Ale přece mu srdce prudčeji zabušilo, když si vzpomněl na cestu k domovu. Jen jestli matka něco nezapozorovala. Snad jí nenapadlo jít se ještě jednou podívat, zda chlapec spí! Pak by ráno zažil jinačí cirkus! Ale snad to všechno dobře dopadne.

*

Když šel vedle kostela, uslyšel najednou hlas malého zvonku. Pak viděl jak bliká ve tmě malá lucerna. Ach, co to? Zaopatřování! Teď viděl pana kaplana, který je připravoval na svaté přijímání. Nesl Nejvyšší Svátost na prsou, a nerozhlízel se. „Bohu díky! ani si mě nevšiml,“ šeptá Zdeněk. Ale chlapec, který před ním nesl lucernu a cinkal, to byl, ano, to byl Pavel. A ten se hluboce sklonil ke Zdeněkovi, když za rohem jednoho domu poklekl.

„Jenom aby ten mě nepoznal!“

A proto honem se bil v prsa a modlil se:

Ježíši, v tebe věřím,

Ježíši, v tebe doufám,

Ježíši, tebe nade všechno miluji.

Ale srdce mu při tom prudce počalo bušit, a bylo mu jako by mu někdo do ucha šeptal: Pokrytče!

Doma bylo ještě světlo v kuchyni. Matka tedy byla ještě vzhůru.

Jak duch dostal se Zdeněk do zahrady. Jedna překážka by byla tedy odbyta. Teď zbývalo ještě vyšplhat se po latích. Nebyla to maličkost. Ale jiná cesta nezbývala. Tak, s chutí do toho!

Z počátku šlo všecko dobře. Ale v polovici cesty to náhle prasklo. Jedna lať se zlomila. Málem by byl Zdeněk sletěl dolů. Ale Bohu díky, dopadlo to ještě dobře. Po chvíli byl nahoře a šplhal se otevřeným oknem do světničky. Dlouho nemohl usnout. Cirkusová hudba stále mu zněla v uších, a neviděl nic než divoké lvy a tygry, tančící slony a Číňany, jak se houpají na copech. Ale do toho neustále cinkal zvonek k zaopatřování, a pořád viděl kněze jak nesl Spasitele.

Štěstí, že kaplan si vzal sebou Pavla. Jak snadno mohl vzkázat pro Zdeňka! A tak by se byl prozradil celý podvod. „Inu, člověk musí mít štěstí!“ zasmál se Zdeněk, a znovu se pokoušel usnout. Ale spánek nepřicházel. Nepokojně se převaloval se strany na stranu. Hleděl si vzpomenout ještě jednou na všechny ty

vtipy šašků. Ale nedařilo se mu to. Po každé mu do toho zacinkal zvonek k zaopatřování, a zase viděl kněze, jak nese Spasitele tmavou nocí k nemocnému. Tu mu napadlo, že se ještě nepomodlil večerní modlitbu, a snad proto nemůže usnout. Proto začal odříkávat:

Dříve než k spánku ulehnu,
k Bohu své srdce pozvednu,
jenž chválen buď a veleben,
za vše, co dal mi dnešní den,
a jestli v čem jsem pochybil,
prosím, by mně to odpustil.
Pak spokojeně mohu spát,
můj anděl bude u mne stát.

Najednou mu bylo horko. Kdy se vlastně zpovídal? Bylo to opravdu odpoledne? Jak byl šťastný po zpovědi! Jak se ještě chlubil před Pavlem, že po celý život už ani jednou nezhřeší. A co se potom stalo? Jak vzdoroval matce! Jak zuřil! A potom? Ano, potom upláchl, třebaš mu to matka zakázala, a přece se dostal do cirkusu. Nebyl to hřích?

„Vždyť přece v Desateru nestojí, že by člověk nesměl jít do cirkusu!“ hleděl výčitky vzdorně zakřiknout. Ale najednou vyvstalo před ním veliké IV. přikázání a volalo: Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl a dobře ti bylo na zemi.

Je jisto, byla to velká neposlušnost, a matku by to

velice mrzelo, kdyby to věděla. Ale ta neví o ničem, nic neupozorovala. Tak hloupý Zdeněk není, aby se nakonec prozradil.

Ale neměl by se raději hned zítra ráno přiznat? Byla by sice hrozná bouřka, ale ta by přešla, měl by však s krku břímě, které Zdeňka čím dál tím více dusilo.

No, upřímně řečeno, nebylo to od něho pěkné, že uprostřed svatého týdne a k tomu ještě za chvíli po zpovědi, běžel do cirkusu.

Zítra začne Spasiteli strašné utrpení, o němž Zdeněk v postních týdnech tolikrát rozjímal, když konal pobožnost Křížové cesty. Co bude zítra? Zelený čtvrtek. Den, kdy Spasitel ustanovil Nejsvětější Svátost oltářní. Daroval apoštolům i nám své tělo a krev. Ještě několik dnů a Spasitel přijde k němu.

Jak svědomitě se Zdeněk připravoval! A teď to na jednu všecko zkazil, kvůli hloupému cirkusu zkazil! Jak by to napravil?

To bude muset být pořádná oběť, kterou by to mohl napravit.

Dlouho Zdeněk přemýšlel. Konečně mu něco napadlo. Nechá zítra místo sebe Pavla klapat. To je přece oběť. To bude veliká oběť! Což se na to netěšil celý rok jak bude klapat?

Matce však neřekne ničeho. Nač by jí to také říkal. Vždyť by jí tak jenom pokazil všechnu velikonoční radost. A to přece nesmí! Jen zámek na ústa! Klapač to dá všecko do pořádku!

Když Zdeněk aspoň toto dobré předsevzetí učinil, usnul.

*

Bylo už hodně pozdě, když ho matka ráno budila. „No tak! Ještě jsi se nevyspal? Vždyť jsi šel tak skoro do lůžka!“ pravila matka a dívala se po očku na chlapce.

„Ale ano, dobře jsem se vyspal,“ koktal Zdeněk a oblékl se rychle jako hasič.

„Nic mi dnes nepovíš?“ tázala se matka a zastavila se na prahu.

„No ovšem. Dobrý den, maminko!“ pravil Zdeněk a chystal se na cestu do kostela.

Brzo potkal Pavla.

„Tak jsi byl včera přece v cirkusu?“ tázal se hned.

„Jak to?“ dělal Zdeněk nevinného.

„Jenom nezapírej! Vždyť jsem tě přece viděl, když jsem šel s panem kaplanem k nemocnému.“

„Pro mě a za mě můžeš to vědět,“ zahučel Zdeněk.

„Ale jak to bylo se zaopatřováním?“

„No, kaplan poslal nejdříve pro jiného ministranta. Ale ten nebyl doma, snad odejel někam na svátky. Tak si vzkázal pro mě.“

„Nevíš, kdo byl ten první ministrant?“ velmi namáhavě se ptal Zdeněk.

„Ne, to nevím! To mi neříkali. Ale jaké to bylo v cirkusu?“

„Pěkné, ušlo to,“ zabručel Zdeněk. „Jak už to bývá ve všech cirkusech!“

„Nezdá se, že bys byl velice nadšený. Ale přiznej se, dovolila ti maminka, abys tam šel?“

„Toť se ví! Neptej se tak hloupě!“ zabručel Zdeněk a hleděl při tom do země.

„To se velice divím!“

„Ostatně,“ zamlouval Zdeněk řeč, „rozmyslel jsem si to, a můžeš dnes klapat ty.“

„Co, klapat? Opravdu bys mě nechal? Či snad proto, abych na tebe nezáloval?“

„Na tom nezáleží. Ale chceš nebo nechceš?“

„Ovšem že chci, když ty o to nestojíš. Velice se na to těším!“ radoval se Pavel.

Tak došli až k sakristii.

„Honem, hoši,“ pravil kostelník. „Zdeňku, budeš klapat.“

„Ne, letos bude Pavel,“ mručel Zdeněk. „Slíbil jsem mu to.“

„No, to je snad po prvé, co ministrant nechce klapat. Na Zelený čtvrtek,“ divil se kostelník. „Ale mně je to jedno.“

Kostel byl plný lidí, a přemnozí se připravovali k svatému přijímání.

Začala mše svatá. Oltářní kříž byl zahalen bílou rouškou, protože dnes byl den radosti. Spasitel nám daroval Nejsvětější Svátost. V bělostném rouchu přistoupili kněží k oltáři. Varhany hrály slavnostně a mohutně.

Zaznělo Gloria in excelsis Deo! Sláva na výsostech Bohu!

A tu začalo v kostele všechno hrát a zvonit, co jen mělo hlas a zvuk. Varhany jásaly všemi rejstříky, lid zpíval. Zvony přímo rozlévaly proudy radosti s věže, a půl tuctu ministrantů cinkalo kde jakým zvonkem. Oči jim při tom zářily radostí. Jenom jeden se nemohl upřímně radovat. Radostné zvonění ho přímo bolestně bodalo do uší. Srdce měl tak stísněné, div že hlasitě nezaplakal. To byl Zdeněk.

Jak se také mohl radovat dnes na Zelený čtvrtek, v den tiché ministrantské radosti, když hromadil v duši hřích na hřích?

Evangelium o ustanovení Nejsvětější Svátosti zpíval jáhen a teď přišlo obětování, ten velký okamžik, kdy dá znamení klapač, neboť zvony musí mlčet, i ty velké na věži, i ty malé u oltáře. Teď musely i varhany utichnout, neboť nyní padal do duší věřících vroucí soucit se Spasitelem, který na hoře Olivové klesl na tvář k zemi a ve smrtelných úzkostech volal: „Otče můj! Je-li možno, vezmi toto utrpení ode mne. Ale ať se stane, co ty chceš, nikoli co chci já.“

Ach, jak prosil Spasitel nebe i zemi o útěchu! Ale zdálo se, že ho Otec neslyší. Apoštoly našel Kristus Pán jak spali. Jenom jeden byl vzhůru. A ten přicházel, aby Ježíše zradil. Jak býval Zdeněk zlý na tyto ospalé a pohodlné apoštoly, když kaplan vykládal tuto událost! Ale byl lepší? Připravil svým jed-

náním Kristu Pánu aspoň trochu radosti? Což ho nezarmoutil v noci na Zelený čtvrtek, kdy Spasitel myslel jen na veliký skutek lásky, který vykoná druhého dne, a k němuž pozve kdysi i Zdeňka? A stále ještě vířily klapače! Bylo vidět, jak se Pavel raduje, že může klapat. Ale ať si klapě, Zdeněk mu to přeje, jenom kdyby mu za to spadla všechna tíže se srdce. A zatím je čím dál tím těžší.

Přešlo pozdvihování i přijímání. Teď šel průvod k bočnímu oltáři, kde bude Velebná Svátost přes den uschována. Odpoledne až pozdě do noci bude adorace. I Zdeněk měl od čtyřech do pěti svou svatou hodinku.

Když přišel domů, viděl, že matka je nezvykle tichá a vážná. Chlapci se zdálo, že i plakala. Copak se jí stalo? Či snad něco zpozorovala? Ale to by si s ním byla promluvila už dříve. Ne, matka ničeho netuší, a také se ničeho nedoví.

Při snídání pravila matka:

„Poslouchej, ráno jsem našla v zahradě střepy z tvé pokladničky. Co jsi s ní udělal? Či jsi ji rozbil? A kam jsi dal peníze?“

„Spadla mi včera večer se skříně,“ lhal chlapec a hleděl k zemi, div ji neprovrstal.

„Tak, včera večer?“ tázala se matka se zvláštním důrazem.

„Ano, včera večer!“

Nastala chvíle ticha. Zdeňkovi bylo najednou dusno ve světnici. Vstal a pravil:

„Půjdu pod kůlnu naštípat dříví.“ Matka neřekla na to ani slovíčka. Po obědě pravila:

„Pod oknem je jedna lať zlomena, jak se to jen mohlo stát? Nevíš o tom Zdeňku ničeho?“

Chlapec se začervenál. Pak ale pohlédl drze na matku a pravil:

„To tam včera spadl můj aeroplán. A když jsem proň lezl, praskla jedna lať.“

„Cože tam zůstalo viset?“ tázala se matka.

„Můj aeroplán.“

„Tak tvůj aeroplán!“

A zase bylo ve světnici nesnesitelné horko. Mnohem dříve než byl čas, šel Zdeněk na svou adorační hodinku.

Teď klečel před ozdobeným oltářem s Pavlem. Za nimi klečely děti, které se chystaly k prvnímu svatému přijímání. Pan kaplan jim předříkával. Zdeněk se ani neodvážil pohlédnout k ozdobenému svatoštánku, kde Spasitel prodléval. Tak tam klečel na stupních oltáře v červené komži a bílé rochetce, ale srdce kromě starých hříchů měl obtížené zase dvěma novými. Dvakrát selhal matce, sprostě selhal, a Zdeněk věděl dobře, že lež je zvlášť škaredý hřích.

Jak dříve huboval na Petra, že ze strachu před služkou třikrát lhal a zapřel Spasitele! A on, Zdeněk, neobelhal nějakou služku, ale matku, která mu, pokud se jen pamatuje, vždy dobře dělala — zasloužila si to od něho? Či snad si to zaslouží Spasitel, aby on, jenž se připravuje k prvnímu svatému přijímání, ho

dnes dvojí lži tak zranil? Dnešního dne, kdy se Pán z lásky obětoval?

Jak dlouho to tak ještě bude dělat? Kolikrát bude musel ještě lhát kvůli hloupé komedii v cirkusu, na nějž teď jen se zlostí a nenávisť vzpomíná. Jak to všecko mohlo být mnohem krásnější, jak mohly právě tyto svaté dny pomoci dobře se připravit na příchod Spasitele do duše.

Jenom jako z veliké dálky slyšel Zdeněk, co se děti modlily. Jemu přes rty neprošlo ani jediné zbožné slovo. Když se skončila adorační hodina, byl nešťastnější než kdykoliv jindy.

Zase vycházel s Pavlem z kostela.

„Jenom mi řekni, co se s tebou stalo?“ tázal se kamarád, „vždyť neříkáš ani slovíčka.“

„No, a co pořád na mně vidíš?“ zavrčel Zdeněk zlostně.

„Tak ti to řeknu!“ odpověděl Pavel. „Ty jsi včera tajně upláchl z domu do cirkusu — jenom se nevztekej jako šumící limonáda! Mně nenamluvíš, že ti to matka dovolila. Už v tom bahně vězíš až po uši. Bojíš se přiznat se matce a už jsi musel jistě nadstavovat jiné lži, jen aby ses z toho vymotal. Nemám pravdu? Vždyť ti to vidím na nose!“

Zdeněk se podíval na špičky botů, ale neříkal ani ano, ani ne.

„Tak to tedy souhlasí,“ pravil Pavel. „Ale neměj strachu, já to nevyzradím. Ale za to, že jsi mi ráno dovolil klapat, dám ti dobrou radu: Ty to všecko mu-

síš mamince povědět. Teprve potom budeš mět svatý pokoj.“

„Zbláznil jsi se?“ odbyl ho Zdeněk. „Neznáš moji matku!“

„Ale dobře ji znám. Je jisto, že dostaneš pár do hřbetu. Ale tím to budeš mít s krku. Tak přece nemůžeš s námi slavit Bílou neděli. Ale, dělej, jak rozumíš! Sbohem!“

Zdeněk si dnes hodně zašel, jen aby nebyl brzy doma. Matce se raději před večeří vůbec ani na oči neukáže. Ne, on si to dobře rozvážil. Zato Pavel je hlupák, že mu mohl něco takového radit. Rodiče by měli pokaženou celou velikonoční radost, kdyby se to dověděli, kde byl ve středu večer. Ovšem, že se z toho vyzpovídá. Však před Bílou nedělí půjdou ještě jednou ke zpovědi. Ale matce se z toho nemusí zpovídat.

U stolu se dnes mnoho nemluvílo. Když Zdeněk přál rodičům dobrou noc, podržela mu matka na chvíli pevně ruku.

„A už nic víc mi nepovíš?“ tázala se znova.

„Ano, vzbudte mě ráno hodně skoro,“ koktal chlapec a odešel do své světničky. Rychle se pomodlil, ale ani jedině slovo nevycházel mu ze srdce.

Zlořečený cirkus! zahřešil ještě. Pak si ale stáhl peřinu přes uši.

Opravdu se dopálil, když hned ráno zase potkal Pavla. Už zase jde se svými blbými řečmi, zavrčel, sotva jej zhlédl. „Umí poučovat jako stará teta!“ A Pavel skutečně hned začal:

„Tak co, řekls to matce?“

„Co je ti po tom?“ div že se naň nerozkřikl.

„Nic, ale myslel jsem to s tebou dobře!“ pravil Pavel. Pak už spolu nemluvili ani slova až přišli do sakristie. Pan kaplan ještě připomněl chlapcům, jak to při uctívání svatého kříže mají dělat. Políbí všech pět ran, nejdřív na rukou, potom v nohou a nakonec ránu v boku.

„Dělejte to opravdu zbožně. Pamatujte, že dnes za vás Spasitel umřel.“

Začaly posvátné obřady. Kněží a ministranti padli na tvář na stupních oltáře a rozjímali o bolestech Pána Ježíše. Hrobové ticho bylo v kostele, třebaš byl plný do posledního místečka.

Následovalo několik čtení a modliteb. Potom četli kněží pašije, které napsal svatý Jan. Ministranti si četli český text z modlitebních knížek. Hned na počátku byla řeč, jak Jidáš zradil Pána:

„Věděl o tom místě i Jidáš, který ho zrazoval, neboť Ježíš scházel se tam často s učedníky svými. Jidáš tedy pojav četu vojáků a služebníky od velekněží a farizeů, přišel tam se svítilnami a pochodněmi a zbraní.“

Co se potom stalo, nebylo psáno v Evangeliu svatého Jana, ale Zdeněk to znal nazpaměť z biblických dějin. Jidáš měl s nimi umluvené znamení: „Koho políbím, to jest on, toho se chopte a veďte ostražitě.“ I přistoupil hned k Ježíšovi a řekl: „Zdráv buď, Mistře!“ Přitom ho políbil. Ježíš mu řekl: „Příteli, nač jsi přišel? Políbením zrazuješ Syna člověka?“

A tu se chlapci rozplynulo Písmo svaté před očima, nemohl dále číst. Což se nechystal jako Jidáš políbit Spasitele? S tolika ohyzdnými hříchy na duši? Srdce mu bilo až v krku. Bylo mu nesnesitelně horko. Neměl by odejít do sakristie? To by vypadalo nenápadně, jako by mu bylo špatně, ale přece ho něco drželo. Nemohl se pohnout.

Mezitím dozpívali pašije. Začaly dlouhé modlitby za různé potřeby. Potom odložil kněz mešní roucho a na epištolní straně přijal zahalený kříž. Zdeněk se zadíval trochu zděšenýma očima a s tlukoucím srdcem na svaté znamení našeho vykoupení.

Kněz odhalil probodenou levou ruku a trním korunovanou hlavu Páně a zpíval: Ejhle, dřevo kříže, na němž Spása světa pněla.

A na chóru odpověděli: Pojděte, klanějme se!

Všichni poklekli na kolena. I Zdeněk poklekl. Ale nemohl odtrhnout zraku od umučeného obličej Ježíšova, který, jak se mu zdálo, jen na něho, jenom na něho hleděl tak smutně a tak bolestně. Kněz vystoupil výše s křížem, odhalil pravou ruku a zpíval tatáž svatá slova. A znovu padli všichni na kolena.

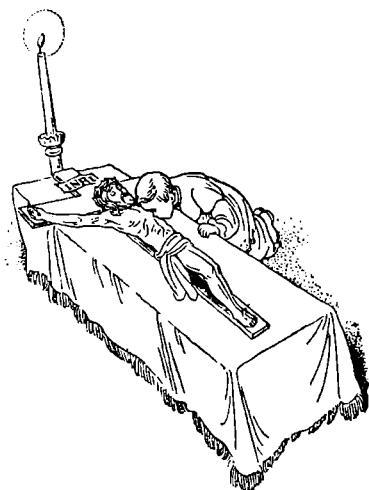
Teď stanul kněz uprostřed oltáře a odhalil roušku úplně. Vysoko pozvedl kříž s bledým tělem umučeného Syna Božího, před oči celého kostela.

Ejhle, dřevo Kříže, na němž Spása světa pněla!

A kněz položil kříž na podušku, přiklekl a políbil drahé rány Páně. Druzí kněží následovali a činili totéž. Pak přišli na řadu ministranti.

Jeden za druhým třikrát poklekl a líbali svaté rány.

Došlo na Zdeňka. Právě před ním skláněl se Pavel nad proboděným bokem Spasitele. Teď vstal a odcházel. Zdeněk se musel hodně napjat nad kříž, jinak by nebyl dosáhl na obě rány v rukou. Srdce mu bušilo k prasknutí. Vždyť se skláněl nad mrtvým Synem Božím. Viděl trnám korunovanou hlavu, viděl ústa od bolestí po-

otevřená, viděl oči! Začal se třást, jako by slyšel hlas Ježíše s hory Olivové: „Příteli, nač jsi přišel?“

Zavřel oči aby nic neviděl, když líbal bolestné rány. Bledý jako mrtvola, odpotácel se na své místo.

Posvátné obřady končily. Z bočního oltáře přenesli v průvodě Velebnou Svátost. Zdeněk při tom klapal, ale nic ho to netěšilo. U oltáře to dlouho netrvalo, neboť obětování a proměňování dnes nebylo. Kněz

zpíval: Pater noster a přijal svaté přijímání. Při tom stál velký kříž na oltáři a před ním se Zdeněk rozhodl pro velkou věc. Když se skláněl rozpjatý nad tím křížem, poznal, že déle to nemůže trvat. Nechtěl být Jidášem, který zradil Pána polibkem.

Byl rád, že s ním nikdo nešel cestou domů. Doma mu matka připravila snídani.

„Máš velký hlad?“ tázala se ho klidným hlasem. „Dlouho to dnes trvalo v kostele!“

„Ne, maminko, musím vám nejdříve něco povědět,“ zajíkal se chlapec.

„Copak,“ tázala se matka a zadívala se na synka.

„Musím se vám přiznat, maminko, že jsem ve středu večer tajně z domu utekl, a že jsem v tom cirkusu přece byl a... a že jsem vás obelhal. Rozbil jsem prasátko kladívkem a to s tím aeroplánem bylo také vylhané. Já jsem lezl po latích a jednu jsem zlomil.“

Matka dlouho mlčela a potom řekla:

„Bohu díky!“ Co to řekla? Bohudík? Co to má znamenat? Ale matka jen přikývla hlavou a znovu pravila: „Bohu díky! Přece jsi se konečně přiznal.“

„Vy jste o tom věděla?“ tázal se chlapec celý zaražený.

„Ovšem, že jsem to věděla. Večer totiž poslal pan kaplan někoho, abys šel ministrovat k zaopatřování a našla jsem tvé lůžko prázdné. Hned jsem poznala, kde vězíš.“

„Tak vy jste to všecko věděla?“ zajíkal se Zdeněk. „Ale proč jste mi nic neřekla?“

„Protože ty sám jsi se měl přiznat. Chtěla jsem vědět, zda jsi takový zbabělec, že by ses ani matce nepřiznal a ještě k tomu i lhal, když víš, že ti to tak hladce neprojde. Svou neposlušností a lží jsi mi udělal velikou bolest.“

Zdeněk svěsil hlavu.

„A co byste byla dělala, kdybych se teď nebyl přiznal?“ tázal se po chvíli.

„Řeknu ti to,“ pravila matka vážně. „Pak bys nebyl šel na Bílou neděli k prvnímu svatému přijímání.“

„Že bych nebyl šel k svatému přijímání?“ opakoval chlapec tiše, při čemž mu až rty zbělely leknutím. „Vždyť už máme všechno připraveno.“

„Co je to všechno platno, když tvé srdce není připraveno? Špatné první svaté přijímání je velké neštěstí pro celý život. Ostatně, už jsem o tom mluvila i s panem kaplanem a on mi to tak schválil.“

„Vy jste mu to všechno na mě požalovala?“ zhrozil se chlapec.

„Ovšem! Musí přece vědět, jaký jsi!“

„Maminko, odpusťte mi to!“ šeptal chlapec a prosebně se díval na matku. „Velice se na mě hněváte?“

„Byla jsem smutná, velice smutná a plakala jsem pro tebe,“ odpověděla matka. „Ale teď mám radost, žes sám poznal, jak jsi chybil. Proto ti to odpouštím,“

jak ti snad i Spasitel odpustí, jehož jsi ráno líbal svými lživými ústy a se srdcem obtíženým hanebnými hříchy. Myslím, že víš co musíš ještě udělat.“

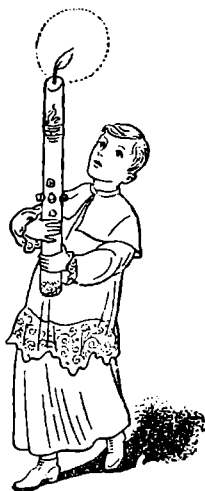
„Vím to, a udělám to!“ pravil chlapec a díval se vážně matce do očí.

Odpoledne šel Zdeněk na adorační hodinu k Božímu hrobu. Srdce mu přetévalo lítostí. A přece měl takovou radost, jako nikdy před tím. Tak vroucně se ještě nikdy nemodlil, jako teď u svatého kříže.

Potom šel ke zpovědnici. Dlouho musel čekat, až naň došla řada. Upřímně a s lítostí požaloval na sebe hříchy, vyslechl vážné, ale srdečné napomenutí, a pak nad ním kněz jako zástupce Boží pronesl rozhrěšení.

Ach, jak radostně se mu druhého dne ministrovalo! Kaplan to tak zařídil, že Zdeněk nesl velikonoční svíci. Nebyla lehká pro malého chlapce, ale Zdeněk ji nesl s hrdotí a radostí. V bílém vosku zářilo pět svatých ran — znamení našeho Vykupitele.

Všecko bylo na Bílou sobotu v kostele obnoveno: posvětil se oheň, nové světlo se vneslo ve slavnostním průvodu do kostela, velikonoční svíce se posvětila překrásným zpěvem, od ní se rozžaly všechny svíčky na oltáři a plamének se přenesl do věčné lampy. Potom se posvětila křestní voda. Tak jako kdysi sestoupil Kristus Pán do

Jordánu, tak teď třikrát spustil kněz paškal do vody. Všecko bylo nové, všecko požehnáno a posvěceno!

Začala slavná mše svatá. Dnes zase klapače uloženy k celoročnímu spánku, neboť na Bílou sobotu protrhne už velikonoční radost smutek pašijového týdne. V bělostném rouchu přistoupili kněží k oltáři. Když pan farář zapěl Gloria, zachytily se varhany jeho zpěvu a zajásaly tak mohutně, že i zvony ve vysoké věži se probudily, a celý příval jejich kovového hlasu zaplavil nejenom celou obec, ale nesl radost až k lesu na samoty. U oltáře zvonili ministranti ve svatém nadšení malými zvonky. Tentokrát cinkaly Zdeňkovi zvonky nejveseleji. Zdálo se, jako by se celé moře radosti prolomilo do posvátných prostor chrámových.

Aleluja!

jásalo to v srdci ministranta Zdeňka.

Aleluja!

Vzkříšení!

Vstal z mrtvých světa Spasitel!

Smrt,

hrob a

hřích

Jsou přemoženy!

Radujme se!

Radujme se!

Velikonoce!

Aleluja!

Před kostelem čekal na Zdeňka Pavel. „Nemusíš mi už ničeho říkat,“ smál se už z daleka. „Vykonalš to.“

„Odkud to víš?“ tázal se udiveně Zdeněk.

„To ti přece vidí každý ve tváři!“ odpověděl Pavel. Potom mu podal ruku a pravil: „Dobřes to udělal!“ A Zdeněk mu stiskl vesele a hrdě podávanou pravici a pravil: „Ty, Pavle, děkuji ti, žes mi k tomu pomohl!“

Nihil obstat
P. Bombák Joseph, CSsR.,
Censor ex officio
Imprimatur
Dr Onderek Franciscus,
Ordinarius
Čes. Těšín, die 16. Decembris 1946
Nr. 1481/46

Napsal	V. Hünermann
Název	Na výsluní Božím
Přeložil a upravil	P. Alois Hanzelka
Vyzdobil	Jan Černý
Vydal	Exerciční dům ve Frýdku
Roku	1947
Vytiskl	H. Lüdemann, národní správa, Český Těšín
Vydání	První
Počet výtisků	8000
Cena	Kčs 63.— váz.